

การวิเคราะห์สารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

โดย

นางสาวนภววรรณ พันธุ์จินดา

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การวิเคราะห์สารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

สำนักหอสมุดกลาง

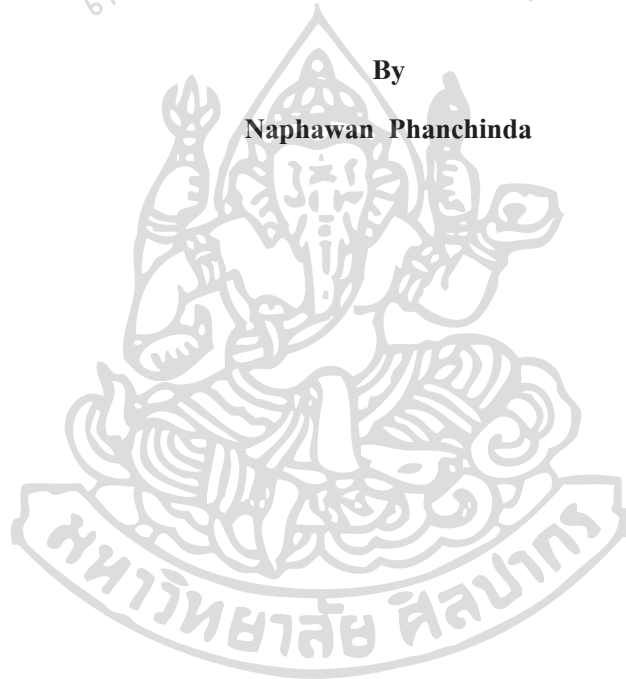

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ
ภาควิชาภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2554
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**AN ANALYSIS OF BIOGRAPHY OF HER ROYAL HIGHNESS PRINCESS GALYANI
VADHANA KROM LUANG NARATHIWAS RAJANAGARINDRA**

สำนักหอสมุดกลาง

By
Naphawan Phanchinda

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Department of Thai

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2011

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การวิเคราะห์
สารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาส
ราชนครินทร์” เสนอโดย นางสาวนภาพรรณ พันธุ์จินดา เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

รองศาสตราจารย์สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ไร่รัตน์ ลักษณ์ศิริ)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สำเนียงงาม)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ)

...../...../.....

52206205 : สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ

คำสำคัญ : สารคดีชีวประวัติ/สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาส

ราชนครินทร์

นภาพรณ พันธุ์จินดา : การวิเคราะห์สารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : รศ.สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ. 138 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการพระนิพนธ์ ลักษณะการใช้ภาษา และคุณค่าด้านเนื้อหาของสารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ แม่เล่าให้ฟัง เวลาเป็นของมีค่า เจ้านายเล็ก ๆ - युวกษัตริย์ และพระราชธิดาในรัชกาลที่ 5

ผลการศึกษาด้านกลวิธีการพระนิพนธ์พบว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีการเปิดเรื่องแบบอธิบายและการเปิดเรื่องแบบตรงไปตรงมา ทรงมีการนำเสนอเรื่องโดยการเล่าเรื่องตามลำดับเวลาและทรงเสนอเรื่องที่น่าสนใจโดยการใช้แผนผังและแผนที่ การอ้างอิงข้อมูล การแทรกเนื้อหาที่น่าสนใจ การแทรกบทสนทนา และการแทรกภาพถ่าย สำหรับการปิดเรื่องทรงปิดเรื่องโดยการใช้บทกวี การสรุปความ การกล่าวขอบคุณผู้ช่วยเหลือและแสดงพระทรรสนะ การกล่าวถึงอุปสรรคและปัญหาในการนิพนธ์ และการปิดเรื่องแบบไม่มีการทิ้งท้าย ทรงตั้งชื่อโดยบอกเนื้อหา การบอกที่มาของเนื้อหา และการตั้งชื่อตามสถานที่ในเนื้อหา

ด้านการใช้ภาษาในสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่า ทรงใช้ภาษาแบบเป็นทางการระดับมาตรฐานราชการ ภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับกึ่งทางการ และภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับสนทนา ภาษาที่พบมากที่สุดคือ ภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับกึ่งทางการ ด้านการใช้คำ พบการใช้คำซ้ำ คำซ้อน คำราชาศัพท์ คำภาษาต่างประเทศ คำย่อและอักษรย่อ ส่วนการใช้สำนวนนั้นพบเพียง 1 สำนวน การใช้โวหาร พบว่าทรงใช้บรรยายโวหาร อธิบายโวหาร และพรรณนาโวหาร ทรงใช้ภาพพจน์แบบอุปมา อุปลักษณ์ และอดีตพจน์ สำหรับการเชื่อมโยงความมีการเชื่อมโยงความด้วยการอ้างอิง การเชื่อมโยงความด้วยการละ และการเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำเชื่อมสัมพันธ์สาร

คุณค่าของเนื้อหาพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติพบคุณค่าด้านการให้แง่คิด คุณค่าด้านการให้ความรู้ คุณค่าด้านความบันเทิง และคุณค่าด้านพระทรรสนะ

ภาควิชาภาษาไทย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2554

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

52206205 : MAJOR : THAI FOR CAREER DEVELOPMENT

KEY WORD : BIOGRAPHY/HER ROYAL HIGHNESS PRINCESS GALYANI VADHANA

NAPHAWAN PHANCHINDA : AN ANALYSIS OF BIOGRAPHY OF HER ROYAL HIGHNESS PRINCESS GALYANI VADHANA KROM LUANG NARATHIWAS RAJANAGARINDRA. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : ASSOC. PROF. SUWATTNA LIAMPRAWAT. 138 pp.

The purpose of this research is to study the writing technique, language use and the valuable content of the biographies written by Her Royal Highness Princess Galyani Vadhana, which were focused on these four stories : “Maelaohaifang” “Waelapengkongmeekha” “Chaonaileklek-Youwakasat” and “Phraratchathidanairatchakarnteehar”.

The results of this research revealed that Her Royal Highness Princess Galyani Vadhana let the story begin with explanation then go straight into the story. The narrative style was presented by chronology, diagrams, maps, references, the impressive contents, conversations and photos which were an interesting presentation style. Her closing style was by poem, summary, thanks to supporters, addition of her points of view, and obstacles and solutions of writing problems. Her closing style was immediate. The title of each story was from the contents, sources of contents, and places where story took place.

The language which was used in the biographies written by Her Royal Highness Princess Galyani Vadhana was official, semi-official, and conversational style, but the semi - official style was used the most. The iterative words, the repeated words, the royal words, the foreign languages and abbreviations were found. In addition, literary style was discovered. The rhetorical style of the biographies was narrative and descriptive. The narrative style used metaphor, analogy and hyperbole. Furthermore, reference, elipsis, and conjunction were shown in cohesion.

The ways of thinking, knowledge provision, entertainment, and viewpoints were considered value of these biographies.

Department of Thai

Graduate School, Silpakorn university

Academic Year 2011

Student's signature.....

Independent Study Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยได้ศึกษาการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การวิเคราะห์สารคดีชีวประวัติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์” โดยได้แรงบันดาลใจจากการอ่านพระนิพนธ์ของพระองค์ท่าน ผู้วิจัยเคยรับทุนพระราชทานของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระกรุณาธิคุณของพระองค์อย่างหาที่สุดมิได้

การค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและการดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์สุวิวัฒนา เลี่ยมประวัติ อาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ ซึ่งเป็นผู้ให้คำแนะนำในการศึกษาหัวข้อการค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ ทั้งยังกรุณาสละเวลาตรวจแก้ไข และให้คำปรึกษาที่ดี อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการผู้สอบการค้นคว้าอิสระทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ไพรัตน์ ลักษณ์ศิริ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ลำเนียงงาม ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ ตรวจแก้ไข และให้รายละเอียดเพิ่มเติมให้การค้นคว้าอิสระเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.นันทวรรณ ม่วงใหญ่ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่กรุณาตรวจแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาอยู่ที่สถาบันแห่งนี้

ขอกราบขอบพระคุณพ่อ แม่ ซึ่งเป็นบุคคลที่คอยสนับสนุนด้านการศึกษาและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาตลอด ขอขอบพระคุณคุณยายที่คอยให้กำลังใจและคอยกระตุ้นให้ผู้วิจัยมีความมานะพยายามทำการค้นคว้าอิสระจนสำเร็จลุล่วง ขอขอบคุณพี่ชายที่คอยช่วยเหลืออำนวยความสะดวกในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ขอขอบคุณเพื่อน ๆ สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพทุกคนที่ให้กำลังใจและคำปรึกษาจนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	4
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
ขอบเขตของการศึกษา	7
วิธีดำเนินการศึกษา.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 ความรู้เกี่ยวกับสารคดีชีวประวัติและพระประวัติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์.....	8
ความรู้เกี่ยวกับสารคดีชีวประวัติ	8
ความหมายของสารคดี	8
จุดมุ่งหมายในการเขียนสารคดี	9
ประเภทของสารคดี.....	10
ความหมายของสารคดีชีวประวัติ.....	13
ความเป็นมาของสารคดีชีวประวัติ	14
ประเภทของสารคดีชีวประวัติ.....	17
ลักษณะของสารคดีชีวประวัติ.....	17
พระประวัติและพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์.....	18
พระประวัติ	18
พระราชกรณียกิจ.....	20
พระนิพนธ์	26

บทที่	หน้า
3 เนื้อหาและกลวิธีการเขียนสารคดีชีวประวัติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์.....	30
จุดมุ่งหมายที่ทรงนิพนธ์และเรื่องย่อ.....	30
พระนิพนธ์เรื่องแม่เล่าให้ฟัง.....	30
พระนิพนธ์เรื่องเวลาเป็นของมีค่า.....	33
พระนิพนธ์เรื่องเจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์.....	36
พระนิพนธ์เรื่องพระราชธิดาในรัชกาลที่ 5	38
กลวิธีการเขียน	41
การเปิดเรื่อง	41
การเสนอเรื่อง.....	46
การปิดเรื่อง	64
การตั้งชื่อเรื่อง	69
4 ลักษณะการใช้ภาษาในสารคดีชีวประวัติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์.....	74
ระดับภาษา.....	74
การใช้คำ.....	80
การใช้สำนวน	92
การใช้โวหารและภาพพจน์.....	93
การเชื่อมโยงความ	101
5 คุณค่าด้านเนื้อหาในสารคดีชีวประวัติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์.....	113
คุณค่าด้านการให้แง่คิด	113
คุณค่าด้านการให้ความรู้.....	120
คุณค่าด้านความบันเทิง	126
คุณค่าด้านพระทรงสนะ.....	128
6 บทสรุป	131
บรรณานุกรม	135
ประวัติผู้วิจัย	138

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันงานเขียนไทยมีหลายประเภท สามารถแบ่งเป็นบันเทิงคดีและสารคดี งานเขียนที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลินคือ งานเขียนประเภทสารคดี สารคดีในปัจจุบันได้รับความนิยมจากผู้อ่านมาก ดังที่ ชลอ รอดลอย (2544 : 11) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันงานประพันธ์ประเภทสารคดีของไทยแพร่หลายไปถึงผู้อ่านอย่างรวดเร็ว พบว่ามีสารคดีทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นสารคดีท่องเที่ยว สารคดีชีวประวัติ สารคดีความรู้ทั่วไป มีทั้งพิมพ์เป็นเล่มและเป็นสารคดีขนาดสั้น ตีพิมพ์ในนิตยสาร วารสาร และหนังสือพิมพ์ทุกฉบับที่วางจำหน่าย

สารคดี (Non - Fiction) คืองานเขียนที่นำเสนอเรื่องราวจากความจริง เขียนเพื่อมุ่งแสดงความรู้ ความจริง และทรรศนะความคิดเห็นเป็นหลัก ด้วยการจัดระเบียบความคิดในการนำเสนอผสมผสานในการถ่ายทอดเพื่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญา (ถวัลย์ มาศจรัส 2538 : 20)

สารคดีในปัจจุบันนี้มีเนื้อหาที่หลากหลาย และมีรูปแบบในการนำเสนอที่น่าสนใจ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านทั่วไปโดยไม่จำกัดเพศวัยตลอดจนความรู้พื้นฐานของผู้อ่านอีกทั้งมีเนื้อหาที่หลากหลาย เช่น สารคดีเชิงประวัติ สารคดีท่องเที่ยว สารคดีแนะนำ สารคดีเชิงวิชาการ ตลอดจนสารคดีที่ให้ความรู้ในสาขาวิชานั้น ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่างานเขียนสารคดีทุกประเภทยุคสมัยมุ่งให้ความรู้เป็นหลัก ถ้าผู้อ่านต้องการศึกษาความรู้เกี่ยวกับความเป็นมาหรือประวัติบุคคลที่น่าสนใจ อาจจะต้องศึกษาจากสารคดีเชิงประวัติดังที่ วิรัช ศิริวัฒนะนาวิน (2547 : 172) แสดงความคิดเห็นว่า

สารคดีเชิงประวัติอาจมีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติบุคคล ประวัติสถานที่ ประวัติสิ่งของ หรือประวัติของความคิดความเชื่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยผู้เขียน สารคดีมักจะแสดงให้เห็นกำเนิดและวิวัฒนาการของบุคคลหรือสิ่งที่กล่าวถึงอย่างละเอียด สารคดีที่ผู้เขียนเล่าประวัติชีวิตของตนเองเรียกว่า “อัตชีวประวัติ” เช่น “เกิดวังปารุสก์” ของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ “ชีวประวัติของข้าพเจ้า” ของมหาตมะคานธี แปลโดยกรุณา กุศลาสัย และ “ชีวิตเหมือนฝัน” ของคุณหญิงมณี สิริวรสาร ส่วนสารคดีที่ผู้เขียนเล่าประวัติชีวิตของผู้อื่นเรียกว่า “ชีวประวัติ” เช่น “สมเด็จพระศรีสวรินทิราฯ” ของสมภพ

จันทรประภา “หลากหลายชีวิต ท่านผู้หญิงพูนสุข พนมยงค์” ของนรุตม์ และ “พ่อ : พระยาอนุমানราชชน” ของ สมศรี สุกุมลนันทน์”

งานเขียนสารคดีชีวประวัติในปัจจุบันได้รับความนิยมจากผู้อ่านเพิ่มขึ้น เนื้อหาสาระส่วนใหญ่เป็นประวัติของบุคคลสำคัญ คนที่มีชื่อเสียงหรือคนที่ประสบความสำเร็จในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผู้เขียนจะต้องศึกษาประวัติของเจ้าของประวัติ รวมทั้งผลงานหรือความสำเร็จที่ทำให้เขามีชื่อเสียงโดยละเอียด นอกจากนี้ควรเสนอประวัติในแง่มุมที่น่าสนใจเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านให้มากที่สุด นอกจากนี้ผู้เขียนยังต้องใช้ศิลปะในการเขียนที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้อ่านสนใจ (ชลอ รอดลอย 2544 : 56)

สารคดีชีวประวัตินับว่าเป็นงานเขียนที่มีคุณค่ามากประเภทหนึ่ง จัดเป็นเอกสารสำคัญที่บันทึกเรื่องราวของบุคคล เพื่อให้ผู้อ่านได้มีโอกาสรับรู้และศึกษาชีวิตของบุคคลนั้น จันทรเพ็ญ ฉันทอภิชัย (2541 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า หนังสือชีวประวัติมีความน่าสนใจและมีประโยชน์ต่อผู้อ่าน กล่าวคือผู้อ่านจะได้ทราบถึงประวัติของบุคคลอื่นและสามารถนำแนวทางในการดำเนินชีวิตของเจ้าของชีวประวัติมาเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของตนเองเพื่อให้ประสบความสำเร็จ เช่นเดียวกับเจ้าของชีวประวัติ หรือเป็นข้อระวังมิให้เกิดข้อผิดพลาดเช่นเดียวกันเมื่อประสบกับเหตุการณ์ที่คล้ายคลึงกัน

ในแวดวงงานเขียนปัจจุบันมีสารคดีชีวประวัติและอัตชีวประวัติเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ชลอ รอดลอย (2544 : 56) ได้กล่าวยกย่องสารคดีชีวประวัติเรื่องหนึ่งที่ที่น่าสนใจ คือ “แม่เล่าให้ฟัง” ซึ่งเป็นพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระนิพนธ์เรื่องนี้เป็นพระราชประวัติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีอย่างละเอียด ตั้งแต่ประสูติจนถึงปี พ.ศ. 2481 ที่ได้รับพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระราชชนนี ศรีสังวาลย์ และยังได้ให้ความรู้ทางประวัติศาสตร์และความรู้ด้านอื่น ๆ เป็นอันมาก แสดงให้เห็นพระปรีชาสามารถขององค์ผู้นิพนธ์

ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับที่ ส่งศรี ประพัฒน์ทอง (2538 : 55) ได้กล่าวว่า

งานหนังสือเป็นงานที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงโปรดปรานเป็นพิเศษ ทรงรักการอ่าน การประพันธ์ และการจัดทำหนังสือ ทรงมีแววเป็นนักประพันธ์ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ ทรงเริ่มต้นการนิพนธ์หนังสือในสมัยที่ทรงศึกษาชั้นประถมที่โรงเรียนราชินี ทรงแปลนิทานสำหรับเด็กจากภาษาอังกฤษตามคำแนะนำของพระราชชนนีที่ว่าเด็กไทยมีหนังสืออ่านน้อย จึงทรงสนพระทัยที่จะแปลเมื่อทรงแปลแล้ว พระราชชนนีทรงแก้ไขตรวจทานต้นฉบับให้

พระนิพนธ์ฉบับแรกที่ได้รับการตีพิมพ์แจกในวันประสูติของสมเด็จพระศรีสวรินทราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า นับเป็นบทแรกในการเริ่มต้นการเป็นนักประพันธ์ของพระองค์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระปรีชาสามารถด้านการประพันธ์ พสกนิกรพึงถวายพระสมัญญาแด่พระองค์ว่า “เจ้าฟ้านักประพันธ์”

จากการเริ่มต้นการเป็นนักประพันธ์ของพระองค์ ทำให้พระองค์ทรงพระนิพนธ์เรื่อยมา จนกระทั่งมีผลงานที่ทรงพระนิพนธ์หลายเรื่อง ได้แก่ พระนิพนธ์เกี่ยวกับราชวงศ์ 12 เรื่อง พระนิพนธ์แปล 2 เรื่อง พระนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวที่ทรงรวบรวมคล้ายงานบรรณาธิการ 10 เรื่อง พระนิพนธ์บทความวิชาการ 1 เรื่อง

จากผลงานพระนิพนธ์ข้างต้นของพระองค์ เป็นที่ประจักษ์ได้ว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นผู้ที่สนพระทัยการประพันธ์เป็นอย่างมาก มีพระนิพนธ์รวมหมดทั้งสิ้น 25 เรื่อง และบางเรื่องได้รับการตีพิมพ์จำหน่ายหลายครั้ง

จากผลงานดังกล่าวทำให้ทราบได้ว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสามารถในงานพระนิพนธ์หลายประเภท แต่งานพระนิพนธ์ประเภทหนึ่งของพระองค์ที่น่าสนใจอย่างมาก คือ งานพระนิพนธ์เกี่ยวกับราชวงศ์ เพราะพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติของพระองค์นั้นเป็นพระนิพนธ์ที่ว่าด้วยชีวประวัติของบุคคลที่ใกล้ชิดกับพระองค์ และด้วยพระองค์เป็นบุคคลในราชวงศ์จึงทำให้ข้อมูลที่น่าสนใจมีความชัดเจนและน่าเชื่อถือ นับว่าเป็นผลงานที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์อย่างมาก เพราะโดยทั่วไปสามัญชนไม่ค่อยมีโอกาสรับรู้ข้อมูลบางอย่างเกี่ยวกับราชวงศ์มากนัก ดังที่มีผู้กล่าวไว้ในบทความตอนหนึ่งว่า

คงเป็นที่ทราบกันดีในวงการผู้ที่สนใจหนังสือประวัติศาสตร์ไทยว่า งานพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ล้วนแต่เป็นพระนิพนธ์ที่ทรงคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเป็นอย่างยิ่ง งานพระนิพนธ์หลายเล่มฉายภาพประวัติศาสตร์บางภาพที่เฉพาะบุคคลใกล้ชิดเท่านั้นจะสามารถบันทึกเรื่องราวอันถูกต้องได้ หลายเล่มบรรจุข้อมูลสำคัญทางประวัติศาสตร์และยังสะท้อนพระอัจฉริยภาพในการประพันธ์ที่ทรงสูงมรรบรอบ ละเอียดถี่ถ้วนสมกับที่เป็นนักวิชาการอย่างแท้จริง

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์สารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ โดยจะศึกษาสารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์ของพระองค์ทั้งหมด 4 เล่ม ได้แก่ แม่เล่าให้ฟัง เวลาเป็นของมีค่า เจ้านายเล็ก ๆ ยุวกษัตริย์ และพระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 เหตุที่เลือกศึกษาเพียง 4 เล่มนี้ เพราะเป็นสารคดีชีวประวัติที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระองค์และพระบรมวงศานุวงศ์ได้แก่ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่อยู่อนันตมหิตล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ตลอดจนพระราชโอรสและพระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 นับว่าเป็นผลงานที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ส่วนสารคดีชีวประวัติเล่มอื่นของพระองค์เป็นการนำเสนอในลักษณะที่เป็นรูปภาพจำนวนมากและมีเนื้อหาเป็นข้อความน้อยซึ่งมีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะนำมาศึกษาได้ ผู้ศึกษาจึงเลือกศึกษาเพียง 4 เล่มนี้เท่านั้น เพื่อแสดงให้เห็นคุณค่าในด้านต่าง ๆ ของพระนิพนธ์ดังกล่าว

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยพบว่า มีผู้วิเคราะห์กลวิธีการเขียนสารคดีต่าง ๆ เช่น สารคดีท่องเที่ยว สารคดีประวัติศาสตร์ที่ ในที่นี้ผู้วิจัยจะนำเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเฉพาะการวิเคราะห์วรรณกรรมชีวประวัติและอัตชีวประวัติดังนี้

ลักษณะหญิง รัตสาร (2519) ศึกษาเรื่อง “งานเขียนเชิงชีวประวัติของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ระหว่าง พ.ศ. 2325 – 2475” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติของการเขียนชีวประวัติทั้งของต่างประเทศและของไทย และรวบรวมชีวประวัติของคนไทยใน 150 ปีแรกของสมัยรัตนโกสินทร์ คือ ระหว่าง พ.ศ. 2325 – 2475 จากการศึกษพบว่า ในประเทศตะวันตก การเขียนประวัติของบุคคลเริ่มขึ้นตั้งแต่สมัยกรีกและโรมันและได้มีวิวัฒนาการเรื่อยมา ส่วนการเขียนชีวประวัติในประเทศตะวันออก มีความแตกต่างกันเรื่องระยะเริ่มต้นแห่งการเขียน กล่าวคือ ประวัตินุคคลสำคัญของจีนปรากฏเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ ส่วนประวัตินุคคลสำคัญของอินเดียปรากฏในงานด้านวรรณกรรม การเขียนชีวประวัติของไทยในสมัยสุโขทัยเป็นต้นมาจนถึงสมัยต้นรัตนโกสินทร์เป็นเพียงการบันทึกซึ่งกล่าวถึงการกระทำของบุคคลสำคัญทำนองยกย่องสรรเสริญ สมัยพุทธศตวรรษที่ 24 มีการติดต่อกับต่างประเทศมากขึ้น งานเขียนของไทยได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมของประเทศตะวันตก ปรากฏว่ามีการเขียนชีวประวัติมากขึ้น ปัจจุบันการเขียนส่วนใหญ่จะเป็นประวัตินุคคลผู้ล่วงลับแล้ว รูปแบบการเขียนที่นิยมใช้ในปัจจุบันเป็นการเขียนอย่างง่าย ๆ ตามแบบแผน หรือเป็นการสรรเสริญและไว้อาลัย ต่อมาการทำนองการเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งรูปแบบการเขียนนี้เพิ่งอยู่ในระยะเริ่มต้นเท่านั้น

เบญญาภา ดิษฐพิทักษ์ (2540) ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์สารคดีอัตชีวประวัติเรื่อง ชีวิตที่เลือกไม่ได้ ของ กรุณา กุศลาสัย” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ และคุณค่าด้านเนื้อหา จากการศึกษาพบว่าสารคดีเรื่อง ชีวิตที่เลือกไม่ได้ เนื้อเรื่องจะกล่าวถึงประวัติชีวิตของ กรุณา กุศลาสัย ตั้งแต่เยาว์วัยจนกระทั่งอายุ 65 ปี โดยแทรกความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี ประวัติศาสตร์ การเมือง และสภาพภูมิประเทศของไทยและต่างประเทศ กลวิธีการเขียน เป็นรูปแบบของจดหมายจากพ่อถึงลูกและได้ยกบทกวีและกวีนิพนธ์ของนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงมา ประกอบ ส่วนการใช้ภาษาใช้ระดับภาษาที่เป็นแบบแผน กึ่งแบบแผน ใช้สำนวนภาษาเชิงเสียดสี ใช้โวหารประเภทต่าง ๆ ได้แก่ บรรยายโวหาร พรรณนาโวหาร อธิบายโวหาร เทศนาโวหาร และสาธกโวหาร ด้านการใช้คำมีการใช้คำซ้อน คำภาษาต่างประเทศ การใช้คำแสดงภาพพจน์ ได้แก่ การใช้อุปสรรค สัญลักษณ์ นามนัย อติพจน์ บุคลาธิษฐาน ปฏิทรรศน์ และคำถามเชิงวาทศิลป์ ส่วนคุณค่าด้านเนื้อหา พบว่าผู้แต่งเป็นผู้มีประวัติที่น่าสนใจ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีอุปนิสัยที่พึงยึดเป็นแบบอย่าง นอกจากนั้นเรื่องนี้ยังให้ความรู้เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สภาพสังคม วัฒนธรรม ความรู้เกี่ยวกับบุคคลสำคัญและความรู้ทางด้านภาษา

จันทร์เพ็ญ ฉันทอภิชัย (2545) ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์หนังสือชีวประวัติของคนไทยที่จัดพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2524 – 2543” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หนังสือชีวประวัติของคนไทยที่จัดพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2524 – 2543 ด้านผู้จัดทำ เนื้อหา การนำเสนอ และองค์ประกอบของหนังสือ โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลหนังสือชีวประวัติจำนวน 770 ชื่อเรื่อง จากการศึกษาพบว่าหนังสือชีวประวัติของคนไทยที่จัดพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2524 – 2543 พบมากที่สุดเป็นประเภทหนังสือชีวประวัติ ร้อยละ 88.05 ประเภทหนังสืออัตชีวประวัติ ร้อยละ 11.95 หนังสือชีวประวัติของคนไทยส่วนใหญ่เป็นชีวประวัติของผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ และมีการนำเสนอแบบเรื่องเล่า ด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับเจ้าของชีวประวัติในหนังสือชีวประวัติพบว่า มีเนื้อหาด้านการปฏิบัติงาน ด้านผลงาน ด้านการศึกษา และด้านการเกิด ส่วนด้านเนื้อหาอื่น ๆ พบมากที่สุดในหมวดสาขา สังคมศาสตร์ และหนังสือชีวประวัติส่วนใหญ่มีภาพประกอบเป็นภาพถ่าย

พาขวัญ สิงหนาท (2547) ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติและกลวิธีการเขียนของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ ในพระนิพนธ์สารคดีอัตชีวประวัติ เรื่องเกิดวังปารุสก์” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ทัศนคติและกลวิธีการเขียน ของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ ในพระนิพนธ์สารคดีอัตชีวประวัติ เรื่องเกิดวังปารุสก์ จากการศึกษาพบว่า ด้านทัศนคติพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ ได้เสนอทัศนคติ ดังนี้ ทัศนคติเกี่ยวกับพระเจ้าแผ่นดินและ

พระบรมวงศานุวงศ์ไทย ทักษะเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ทักษะเกี่ยวกับการศึกษา ทักษะเกี่ยวกับครอบครัว ทักษะเกี่ยวกับหม่อมกัทริน ณ พิชณุโลก ทักษะเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ทักษะเกี่ยวกับหม่อมเจ้าพีระพงษ์ ภาณุเดช และการแข่งรถ ทักษะเกี่ยวกับต่างประเทศ ด้านกลวิธีการเขียน ผู้ประพันธ์ได้ใช้กลวิธีการเขียนในด้านต่าง ๆ คือ การนำเสนอเรื่อง ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอเนื้อเรื่องสองวิธี คือ การเลือกผู้เล่าเรื่อง ทรงใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 “ข้าพเจ้า” และใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 เป็นเรื่องผู้เล่าเรื่องการลำดับเหตุการณ์ ทรงลำดับเหตุการณ์โดยการเล่าเหตุการณ์ตามปฏิทิน แต่บางเรื่องใช้ลำดับเหตุการณ์โดยการย้อนกลับไปกลับมา กลวิธีการถ่ายทอดเนื้อเรื่อง ทรงใช้กลวิธีการถ่ายทอดเนื้อเรื่อง โดยให้รายละเอียดถ่ายทอดเนื้อเรื่องต่าง ๆ โดยใช้บรรยายโวหาร ดังนี้ ให้รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ สถานที่ บุคคล บรรยายภาพ โดยให้รายละเอียดเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นภาพนั้น ๆ ชัดเจนยิ่งขึ้น ด้านอุปมาโวหาร ผู้ประพันธ์ได้นำสิ่งที่พบเห็นในชีวิตประจำวันมาใช้อุปมาสิ่งต่าง ๆ

ปีทมน กอตระกุลสิน (2550) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์วิวัฒนาการและคุณค่าของสารคดีอัตชีวประวัติสมัยรัชกาลที่ 5 – รัชกาลที่ 9” ศึกษาทั้งหมดจำนวน 30 เรื่อง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ลักษณะของสารคดีอัตชีวประวัติจำแนกตามสถานะและอาชีพของผู้เขียน ศึกษาวิวัฒนาการของสารคดีอัตชีวประวัติสมัยรัชกาลที่ 5 – รัชกาลที่ 9 ให้ทราบถึงความเป็นมาและการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเนื้อหา รูปแบบ และกลวิธีการเขียน และศึกษาคุณค่าของสารคดีอัตชีวประวัติ จากการศึกษาพบว่า สารคดีอัตชีวประวัติโดยทั่วไปเป็นการเล่าเรื่องราวชีวิตของเจ้าของประวัติตั้งแต่วัยเยาว์จนถึงช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต ด้วยเหตุที่แต่ละบุคคลมีความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน รายละเอียดของเนื้อหาจึงหลากหลายแตกต่างกันไปด้วย อย่างไรก็ตาม สารคดีอัตชีวประวัติเจ้าของผู้เขียนที่อยู่ในกลุ่มสังคมหรืออาชีพเดียวกัน มักจะมีเนื้อหาส่วนหนึ่งร่วมกันคือการกล่าวถึงบริบททางสังคมหรืออาชีพของเจ้าของประวัติ การศึกษาวิวัฒนาการของสารคดีอัตชีวประวัติ พบว่า 1) มีการเปลี่ยนแปลงด้านเนื้อหา 2) ไม่พบการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในด้านรูปแบบ 3) ไม่พบการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนด้านกลวิธี ด้านคุณค่าพบว่าสารคดีอัตชีวประวัติเป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่าทั้งด้านความรู้ ความคิด และวรรณศิลป์

จากการศึกษาวรรณกรรมดังกล่าวจะเห็นได้ ว่าสารคดีชีวประวัติและอัตชีวประวัติเป็นงานเขียนที่มีความน่าสนใจในแง่ที่ผู้อ่านสามารถยึดถือการดำเนินชีวิตที่ดีของเจ้าของประวัติมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตน และมีคุณค่าด้านสังคมตลอดจนทรรศนะของผู้เขียน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษากลวิธีการเขียนสารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
2. เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาในสารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
3. เพื่อศึกษาคุณค่าของสารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาวิเคราะห์สารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทั้งหมด 4 เล่ม ได้แก่

1. แม่เล่าให้ฟัง (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 11)
2. เวลาเป็นของมีค่า (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 6)
3. เจ้านายเล็ก ๆ – ยูวษัตริย์ (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3)
4. พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5

วิธีดำเนินการศึกษา

1. กำหนดความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า และขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า
2. สืบหาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. ศึกษาและวิเคราะห์สารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ในด้านความรู้เกี่ยวกับสารคดีชีวประวัติและประวัติของพระองค์ กลวิธีการเขียนสารคดีชีวประวัติ ลักษณะการใช้ภาษาในสารคดีชีวประวัติ และคุณค่าด้านเนื้อหาในสารคดีชีวประวัติ
4. เรียบเรียงข้อมูลและสรุปผลการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบลักษณะการใช้ภาษาและกลวิธีการเขียนในพระนิพนธ์ของพระองค์
2. ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิต สถาปสังคม ประวัติศาสตร์ พระราชประวัติ และสภาพภูมิศาสตร์
3. เป็นแนวทางการศึกษาสารคดีชีวประวัติต่อไป

บทที่ 2

ความรู้เกี่ยวกับสารคดีชีวประวัติและพระประวัติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

ความหมายของสารคดี

สารคดีเป็นงานเขียนที่นำเสนอเรื่องราวข้อเท็จจริงเพื่อให้ความรู้แก่ผู้อ่าน คำว่า สารคดี นั้น มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 1182) ได้ให้ความหมายคำว่า “สารคดี” ไว้ว่า เรื่องที่เขียนขึ้นจากเค้าความจริง ไม่ใช่จินตนาการ

หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2514 : 56 อ้างถึงใน พัทธา แก้วพุดก 2552 : 6) ได้กล่าวถึงความหมายของ สารคดี ไว้ว่า

สารคดี คืองานเขียนที่ไม่มีตัวละครสมมติ สารคดีถึงแม้ว่าจะเป็นงานเขียนที่ผู้เขียนมีเจตนาจะให้ความรู้แก่ผู้อ่าน แต่ก็พึงเล็งจะให้ความพึงพอใจอันเกิดมาจากการประกอบรูปประกอบแบบ พงษ์เล็งการเลือกเฟ้นใช้ถ้อยคำในภาษาทำให้เกิดอารมณ์ตามสมควร งานเขียนที่ พงษ์เล็งเชิงความรู้ พงษ์เล็งจะสอน โดยไม่คำนึงถึงอารมณ์ ไม่ถือเป็นสารคดี เป็นหนังสือความรู้หรือหนังสือวิชาการ ทั้งนี้อาจมีงานที่ผู้เขียนเจตนาจะให้ความรู้ แต่บังเอิญงานเขียนนั้นทำให้เกิดรส กระทบอารมณ์ผู้อ่านด้วย สิ่งสุนทรีย์บางอย่างหรือสิ่งที่เกิดจากความงามของรูปหรือแบบที่ประกอบขึ้น หนังสือความรู้กลายเป็นศิลปกรรมขึ้นมา ด้วยเหตุที่ผู้เขียนเป็นศิลปิน โดยธรรมชาติ หนังสือความรู้บางเล่มนั้นข้าพเจ้าถือว่าเป็นวรรณกรรมประเภทสารคดีก็ได้

ทวีศักดิ์ ญาณประทีป (2525 : 61) ได้ให้ความหมายของคำว่า สารคดี ไว้ว่า

สารคดี ได้แก่ หนังสือที่ให้เนื้อหาสาระและความรู้แก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ แต่บางทีก็ให้ความเพลิดเพลินด้วย ทั้งยังแบ่งออกไปเป็นประเภทย่อย ๆ อีกหลายประเภท เช่น บทความ เรื่องเล่า ส่วนบุคคล ชีวประวัติ อัตชีวประวัติ และความเรียง

ถวัลย์ มาศจรัส (2538 : 20) ได้ให้ความหมายไว้ว่า

สารคดี หมายถึง งานเขียนที่ยึดเรื่องราวจากความจริง นำมาเขียนเพื่อมุ่งแสดงความรู้ ความจริง ทรรศนะ ความคิดเห็นเป็นหลัก ด้วยการจัดระเบียบความคิดในการนำเสนอผสมผสานในการถ่ายทอดต่อการสนใจใฝ่รู้ของผู้อ่านเพื่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญา

จากความหมายของสารคดีดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า สารคดี คือ งานเขียนที่เขียนขึ้นจากเรื่องจริง โดยมุ่งให้เนื้อหาสาระและความรู้แก่ผู้อ่าน ด้วยการนำเสนอผสมผสานการถ่ายทอดให้น่าสนใจเพื่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญาและความเพลิดเพลิน

จุดมุ่งหมายในการเขียนสารคดี

การเขียนสารคดีผู้เขียนต้องมีจุดมุ่งหมายในการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้จากการอ่านสารคดีเรื่องนั้น ๆ ชลอ รอดลอย (2544 : 15 – 16) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนสารคดีที่ผู้เขียนควรพิจารณา 4 ประการ คือ

1. ให้ความรู้ ข้อเท็จจริง และเนื้อหาสาระแก่ผู้อ่าน

ผู้เขียนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนอย่างละเอียดและลึกซึ้ง ถ้าหากผู้เขียนให้ความรู้ที่ถูกต้องและแม่นยำแล้ว ผู้อ่านก็จะได้รับประโยชน์ และผู้เขียนก็จะได้รับความเชื่อถือในทางตรงกันข้าม ถ้าหากผู้เขียนเสนอความรู้ที่ไม่ถูกต้อง ขาดหลักฐานข้อมูลที่แน่นอน หรือไม่อาจพิสูจน์ได้ เมื่อเรื่องที่เขียนได้รับการเผยแพร่ออกไปสู่ผู้อ่านจำนวนมาก ผลเสียย่อมเกิดขึ้นทั้งผู้อ่านและผู้เขียน

2. ให้คำแนะนำแก่ผู้อ่านในการนำไปปฏิบัติได้จริง

สารคดีบางเรื่องมีการนำเสนอวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งด้วย สารคดีที่อ่านจะไม่มีประโยชน์ถ้าผู้อ่านไม่นำไปปฏิบัติหรือนำไปปฏิบัติแล้วแต่ไม่เกิดผล ดังนั้นผู้เขียนสารคดีจึงต้องมีความรู้อย่างละเอียด และมีความชำนาญในการปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนด้วย เพื่อจะได้คำแนะนำแก่ผู้อ่านโดยถูกวิธี และถูกขั้นตอน

3. ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน

สารคดีเป็นงานประพันธ์ที่มุ่งเน้นที่เสนอความรู้ เนื้อหาสาระและข้อเท็จจริงเป็นหลัก แต่ผู้เขียนจะต้องทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินด้วย วิธีจะให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ผู้เขียนสารคดีจะต้องมีความสามารถเฉพาะตัวด้วยประการต่าง ๆ

4. ให้ความจรรโลงใจแก่ผู้อ่าน

สารคดีที่จะสามารถจรรโลงใจของผู้อ่านได้นั้นต้องเป็นเรื่องที่ดี เป็นเรื่องที่สร้างสรรค์ เมื่อผู้อ่านได้อ่านแล้วก็เกิดความสุขสบายใจ และพอใจกับสารที่ได้ สารคดีบางเรื่องอาจจะมีเนื้อหาสาระที่ชวนให้ผู้อ่านเกิดความเครียดหรือไม่น่าสนใจ แต่ถ้าผู้เขียนใช้วิธีเขียนที่ดี มีความชำนาญในการใช้สำนวนภาษาแล้วก็จะทำให้สารคดีเรื่องนั้นกลายเป็นเรื่องที่น่าอ่าน

ประเภทของสารคดี

งานเขียนสารคดีมีเนื้อหาที่หลากหลาย มีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งประเภทของสารคดีไว้ ดังนี้

ธวัช ปุณโณทก (2527 : 11) ได้แบ่งสารคดีออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. ความเรียง (Essay) คือ งานเขียนที่ถ่ายทอดความรู้ อาจจะได้มาจากประสบการณ์หรือตำราวิชาการ มาเป็นถ้อยความตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตามความรู้ ความคิดที่ผู้เขียนเสนอมา บางครั้งมีผู้เรียกว่า “สารคดีวิชาการ”

2. บทความ (Article) คือ งานเขียนที่แสดงความคิดเห็นของผู้เขียนต่อเรื่องราวที่ประสบมา หรือต่อข้อเขียนของผู้อื่น หรือต่อเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ในการเขียนบทความ ผู้เขียนมุ่งที่จะบอกถึงความเห็น ความรู้สึกนึกคิดมากกว่าที่จะถ่ายทอดความรู้เหมือนความเรียง

3. สารคดีท่องเที่ยว (Travelogue) คือ งานเขียนที่บันทึกการท่องเที่ยว และเรื่องราวต่าง ๆ ที่พบเห็นขณะที่ท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นที่จะให้ความรู้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน

4. สารคดีชีวประวัติ (Biography) คือ งานเขียนที่บันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลหนึ่งมุ่งที่จะให้เห็นสภาพชีวิตประสบการณ์ของบุคคลนั้นทุกแง่มุม แต่ไม่ใช่ประวัติศาสตร์ และนิยาย

5. อนุทิน (Diary) คือ งานเขียนที่บันทึกเรื่องราวประจำวันที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง จะเป็นการบันทึกความรู้สึกนึกคิดของตนเองในประจำวัน หรืออาจจะบันทึกประสบการณ์ หรือเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเตือนความจำ

6. จดหมายเหตุ (Archive) คือ งานเขียนที่บันทึกเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของทางราชการ หรือบันทึกเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของสถาบัน หน่วยงานหรือตระกูล โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานเชิงประวัติเหตุการณ์ของชาติ ของสถาบัน ของหน่วยงานราชการหรือตระกูล

ถวัลย์ มาศจรัส (2538 : 24) ได้แบ่งสารคดีออกเป็น 10 ประเภท ดังนี้

1. สารคดีบุคคล (Personal Profiles) เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับชีวิตที่น่าสนใจของบุคคลทั่วไปในแง่มุมต่าง ๆ
2. สารคดีโอกาสพิเศษ (Seasonal Stories) เป็นเรื่องที่เขียนตามเทศกาลสำคัญต่าง ๆ ของแต่ละชาติได้แก่ วันสำคัญเดือนที่มีความหมายพิเศษ วันพิเศษ ปีพิเศษต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันจักรี วันเฉลิมพระชนมพรรษา ปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย ฯลฯ เป็นต้น
3. สารคดีประวัติศาสตร์ (Historical Features) เป็นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่นำมาเขียนขึ้นเพื่อย้ำเตือนจิตสำนึกของอนุชนรุ่นหลัง หรือเพื่อย้ำให้เห็นความสำคัญของเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้คนในชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องราวดังกล่าวนั้น เช่น สงครามยุทธหัตถี การเสียดกรุงศรีอยุธยา การสร้างกรุงเทพมหานคร เป็นต้น
4. สารคดีท่องเที่ยว (Travel Features) เป็นการนำเรื่องราวที่พบเห็นจากการท่องเที่ยวมาเขียนถึงในแง่มุมต่าง ๆ ตามแต่ทรรศนะของแต่ละคน
5. สารคดีแนะนำวิธีทำ (How-to-do Features) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแสดงขั้นตอนการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การผลิตกีตาร์ การทำขนม การตัดเย็บเสื้อผ้า หรืออาหารพิเศษต่าง ๆ เป็นต้น
6. สารคดีเด็ก (Children Features) เป็นเรื่องที่เขียนถึงเรื่องราวของเด็ก อาจจะเป็นจิตวิทยาเด็ก การเลี้ยงดู การใช้แรงงานเด็ก หรือเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับเด็กโดยตรง
7. สารคดีสตรี (Woman Stories) เป็นเรื่องที่เขียนถึงสตรีในแง่มุมต่าง ๆ เช่น สตรีกับการพัฒนา บทบาทของสตรีในยุคปัจจุบัน สตรีกับการเมือง
8. สารคดีเกี่ยวกับสัตว์ (Animal Stories) เป็นเรื่องที่เขียนเกี่ยวกับสัตว์ในแง่ของการให้ความรู้ที่เป็นสาระ เช่น อุงทอง เทพธิดาแห่งป่าสยาม (สารคดีเกี่ยวกับเรื่องผีเสื้อ) ค้างคาวกิตติ (เรื่องของค้างคาวที่เล็กที่สุดในโลก เป็นต้น
9. สารคดีความทรงจำ (Memory) เป็นเรื่องราวของความทรงจำในอดีตที่มีความสำคัญสำหรับสังคมที่ผู้เล่าได้ฟื้นความหลังให้ผู้เขียนนำมาเขียนเผยแพร่ หรืออาจจะเขียนเองจากความทรงจำของตนก็ได้ เช่น การอพยพหนีสงคราม การละเล่นสมัยก่อน พิธีกรรมเก่า ๆ เป็นต้น
10. สารคดีจดหมายเหตุ (Archives) เป็นเรื่องของการบันทึกเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์อาจจะเป็นทางราชการหรือกึ่งราชการก็ได้

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (2548 : 107) ได้แบ่งสารคดีไว้อย่างกว้างๆ 2 ประเภท ดังนี้

1. สารคดีทั่วไป

สารคดีทั่วไปเป็นสารคดีที่ตีพิมพ์อย่างแพร่หลายโดยไม่จำกัดเพศ วัย ตลอดจนพื้นฐานความรู้ของผู้อ่าน อีกทั้งมีเนื้อหาหลากหลาย แบ่งเป็น

1.1 สารคดีแนวประวัติ เป็นสารคดีที่เสนอความเป็นไปของบุคคล สถานที่ หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง

1.2 สารคดีแนวพุทธิปัญญา เป็นสารคดีที่เสนอเนื้อหาความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม โดยศึกษาผ่านความรู้ ความคิดของผู้เขียนที่ปรากฏในสารคดีนั้น ๆ

1.3 สารคดีแนวท่องเที่ยว เป็นสารคดีที่บอกถึงสถานที่ที่น่าสนใจ บอกเส้นทางการเดินทางภาพชีวิตและผู้คนที่คุณเขียนพบเห็น

1.4 สารคดีแนะนำ เป็นสารคดีที่ให้ข้อมูลเชิงแนะนำเรื่องต่าง ๆ หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ งานอดิเรกหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

2. สารคดีเชิงวิชาการ

สารคดีวิชาการเป็นสารคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องวิชาการ เทคโนโลยี สังคมศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น จึงเป็นศาสตร์หรือทฤษฎีที่ให้ข้อเท็จจริง เป็นที่ยอมรับในทางวิชาการและนำมาเขียนโดยให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินไม่เคร่งเครียดเหมือนการอ่านตำราหรืองานทางวิชาการ การอ่านสารคดีวิชาการนี้ ผู้อ่านควรอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในศาสตร์นั้น ๆ และอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

นอกจากนั้น ชลอ รอดลอย (2544 : 48 – 50) ได้แบ่งการศึกษาประเภทสารคดีออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. สารคดีชีวประวัติและอัตชีวประวัติ หมายถึง ลักษณะของงานเขียนร้อยแก้ว ที่มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในชีวิตของบุคคลจริง ๆ อาจจะเป็นบุคคลที่มีชีวิตอยู่ปัจจุบันหรืออดีตก็ตาม เป็นงานเขียนที่แนะนำให้ผู้อ่านทราบว่าบุคคลนั้นเป็นคนอย่างไร และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ไม่ใช่เล่าแต่เพียงว่าเขาเป็นใครเท่านั้น และในขณะที่เดียวกันก็มุ่งให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเพลิดเพลินจากศิลปะการเรียบเรียงเรื่องของผู้เขียนด้วย

2. สารคดีประเภทบทความ หมายถึง งานเขียนประเภทร้อยแก้วซึ่งผู้เขียนขึ้นเพื่อเสนอความรู้ ความคิด หรือความเพลิดเพลินในการอ่านอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยอาศัยเค้าที่มาจากเรื่องซึ่งเป็นความจริงในสังคม อาจมีลักษณะเป็นการวิเคราะห์ถึงข้อดีข้อเสีย หรือข้อขัดแย้งของเรื่อง ต่าง ๆ

ที่คนส่วนใหญ่ในสังคมกำลังสนใจ หรือมีลักษณะเป็นการเสนอปัญหาเพื่อชักนำให้คนหนึ่งมาสนใจก็ได้ ขณะเดียวกันก็ต้องมีวิธีการที่น่าอ่าน ชวนให้ออกติดตามต่อไปด้วย

3. สารคดีประเภทความเรียง หมายถึงงานเขียนสารคดีที่เน้นในเรื่องของการแสดงความคิดเห็นเป็นงานเขียนร้อยแก้วที่ไม่ยากนัก และเป็นเรื่องราวที่ผู้เขียนแสดงความคิดเห็นและแสดงความรู้สึกให้ปรากฏออกมา ผู้เขียนความเรียงอาจจะเขียนเรื่องได้หลายแบบ เช่น เรื่องจริงจัง เรื่องตลกขบขัน เรื่องที่ทำให้ผู้อ่านสบายใจ หรือเรื่องที่ทำให้ผู้อ่านขุ่นเคืองใจ เป็นต้น

4. สารคดีท่องเที่ยว หมายถึง งานเขียนประเภทร้อยแก้ว ที่มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การท่องเที่ยวของผู้แต่ง โดยมีลีลาการเขียนที่กอปรไปด้วยศิลปะ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลินไปพร้อมกับได้ความรู้ด้วย

ความหมายของสารคดีชีวประวัติ

คำว่า ชีวประวัติและอัตชีวประวัติ มีความหมายต่างกันอยู่บ้าง ลักษณะหญิง รัตนสาร (2519 : 7 - 9) ให้ความหมายทั้ง 2 คำ โดยสรุปได้ว่า ชีวประวัติ (biography) หมายถึง ประวัติของชีวิตของบุคคล คำว่า biography มาจากภาษากรีกว่า bios แปลว่า ชีวิต และ graphien แปลว่า เขียน ส่วนอัตชีวประวัติ (autobiography) นั้นหมายถึง อัตชีวประวัติเป็นประวัติชีวิตซึ่งเจ้าของประวัติเป็นผู้เขียนเอง คำว่า autobiography มาจากภาษากรีกว่า auto แปลว่า ตนเอง, bios แปลว่า ชีวิต และ graphien แปลว่า เขียน อัตชีวประวัติเป็นรูปแบบหนึ่งของชีวประวัติ ซึ่งเจ้าของประวัติเป็นผู้เขียน โดยมากจะใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 เนื้อหาจะครอบคลุมเหตุการณ์ในชีวิตของผู้เขียนเป็นส่วนใหญ่ โดยทั่วไปมักจะแยกชีวประวัติและอัตชีวประวัติ เป็นคนละเรื่องคนละประเภท แต่แท้ที่จริงทั้ง 2 อย่างนี้ เป็นของอย่างเดียวกัน คือ เป็นเรื่องประวัติชีวิตของบุคคล

A.F. Scott (1965 อ้างถึงใน ลักษณะหญิง รัตนสาร 2519 : 7) ได้ให้ความหมายของชีวประวัติไว้ว่า ชีวประวัติเป็นเรื่องราวของชีวิตของบุคคล

หนังสือศัพท์บัญญัติวิชาบรรณารักษศาสตร์ (อ้างถึงใน ลักษณะหญิง รัตนสาร 2519 : 7) ให้ความหมายของคำว่า ชีวประวัติ ไว้ว่าประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการ คือ

1. ประวัติชีวิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
2. รวมประวัติของบุคคลหลายบุคคล
3. แขนงหนึ่งของวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนชีวประวัติ

ประทีป เหมือนนิล (2523 : 104) ได้ให้ความหมายของ สารคดีชีวประวัติ ไว้ว่า
 สารคดีชีวประวัติ คือ วรรณกรรมที่กล่าวถึงเรื่องราวต่าง ๆ ของบุคคลที่น่าสนใจ เพื่อนำประวัติชีวิตมาศึกษาความสำเร็จและความล้มเหลว เป็นบทเรียนสำหรับการดำเนินชีวิตแก่ผู้อื่น

ธวัช ปุณโณทก (2527 : 66) ได้กล่าวถึงความหมายของ สารคดีชีวประวัติ ไว้ว่า
 สารคดีชีวประวัติ หมายถึง วรรณกรรมที่บันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลิกภาพหนึ่ง ซึ่งเป็นชีวประวัติที่น่าสนใจ คือเป็นบุคคลสำคัญ หรือเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง หรือเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จ โดยใช้ศิลปะในการเรียบเรียงให้ผู้อ่านเห็นตัวอย่างชีวิตที่ดี และมีความคิดล้อยตามไปกับเรื่องราวที่เสนอ

จากความหมายของสารคดีชีวประวัติข้างต้นพอสรุปได้ว่า สารคดีชีวประวัติ คือ งานเขียนที่กล่าวถึงประวัติชีวิตของบุคคล

ความเป็นมาของสารคดีชีวประวัติ

งานเขียนชีวประวัตินั้นมีความเป็นมายาวนาน ลักษณะหญิง รัตสาร (พ.ศ.2519 : 29 – 40) ได้ศึกษาไว้สรุปได้ดังนี้

ตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา ประวัติบุคคลสำคัญของไทย มักจะแทรกอยู่ในเอกสารหรือหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เช่น ศิลาจารึกและพงศาวดาร ต่อมา สมัยรัตนโกสินทร์มีการติดต่อกับต่างประเทศจึงได้รับอิทธิพลด้านวรรณกรรมของประเทศทางตะวันตกซึ่งมีส่วนช่วยให้การเขียนชีวประวัติเป็นที่นิยมมากขึ้น ทั้งชีวประวัติและอัตชีวประวัติ รวมทั้งบันทึกส่วนต่าง ๆ ด้วยชีวประวัติได้รับความสนใจจากผู้เขียนและผู้อ่านมากขึ้นเป็นลำดับ สมัยปัจจุบันนับได้ว่าเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งซึ่งได้รับความสนใจจากผู้อ่านและผู้เขียนเป็นจำนวนมาก

สมัยสุโขทัย มีอัตชีวประวัติของพ่อขุนรามคำแหงปรากฏในศิลาจารึกหลักที่ 1 ตั้งแต่บรรทัดที่ 1 ถึงบรรทัดที่ 18 กล่าวถึงพระประวัติของพระองค์ก่อนจะขึ้นครองราชย์ ส่วนชีวประวัติสมัยสุโขทัยก็มีปะปนอยู่กับข้อความในศิลาจารึก ได้แก่ พระราชกรณียกิจของพ่อขุนรามคำแหงในศิลาจารึกหลักที่ 1 เป็นข้อความต่อจากอัตชีวประวัติของพระองค์ ประวัติของสมเด็จพระมหาเถรศรีศรัทธาราชจุฬามณีในจารึกหลักที่ 2 จารึกหลักนี้แบ่งเป็นหลายตอน โดยให้เรื่องราวที่ควรจะรู้เกี่ยวกับพระมหาเถรศรีศรัทธาราชจุฬามณี ได้แก่ ประวัติตั้งแต่เยาว์วัย การศึกษา การออกบวช และการบำเพ็ญการกุศลและการสร้างถาวรวัตถุต่าง ๆ ข้อความที่จัดเป็นชีวประวัติสมัยสุโขทัยนี้มักเป็น

ส่วนประกอบของพฤติกรรมหรือวีรกรรมของบรรพบุรุษของไทยมากกว่าจะเป็นเรื่องประวัติชีวิตโดยตรง

สมัยอยุธยา พระราชประวัติของพระมหากษัตริย์และประวัติของบุคคลสำคัญของชาติ ยังคงกล่าวรวมอยู่ในประวัติเหตุการณ์บ้านเมือง ต้นพุทธศตวรรษที่ 23 รัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2199 – พ.ศ. 2231) เริ่มมีการแต่งพระราชพงสาวดาร โดยนำเรื่องบันทึกที่มีอยู่มาเรียบเรียงใหม่ตามลำดับเวลา ดังนั้นเรื่องราวเหตุการณ์บ้านเมืองและ พระราชประวัติของพระมหากษัตริย์สมัยอยุธยาในอดีตจะปรากฏในหนังสือพระราชพงสาวดารฉบับนี้ นอกจากสมัยอยุธยาแล้วยังมีหนังสือประกอบพงสาวดารได้แก่หนังสือที่โหรแต่ง หนังสือราชการแต่งเป็นรายวัน ราชการทัพ จดหมายเหตุต่าง ๆ ทั้งของไทยและต่างประเทศ และหนังสือที่บุคคลจดหรือแต่งขึ้นตามที่รู้เห็น หรือคำให้การ เอกสารเหล่านี้มักจะมีเรื่องประวัติของบุคคลแทรกอยู่ด้วย นอกจากนี้ชีวประวัติของกวีในสมัยอยุธยาอาจศึกษาโดยอนุมานได้จากผลงาน ซึ่งกวีมักกล่าวถึงตนเองด้วย

พุทธศตวรรษที่ 24 สมัยต้นรัตนโกสินทร์ มีหนังสือชื่อพงสาวดารราชินิกุลบางช้างเป็นบัญชีรายชื่อของผู้ที่อยู่ในตระกูลของราชินิกุลบางช้าง พระญาติวงศ์ของสมเด็จพระอมรินทราบรมราชินี สมเด็จพระบวรพระยาคลังราชานุภาพได้ทรงกล่าวถึงระยะเวลาของหนังสือเล่มนี้ว่า มีมาตั้งแต่รัชกาลที่ 2 แต่ฉบับเดิมสูญหายไปเหลืออยู่แต่ฉบับซึ่งชำระในรัชกาลที่ 3 เมื่อ พ.ศ. 2388 ต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายครั้ง ประวัติชีวิตของบุคคลซึ่งปรากฏในหนังสือ จะเป็นเกียรติประวัติในการทำงานของบุคคลนั้น ๆ เป็นส่วนใหญ่ และบางส่วนปรากฏแต่ชื่อของบุคคลก็มี ปลายของพุทธศตวรรษที่ 24 เมื่อพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวขึ้นครองราชย์ใน พ.ศ. 2394 ประเทศไทยเข้าสู่ยุคใหม่มีการติดต่อกับต่างประเทศมากขึ้นทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ วรรณกรรมสมัยนี้มีลักษณะที่แปลกและใหม่กว่าเดิม เพราะได้รับอิทธิพลของประเทศตะวันตก ประวัติบุคคลซึ่งก่อนนี้รวมอยู่ในเหตุการณ์บ้านเมืองก็เริ่มเปลี่ยนรูปแบบเป็นผลงานชีวประวัติเดี่ยว ๆ ไม่ได้แทรกอยู่ในหนังสืออื่น

กล่าวได้ว่าต้นพุทธศตวรรษที่ 25 การเขียนชีวประวัติได้รับความสนใจมากขึ้น เพราะรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411 – 2453) มีการส่งเสริมการศึกษาให้แพร่หลายไปในหมู่ประชาชน คนไทยที่รู้หนังสือมีจำนวนมากขึ้น พระองค์ทรงมุ่งหวังที่จะให้การศึกษแก่ประชาชนอย่างเต็มที่ ทรงจัดให้มีการสอบชิงทุนเล่าเรียนหลวงไปศึกษาต่อต่างประเทศ เมื่อนักเรียนเหล่านี้กลับมาก็ได้นำเอาวรรณกรรมต่างประเทศเข้ามาเผยแพร่ด้วย รวมทั้งการเขียนประวัติบุคคล นอกจากนั้นพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ทรงเป็นผู้ที่สนพระราชหฤทัยจดบันทึก จะเห็นได้ว่าระหว่างที่เสด็จประพาส มักจะทรงจดบันทึกทรงกล่าวถึงสิ่งที่ได้พบเห็น

ต่าง ๆ ระหว่างการเสด็จประพาสนั้น ๆ สมัยนี้เริ่มมีการเขียนชีวประวัติของบุคคลทั่วไปรวมทั้ง
อัตชีวประวัติและบันทึกส่วนตัวแบบต่าง ๆ หนังสือชีวประวัติบางเล่มได้จัดพิมพ์ออกเผยแพร่ด้วย

การเขียนชีวประวัตินี้ แยกออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ ชีวประวัติที่ปรากฏใน
เอกสารของทางราชการ และชีวประวัติที่ปรากฏในหนังสือที่ใช้เป็นของข้าราชการในโอกาสต่าง ๆ ซึ่ง
อาจจะปรากฏในภาคคำนำหรือเป็นเนื้อเรื่องทั้งหมด

ชีวประวัติที่ปรากฏในเอกสารของทางราชการ คือ ชีวประวัติในหนังสือราชกิจจานุ
เบกษา หนังสือฉบับนี้มีคอลัมน์ “ประวัติ” ของข้าราชการวาระที่ข้าราชการผู้นั้นถึงแก่กรรม
มีลักษณะเป็นประวัติการรับราชการ เริ่มครั้งแรกเมื่อ 8 พ.ศ. 2434 เป็นประวัติของพระยาศรีสุนทร
โวหาร (น้อย) ก่อนหน้านี้มีคอลัมน์ “ข่าวตาย” เป็นการแจ้งข่าวตายของทางราชการ พร้อมทั้ง
ประวัติการรับราชการอย่างสั้น ๆ บุคคลผู้ควรจะเป็นข่าวได้แก่ พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุ
วงศ์ ข้าราชการ และพระภิกษุที่มีสมณศักดิ์

ชีวประวัติที่ปรากฏในหนังสือที่ใช้เป็นของข้าราชการในโอกาสต่าง ๆ ได้แก่ งานทำบุญ
อายุและงานฌาปนกิจศพ สำหรับประเพณีการตีพิมพ์หนังสือแจกเป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ
นั้นมีขึ้นเป็นครั้งแรก พ.ศ. 2444 โดยพระดำริของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าสวัสดิประวัติ
กรมพระสมมตอมรพันธุ์

ตอนต้นพุทธศตวรรษที่ 25 มีการตั้งโรงพิมพ์หลายแห่ง ฉะนั้นการพิมพ์หนังสือแจก
ในการกุศล ทั้งงานมงคลและงานฌาปนกิจศพ จึงได้แพร่หลายไปยังประชาชนโดยทั่วไป ไม่ใช่
เฉพาะแต่พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่เท่านั้น

การเอาประวัติของผู้ตายมาพิมพ์ไว้ในหนังสือที่ใช้แจกในงานต่าง ๆ นั้น เริ่มอย่าง
แท้จริงกลางพุทธศตวรรษที่ 25 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2453 – 2468)
ตั้งนั้นกลางพุทธศตวรรษที่ 25 เป็นต้นมา การเขียนชีวประวัติ อัตชีวประวัติและบันทึกส่วนตัว
ในระบบต่าง ๆ มีผู้สนใจและพิมพ์ออกเผยแพร่ ผู้ที่เคยมีบทบาทในทางราชการและทาง การเมือง
อยากบันทึกเรื่องส่วนตัวเหตุการณ์บ้านเมือง และประสบการณ์ เพื่อให้เห็นรุ่นหลังได้รับทราบ
จึงเกิดบันทึกความทรงจำเหล่านี้และมีการพิมพ์เผยแพร่มากขึ้น

การเขียนชีวประวัติในระยะนี้มีที่ยังใช้ทำนองการเขียนแบบเดิม คือเขียนประวัติชีวิต
จากคำบอกเล่าของเจ้าของประวัติ หรือเขียนจากความคุ้นเคย และการเขียนชีวประวัติโดยอาศัย
เอกสารและหนังสือที่แต่งในสมัยที่เจ้าของชีวประวัติมีชีวิต ในสมัยต่อมาเริ่มมีหนังสือที่เขียนโดยที่
ผู้เขียนและเจ้าของประวัติมีชีวิตอยู่คนละสมัย

ประเภทของสารคดีชีวประวัติ

วนิดา บำรุงไทย (2545 : 102 – 104) ได้แบ่งประเภทของหนังสือสารคดีชีวประวัติว่าสามารถจำแนกโดยใช้ผู้เขียนเป็นเกณฑ์ 2 ประเภท ดังนี้

1. สารคดีอัตชีวประวัติ คือเรื่องราวชีวิตที่ผู้เป็นเจ้าของเรื่องเรียบเรียงเอง เช่น **ชีวิต 5 แผ่นดินของข้าพเจ้า** ของพลโทประยูร ภมรมนตรี **เกิดวังปารุสก์** ของพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ **ความสำเร็จและความล้มเหลว** ของม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ **เหลียวหลังแลหน้า** ของปวยอึ้งภากรณ์ โดยรูปแบบของงานเขียนประเภทอัตชีวประวัตินี้อาจมีรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ บันทึกความทรงจำ อนุทินหรือบันทึกประจำวัน จดหมาย

ข้อสังเกตเกี่ยวกับอัตชีวประวัติอีกประการหนึ่งก็คือ แม้ว่าการเขียนอัตชีวประวัติจะเป็นการเขียนโดยบุคคลผู้เป็นเจ้าของประวัติชีวิต แต่ก็มีการเขียนทำนองอัตชีวประวัติบางเรื่องที่เจ้าของประวัติเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูล แล้วเรียบเรียงโดยนักเขียนอาชีพ เช่น **ชีวิตเหมือนฝัน** ของคุณหญิงมณี สิริวรสาร โดย นรุตม์ เป็นผู้เรียบเรียง

2. สารคดีชีวประวัติ คือ เรื่องราวชีวิตของบุคคลที่ผู้อื่นเป็นผู้เรียบเรียง เช่น **สมเด็จพระศรีสวรินทิราฯ และ ในชีวิตตจวบนิยายของดอกไม้สด** ของสมภพ จันทรประภา **ชีวิตและงานของเสฐียรโกเศศ** **ชีวิตและงานของน.ม.ส.** ของประพัฒน์ ตรีณรงค์ เป็นต้น งานเขียนประเภทชีวประวัตินี้ มีจำนวนไม่น้อยที่เขียนขึ้นโดยรวบรวมจากบันทึกประจำวัน บันทึกความทรงจำ หรือจดหมายของเจ้าของประวัติ

นอกจากงานประเภทของประวัติบุคคลดังกล่าวแล้ว งานเขียนประเภทบทสัมภาษณ์นับเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการเสนอประวัติบุคคล ในกรณีที่เป็นการสัมภาษณ์อาจจะเป็นเรื่องราวชีวิตของบุคคลหนึ่ง ทั้งหมด หรือเจาะเฉพาะเหตุการณ์ หรือเฉพาะตอนใดตอนหนึ่งก็ได้

ลักษณะของสารคดีชีวประวัติ

ประทีป เหมือนนิล (2523 : 105) ได้กล่าวถึงลักษณะของสารคดีชีวประวัติที่ดี ไว้ดังนี้

1. เป็นชีวประวัติของบุคคลจริง ๆ ที่น่าสนใจศึกษา
2. สามารถแสดงเรื่องราวของบุคคลว่าเป็นใคร มีประวัติความเป็นมา มีหลักการมีอุดมคติในการดำรงชีวิต มีความสำเร็จและความล้มเหลวอย่างไร สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างหรือบทเรียนแก่ชีวิตได้เป็นอย่างดี
3. มีศิลปะในการแต่งที่ดี น่าอ่าน เข้าใจง่าย และเร้าความสนใจของผู้อ่านตลอดเวลา
4. ผู้แต่งต้องมีคุณธรรม ไม่สรรเสริญหรือใส่ร้ายป้ายสี อันก่อให้เกิดผลเสียจนเกินความเป็นจริง

5. ถ้าเป็นการเขียนอัตชีวประวัติ ควรแสดงหลักการหรือแนวความคิดที่ตนยึดถือแต่ไม่
 เป็นไปในทำนองสั่งสอนผู้อ่าน

**พระประวัติและพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาส
 ราชนครินทร์**

สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ (2542 : 54 - 146) ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ
 พระประวัติและพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง
 นราธิวาสราชนครินทร์ พอประมวลได้ดังนี้

1. พระประวัติ

1.1 ปฐมวัย

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็น
 พระธิดาพระองค์แรกในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก และสมเด็จพระ
 พระศรีนครินทราบรมราชชนนี ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2466 ณ กรุงลอนดอน
 ประเทศอังกฤษ พระนามในสูติบัตรเมื่อแรกประสูติ คือ เมย์ ตามเดือนที่ประสูติ พระบาทสมเด็จพระ
 พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า “หม่อมเจ้า
 กัลยาณิวัฒนา” และต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2470 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ทรง
 สถาปนาเป็น “พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้ากัลยาณิวัฒนา” และในปี พ.ศ. 2478 พระบาทสมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ 8 ทรงเฉลิมพระเกียรติเป็น “สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้า
 กัลยาณิวัฒนา” เมื่อทรงเจริญพระชนมายุครบ 6 รอบ ในปี พ.ศ. 2538 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ภูมิพล อดุลยเดช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระอิสริยยศเป็นเจ้าฟ้าต่างกรมฝ่ายใน
 ตามธรรมเนียมโบราณราชประเพณี เป็นพระองค์แรกในรัชกาล โดยทรงพระนามว่า “สมเด็จพระ
 พระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์”

1.2 การศึกษา

ปลาย พ.ศ. 2469 สมเด็จพระบรมราชชนกได้ทรงนำครอบครัวไปประทับที่เมือง
 บอสตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อทรงศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ กรมหลวงนราธิวาส
 ราชนครินทร์ทรงเริ่มศึกษาระดับอนุบาลที่โรงเรียนพาร์ต (Part School) เมื่อสมเด็จพระบรมราช
 ชนกทรงสำเร็จการศึกษาวิชาแพทยศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard) พ.ศ. 2471 จึงได้ทรงนำ
 ครอบครัวกลับประเทศไทยและประทับ ณ พระตำหนักใหญ่ วังสระปทุม สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ กรมหลวง
 นราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนราชินีจนถึง พ.ศ. 2472

ภายหลังจากที่สมเด็จพระบรมราชชนกเสด็จสวรรคตใน พ.ศ. 2472 สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประทับอยู่ที่กรุงเทพฯ ต่อไปอีกระยะหนึ่งจนถึง พ.ศ. 2476 สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงได้รับพระบรมราชานุญาต นำพระโอรสและพระธิดาทั้ง 3 พระองค์ ไปประทับ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ทรงเข้าศึกษาในของโซเลย์อีกครั้งหนึ่ง เป็นเวลา 2 เดือน แล้วจึงเข้าศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชื่อ เมียร์มงต์ (Miremont)

พ.ศ. 2477 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประกาศสละราชสมบัติ และรัฐบาลได้อัญเชิญพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอานันทมหิดลเสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติสืบต่อมา หลังจากนั้นสมเด็จพระบรมราชชนนีทรงนำพระโอรสพระธิดาไปประทับที่บ้านซึ่งพระราชทานนามว่า วิลลาวัฒนา (Villa Vadhana) เมืองปุยยี ใกล้กับโลซานน์ พ.ศ. 2478 สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสตรี ชื่อ École Supérieure de Jeunes Filles de la Ville de Lausanne และทรงสอบเข้าได้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากทั้งหมด 6 ระดับชั้น

ทรงเรียนภาษาเยอรมันและภาษาละตินด้วย พ.ศ. 2481 ทรงย้ายไปศึกษาต่อที่เจนีวา ในลักษณะของนักเรียนประจำที่ International School of Geneva ทรงสอบผ่านชั้นสูงสุดของระดับมัธยมศึกษาได้สี่เยี่ยมเป็นที่ 1 ของโรงเรียน และที่ 3 ของทั้งประเทศสวิตเซอร์แลนด์ พ.ศ. 2485 ได้เสด็จเข้าศึกษาต่อที่คณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาเคมี มหาวิทยาลัย โลซานน์ใน ทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาตรี และได้รับ Diplôme de Chimiste A เมื่อ พ.ศ. 2491

ระหว่างที่ทรงศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย โลซานน์ ได้ทรงเข้าศึกษาหลักสูตรของสังคมศาสตร์ - ครุศาสตร์ Diplôme de Sciences Sociales Pédagogiques อันประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ในสาขาการศึกษา วรรณคดี ปรัชญา และจิตวิทยา แม้เมื่อทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาเคมีแล้ว ก็ยังทรงศึกษาวิชาวรรณคดีและปรัชญาต่อไปอีกด้วยความสนพระทัย

1.3 พระอิสริยยศและพระอิสริยยศศักดิ์

พ.ศ. 2538 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำริว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เป็นพระโสทรเชษฐภคินีเธอ พระองค์เดียวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 2 พระองค์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ด้วยทรงรับราชโองการสนองพระเดชพระคุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาตลอด โดยทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ในหลายวาระ

และยังทรงรับเป็นพระธุระส่วนพระองค์ของสมเด็จพระบรมราชชนนีให้ดำเนินคล่องไปด้วยความเรียบร้อย นอกจากนั้นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯยังทรงพระอุตสาหะรับเป็นอาจารย์สอนในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ และทรงปฏิบัติบริหารกองทุน และมูลนิธิต่าง ๆ อย่างเต็มพระกำลังปรีชาสามารถ พระราชกรณียกิจทั้งหลายที่ทรงทำเหล่านี้เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างอเนกอนันต์มาโดยลำดับ และทรงเป็นที่รักเทิดทูนของปวงประชาชนชาวไทยทั่วไป ดังนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯจึงทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระอิสริยยศศักดิ์เป็น สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุครบ 6 รอบ เป็นการเฉลิมพระเกียรติอย่างสูง

2. พระราชกรณียกิจ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอของพระเจ้าแผ่นดินทั้งสองรัชกาล พระองค์จึงมีพระปณิธานมาตั้งแต่ต้นที่จะอุทิศพระองค์ในพระราชกิจน้อยใหญ่เพื่อประชาชน เช่นเดียวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชชนนี ดังจะเห็นได้จากการที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ นั้นทรงรับพระภาระต่าง ๆ ตั้งแต่ทรงพระเยาว์วัยและได้ตามเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนนีไปยังท้องถิ่นต่าง ๆ ที่ห่างไกลความเจริญเพื่อสนองงานอย่างไม่ย่อท้อ ด้วยพระเมตตา พระกรุณา จนมีความใกล้ชิดกับทุกคนอย่างไม่ถือพระองค์ (พลาดิษฐ์ สิทธิชัยกิจ 2551 : 133)

พระราชกรณียกิจในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ดังที่ประมวลไว้มีดังนี้

2.1 ด้านการปฏิบัติพระราชกิจแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและการปฏิบัติพระราชกิจแทนและสืบสานงานในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงปฏิบัติพระราชกิจแทนพระองค์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในหลายวาระ เช่น การเสด็จแทนพระองค์ไปทรงเปิดสถานที่ต่าง ๆ การเสด็จแทนพระองค์พระราชทานพระวโรกาสให้คณะบุคคลต่าง ๆ เฝ้า การเสด็จแทนพระองค์ไปทอดพระเนตรการแสดง ต่าง ๆ การเสด็จแทนพระองค์พระราชทานเพลิงพระศพและศพในหลายวาระ

นอกจากนั้น สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้โดยเสด็จสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อทรงประกอบพระราชกรณียกิจในทุกท้องถิ่น ณ จังหวัดต่าง ๆ เช่น การเสด็จเยี่ยมราษฎร ดำรวจ ทหาร และข้าราชการในท้องถิ่น ทูรกันดาร เพื่อพระราชทานสิ่งของ การตรวจสุขภาพและรักษาผู้ป่วยไข้ ตลอดจน การสงเคราะห์ผู้ยากไร้ คนชราอยู่เป็นเนืองนิตย์ในคราวที่สมเด็จพระบรมราชชนนีไม่อาจเสด็จไปทรงงานด้วยพระองค์เองก็ได้ทรงมอบให้เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นผู้แทนพระองค์ในการปฏิบัติพระราชกิจต่าง ๆ (สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ 2542 : 54 - 55)

2.2 ด้านการศึกษา

พระราชกรณียกิจด้านการศึกษาโดยเฉพาะการสร้างโรงเรียนและการให้ทุนการศึกษานั้น สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ โดยเสด็จสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในท้องถิ่นทุรกันดารและชายแดน เพื่อทรงเยี่ยมและพระราชทานสิ่งของแก่นักเรียนและราษฎรในจังหวัดต่าง ๆ นอกจากนี้ยังได้พระราชทานเงินทุนสำหรับสร้างโรงเรียนหลายแห่งและทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน

พระกรณียกิจเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะมั่นคงที่จะส่งเสริมการศึกษาของเด็ก ทรงตระหนักความสำคัญอันเป็นพื้นฐานของการศึกษาชั้นสูง เคยรับสั่งว่าโปรดเด็กเล็กมาก และทรงมีพระประสงค์ที่จะสอนเด็กเล็กมากกว่า แต่กลับได้ไปสอนเด็กโตตามมหาวิทยาลัย ทรงประกอบพระกรณียกิจด้านการศึกษาทั้งกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เสด็จเยี่ยมศูนย์เด็กหลายแห่ง และเด็กก่อนวัยเรียน เมื่อมูลนิธิสมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (ส.ส.อ.ท.) ในพระอุปถัมภ์ ได้ดำเนินงานโครงการศิลปะประดิษฐ์และสื่อการสอน เชิญชวนให้สมาชิก ส.ส.อ.ท. และผู้สนใจได้มาช่วยกันคิดค้นแบบสื่อการเรียนการสอน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของเด็กระดับประถมและก่อนวัยเรียน ในลักษณะเกมช่วยการเรียนรู้และเสริมทักษะ และจัดพิมพ์หนังสือคู่มือวิธีสร้างสื่อการสอน คณะกรรมการมูลนิธิ ส.ส.อ.ท. ได้นำขึ้นถวายองค์อุปถัมภ์ทอดพระเนตร ทรงพระกรุณาพระราชทานแนะนำข้อความควรแก้ไขปรับปรุงแก่ผู้คิดแบบเกมสื่อการสอน และทรงสนพระทัยนำชุดสื่อการสอนเสริมทักษะภาษาไทย คือ เกมไปโรงเรียน เกมบัตรอักษร 3 หมู่ และเกมต่อบัตรภาพอักษรไปสาธิตและทดลองแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนห่างไกลคมนาคม และโรงเรียนของตำรวจตระเวนชายแดนในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เมื่อโดยเสด็จสมเด็จพระราชชนนีไปเยี่ยมราษฎรและนำหน่วยแพทย์อาสาไปยังท้องที่

ทูลกันดารในจังหวัดต่าง ๆ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ก็ทรงสนพระทัยสื่อการสอนและบางครั้งทรงร่วมสังเกตในการสาธิตเกมแก่เด็ก

การส่งเสริมการศึกษาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงให้ความสำคัญต่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์อย่างมาก พระองค์ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์โครงการ โอลิมปิกวิชาการ โครงการนี้ได้รับพระกรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ตั้งแต่ครั้งแรก เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2532 เป็นต้นมา โดยจะเสด็จไปพระราชทานเกียรติบัตรและพระโอวาทแก่นักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกเข้าค่ายอบรมเข้ม และผู้ได้รับการคัดเลือกไปแข่งขันโอลิมปิกเป็นประจำทุกปี

นอกจากนั้นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นต่อคณาจารย์ นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องทุกคนในโครงการโอลิมปิกวิชาการ พระราชทานทั้งเงินและกำลังใจ ทรงห่วงใยและติดตามการดำเนินงานของโครงการฯ พร้อมทั้งได้พระราชทานเงินส่วนพระองค์และเงิน “ทุนการกุศลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เพื่อโครงการโอลิมปิกวิชาการ” เพื่อนำดอกผลมาช่วยเหลือโครงการ

พระราชกรณียกิจทางด้านการศึกษาเกี่ยวกับการสอนภาษาฝรั่งเศสนั้น สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นอาจารย์สอนด้านวิชาภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศสในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พระองค์ทรงเป็นทั้งอาจารย์สอนและทรงงานหัวหน้าสาขาภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศสอีกด้วย (สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ 2542 : 56 - 90)

2.3 ด้านการศึกษา

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงสนพระทัยและทรงเล่นกีฬาหลายประเภทมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ ไม่ใช่ทรงเล่นสนุกสนานธรรมดาตั้งแต่เด็ก ๆ ทั่วไป แต่มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นแบบอย่างอันดีที่สมควรนำไปปลูกฝังแก่เด็กและเยาวชน พระองค์ทรงเล่น การกรรเชียงเรือ การตกปลา การขี่จักรยาน การเดินบนภูเขา ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์

เมื่อ พ.ศ. 2479 พระชนมายุราว 13 พรรษา ขณะเสด็จไปนอร์เวย์ และเยอรมัน และแวะที่เมืองฟรังเฟิร์ต (Frankfurt) ได้ทรงเล่าถึงเรือเหาะเซปเปลิน (Zeppelin) ชื่อ อินเดนเบอร์ก

(Hindenburg) ที่จะพานักท่องเที่ยวบินไปเหนือเมืองเบอร์ลิน ซึ่งขณะนั้น กำลังจะมีการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก อยู่ แสดงถึงความสนพระทัยเรื่อง กีฬาโอลิมปิก การเดินอากาศ-การบิน ต่อมาภายหลังเมื่อทรงเจริญวัยขึ้นก็ทรงฝึกบินด้วย

กีฬาหลายอย่างที่ ได้ทรงเสมอ ได้แก่ ทรงม้า แบดมินตัน และกอล์ฟ ที่วังสระปทุมมีคอร์ทแบดมินตันอยู่ ปรากฏหลักฐานในหนังสืออนุสรณ์สมาชิกสโมสรการบินว่าทรงเมตตาชวนครูฝึกบินและสมาชิกสโมสรการบินให้ไปเล่นแบดมินตัน และกอล์ฟเล็กที่ “บ้าน” (วังสระปทุม) ซึ่งเป็น “กอล์ฟเล็ก” 9 หลุม และได้เคยทรงกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

การขับเครื่องบิน พระองค์ทรงสมัครเข้าเป็นสมาชิกการบินพลเรือน ประเภทฝึกบิน รุ่นที่ 9 พ.ศ. 2500 ทรงสำเร็จตามหลักสูตรของสโมสรการบินพลเรือน กองทัพอากาศ ทรงเริ่มการฝึกบินเมื่อ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2500 เวลา 14.00 น. ทรงบินเดี่ยวเมื่อ 11 กันยายน พ.ศ. 2500 เวลา 04.15 น. ใช้เวลาในการฝึกบิน 37 วัน รวมเวลาก่อนทรงทำการบินเดี่ยว 20 ชั่วโมง 49 นาที ทรงฝึกบินขึ้นสูงจำนวน 195 เที่ยวบิน โดยทรงบินขึ้นลงในวันหนึ่งไม่ต่ำกว่า 12 เที่ยวบิน ซึ่งตามปกติผู้ฝึกบินจะบินได้ประมาณ 4 เที่ยวบิน

ด้านกีฬาเปตองนั้น ทรงสนพระทัยและทรงเล่นเปตองร่วมกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีอยู่เสมอ เมื่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงนำกีฬานี้เข้ามาในประเทศไทยจนเป็นที่เผยแพร่กว้างขวาง ได้ทรงสนับสนุนโดยพระราชทานเงินอุดหนุนสมาคมกีฬาเปตองถึงปีละ 1 ล้านบาทเสมอ ช่วยให้ไปได้ไปแข่งขันในต่างประเทศ จนชนะเลิศในการแข่งขันกีฬาเปตองโลก 2 ครั้ง สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระราชทานเงินอุดหนุนในพระนามสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสืบต่อมาปีละ 1 ล้านบาทในการแข่งขันเปตองครั้งล่าสุด ณ ประเทศสวีเดน มีผู้เข้าร่วมแข่งขัน 26 ประเทศ ผลการแข่งขันประเทศไทยได้เป็นอันดับที่ 7 นับเป็นพระกรุณาธิคุณยิ่งต่อวงการกีฬาเปตอง

2.4 ด้านศิลปวัฒนธรรม โบราณคดี ประวัติศาสตร์ และมรดกโลก

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงประกอบพระราชกรณียกิจในด้านศิลปวัฒนธรรม โบราณคดี ประวัติศาสตร์ และมรดกโลก ทรงมีพระปรีชาสามารถและสนพระทัยในวิชาการด้านนี้อย่างจริงจัง พสกนิกรทั่วประเทศก็มักจะได้เฝ้ารับเสด็จและได้ชื่นชมพระบารมีตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ อยู่เสมอ ความรู้ที่ลึกซึ้ง และความสนพระทัยด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดีเป็นอันมากนี้เอง หน่วยงานทั้งของรัฐบาลและเอกชนที่รับผิดชอบในด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศิลปวัฒนธรรม จึงได้กราบทูลเชิญเสด็จเพื่อทรงเป็นประธานเปิดนิทรรศการ หรือ โบราณสถาน

เพื่อทอดพระเนตรโบราณสถานทีบุรณะเสร็จเรียบร้อยแล้ว และเพื่อให้ประชาชนได้เข้าชมมรดกทางวัฒนธรรมเหล่านั้นต่อไป

นอกเหนือจากคำกราบทูลเชิญของหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบดูแลโบราณสถานต่าง ๆ แล้ว พระองค์ยังทรงสนพระทัยในสถานที่อื่น และทรงมีพระประสงค์ที่จะเสด็จไปทอดพระเนตรสถานที่นั้น ๆ ด้วยพระองค์เอง และยังทรงเป็นผู้นำคณะบุคคลและสมาคมต่าง ๆ ไปทัศนศึกษาโบราณสถานหลายแห่งด้วย การทอดพระเนตรโบราณสถานแต่ละแห่งในแต่ละพื้นที่ แต่ในแต่ละจังหวัดนั้น สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มิได้ทรงรับทราบเพียงข้อมูลจากการบรรยายของนักโบราณคดีเท่านั้น แต่ทรงศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโบราณสถานนั้น ๆ มาก่อนด้วย และทรงซักถามรายละเอียดอย่างลึกซึ้งและรอบด้าน ด้วยความรักและห่วงแหนมรดกทางประวัติศาสตร์ของชาติ ทรงสอบถามวิธีการบูรณะซ่อมแซมโบราณสถาน การขุดสำรวจ การฟื้นฟูบูรณะ และผลกระทบต่อประชาชนที่พักอาศัยอยู่บริเวณเดียวกับโบราณสถานนั้น ๆ ทรงพิจารณาด้วยหลักวิชาการ และวินิจฉัยด้วยเหตุผลทรงแนะนำ พร้อมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาค้นหาทุกด้าน เพื่อให้สมบัติของชาติอยู่พร้อมคุณค่าตามเวลาและสถานอันสมควร

2.5 ด้านสังคมสงเคราะห์

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงสนพระทัยสวัสดิภาพของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง ได้โดยเสด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนีทรงเยี่ยมและสงเคราะห์ราษฎรผู้ยากไร้ในท้องถิ่นทุรกันดารมาตลอด ทรงศึกษาและสังเกตความเป็นอยู่ของราษฎร ทรงสอบถามปัญหา ทรงแนะนำให้ราษฎรรู้จักปฏิบัติตน ดูแลตนเองให้ถูกต้องเพื่อให้มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ป้องกันโรคภัยไข้เจ็บที่จะเกิดขึ้นได้ ทรงมีพระประสงค์ที่จะให้เด็กด้อยโอกาสได้มีการพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจ มีการศึกษาที่เหมาะสมกับวัย ด้วยทรงเห็นว่าคุณค่าสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรในประเทศ นอกจากนั้นทรงตระหนักถึงปัญหาในชุมชนแออัด จึงทรงเสด็จเยี่ยมชุมชนแออัดหลายแห่งในกรุงเทพมหานครเป็นการส่วนพระองค์ เช่น ชุมชนคลองเตย ชุมชนวัดพญาียง ชุมชนย่านสวนลุมพินี ชุมชนกองขยะชอยอ่อนนุช และชุมชนเพชรเกษม 104 เป็นต้น

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีน้ำพระทัยของนักสังคมสงเคราะห์อย่างเต็มเปี่ยม แม้ทรงลำบากเพียงใดก็ไม่ทรงย่อท้อ นับเป็นที่ปลาบปลื้มแก่ราษฎรที่ได้เข้าเฝ้าครั้งนั้นยิ่งนักที่ได้เห็นความมุ่งมั่นในการทรงงานของพระองค์เพื่อประชาชนชาวไทย

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงรับมูลนิธิเด็กก่อนในสลัมไว้ในพระอุปถัมภ์เนื่องในโอกาสที่มูลนิธิก่อตั้งมาครบ 10 ปี มูลนิธิเด็กก่อนในสลัมฯ ได้ดำเนินงานสนองพระดำริมาโดยตลอด โดยได้รับพระราชทานทุนทรัพย์จาก “ทุนการกุศลสมเด็จพระเจ้า” และทุนการกุศล ก.ว.” เป็นรายปี

พระกรุณาธิคุณที่ได้พระราชทานแก่มูลนิธิฯ อย่างสม่ำเสมอโดยตลอด เป็นการบ่งชี้ความสนพระทัยและเต็มพระทัยที่จะแก้ปัญหา และช่วยเหลือค้อยโอกาสให้มีความหวังที่จะเติบโตเป็นพลเมืองที่ดี เป็นอนาคตที่น่าภาคภูมิใจของประเทศชาติ (สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ 2542 : 106 - 110)

2.6 ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นประธานและรับพระอุปถัมภ์มูลนิธิและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยของประชาชน ตัวอย่างเช่น มูลนิธิแพथ์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย มูลนิธิหม่อมเจ้าหญิงบุญจิราธร (จุมล) จุฑาราช มูลนิธิธันยรักษ์ ศิริราชมูลนิธิ ทุนการกุศลสมเด็จพระเจ้า กองทุน “หม่อมเจ้าฟ้า” ทุนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเพื่อพัฒนาการพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มูลนิธิเด็กก่อนในสลัม มูลนิธิเด็กโรคหัวใจ มูลนิธิสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา มูลนิธิโรงพยาบาลราชวิถี มูลนิธิช่วยการสาธารณสุขชุมชน มูลนิธิเพื่อโรงพยาบาลราชานุกูล มูลนิธิชีวิตพัฒนา มูลนิธิส่งเสริมสวัสดิภาพสตรีและเยาวชน ศูนย์เนื้อเยื่อชีวภาพกรุงเทพฯ สมาคมปราบวัณโรค เชียงใหม่ สมาคมพยาบาลสาธารณสุขไทย โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยธมภ์

มูลนิธิและองค์กรต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงก่อตั้งและรับพระอุปถัมภ์ด้วยตนเอง แต่บางมูลนิธิและองค์กรก็เป็น “พระราชมรดก” จากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทั้งหมดนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของพระกรุณาธิคุณที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้พระราชทานแก่วงการแพทย์และการสาธารณสุขของประเทศไทย (สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ 2542 : 111 - 130)

2.7 ด้านการเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้เสด็จเยือนประเทศต่าง ๆ ตามคำกราบทูลเชิญเสด็จเป็นทางการและเสด็จเยือนเป็นการส่วนพระองค์

เมื่อทรงมีความสนพระทัย การเสด็จเยือนต่างประเทศ นอกจากเป็นการเจริญสัมพันธไมตรีกับ
เจ้าของประเทศแล้วก็ยังเป็นโอกาสที่ทรงแนะนำให้ชาวไทยรู้จักประเทศนั้นในแง่มุมต่าง ๆ อย่าง
ถ่องแท้

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง นราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จ
เยือนต่างประเทศหลายครั้งและหลายประเทศ เช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐประชาชนจีน
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี ราชอาณาจักรภูฏาน สหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซ
เวียต สาธารณรัฐตุรกี ประเทศกรีซ ประเทศอียิปต์ ประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ราชอาณาจักรสเปน
ราชอาณาจักรโมร็อกโก สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ราชอาณาจักรจอร์แดน ประเทศอิสราเอล
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และสหรัฐ
อาหรับเอมิเรตส์และรัฐสุลต่านโอมาน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นทำให้ทราบได้ว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวง นราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีคุณูปการต่อประเทศชาติอย่างมาก ในด้านต่าง ๆ ได้แก่
ด้านการปฏิบัติพระราชกิจแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและการปฏิบัติพระ
ราชกิจแทนและสืบสานงานในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ด้านการศึกษา ด้านการกีฬา

ด้านศิลปวัฒนธรรม โบราณคดี ประวัติศาสตร์ และมรดกโลก ด้านสังคมสงเคราะห์
ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข และด้านการเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ

3. พระนิพนธ์

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
ทรงตระหนักถึงความสำคัญของหนังสือ ซึ่งเป็นสื่อด้านความรู้สติปัญญาที่ดีที่สุด จึงทรงนิพนธ์
หนังสือที่รวบรวมข้อมูลอันทรงคุณค่าไว้จำนวนมาก สามารถใช้อ้างอิงและประกอบการศึกษา
ค้นคว้าเชิงศาสตร์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์
ปรัชญา วรรณคดี โดยเฉพาะด้านภาษา พระนิพนธ์หลายเล่มเป็นแบบที่ดีด้านการเขียน การใช้
ถ้อยคำที่เรียบง่าย ตรงไปตรงมา กระชับรัดกุม สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงศึกษาภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาฝรั่งเศส ภาษาอังกฤษ
ภาษาเยอรมัน ภาษาละติน ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์จนทรงพระปรีชาสามารถใช้ประโยชน์ได้ดียิ่งทั้ง
การเขียน การพูด การแปลและการสอน ทรงพระเมตตาพระราชทานคำแนะนำ คำสอนและคำ
วิจารณ์ในการใช้ภาษาอยู่เนือง ๆ

งานหนังสือเป็นงานที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงโปรดปรานเป็นพิเศษ ทรงรักการอ่าน การประพันธ์ และการจัดทำหนังสือ ทรงมีแววเป็นนักประพันธ์ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ จนพสกนิกรถวายสมัญญาแก่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ว่า “เจ้าฟ้านักประพันธ์” เนื่องจากพระปรีชาสามารถในเชิงการประพันธ์ของพระองค์ปรากฏในพระนิพนธ์จำนวนมาก (ส่งศรี ประพัฒน์ทอง 2538 : 55)

พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่รวบรวมได้มีทั้งสิ้น 25 เรื่อง แบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

3.1 พระนิพนธ์เกี่ยวกับพระราชวงศ์

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ทรงนิพนธ์ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพระราชวงศ์เท่าที่รวบรวมได้ ทั้งหมด 12 เรื่อง ดังนี้

1. จุฬาลงกรณ์ราชสันตติวงศ์ พระนามพระราชโอรส ธิดา และพระราชนัดดา
2. แม่เล่าให้ฟัง*
3. พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5
4. เวลาเป็นของมีค่า
5. เจ้านายเล็ก ๆ - ยูวภัยตรีย์
6. ไปรษณียบัตรเจ้าฟ้า
7. เจ้าฟ้าทหารเรือ พ.ศ. 2454 ถึง พ.ศ. 2458
8. ตราแผ่นดิน ตราราชสกุลและสกุล อักษรพระนามและนามย่อ
9. สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ และงานศิลปะ
10. จดหมายเหตุชาวบ้าน ข่าวสมเด็จพระยาสุวรรคตจากหนังสือพิมพ์
11. ส่งสมเด็จพระยา ประมวลเรื่องจากหนังสือพิมพ์
12. มหามงกุฎราชสันตติวงศ์ พระนามพระราชโอรส พระราชธิดา พระราชนัดดา

* เรื่องแม่เล่าให้ฟังแบ่งออกเป็นสองภาค ภาคแรกเกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ส่วนภาคที่สองเป็นภายิตและคติพจน์ของนักปราชญ์ที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้ทรงสะสมไว้ ซึ่งผู้นิพนธ์ได้แปลและนำมารวบรวมไว้ในหนังสือเล่มนี้ด้วย ดังนั้นในภาคที่สองนี้ผู้วิจัยจะไม่นำมาวิเคราะห์

3.2 พระนิพนธ์แปล

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอย่างมาก ทั้งภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาอังกฤษ และโปรดการแปลถ่ายทอดจากทั้งสามภาษา พระองค์ทรงมีงานแปลพระนิพนธ์ ทั้งหมด 2 เรื่อง ดังนี้

1. นิทานสำหรับเด็ก
2. ราชาภิเษกพระเจ้ากรุงสเปน

3.3 พระนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยว*

พระนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวนั้นจะเป็นสารคดีท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย เมื่อมีโอกาสเสด็จเยือนต่างประเทศก็จะทรงรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี มาเขียนถ่ายทอดด้วยความพิถีพิถันทั้งภาพและข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่ผู้อ่าน ซึ่งสารคดีท่องเที่ยวมีทั้งหมด 10 เรื่อง ดังนี้

1. 1 โหลในจีน
2. ยูนนาน
3. สายธารอารยธรรมจีน
4. จากโคริโอสู่อุโละเรีย : 8 วัน ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี
5. ภูฏาน : เกาะเขียวบนแผ่นดิน
6. ที่ไซบีเรียหนาวไหม
7. ตุรกี : ดินแดนจักรพรรดิโรมันและสุดด้านอดโตมัน
8. จีนเจียงและกานซู : ภาพจากดินแดนสุดห่อฟ้าเขียว
9. จีนตะวันออกขึ้นเขา ลงทะเลสาบเข้าวัด
10. จีนเสฉวน : จากแดนแมนจูสู่ทุ่งอู๋ไบ๋

* พระนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยวของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์มีลักษณะคล้ายงานประเภทบรรณาธิการ พระองค์ทรงประทานสัมภาษณ์ว่า พระองค์ขอนิพนธ์หนังสือเพียงสองประเภทเท่านั้น คือหนังสือสารคดีท่องเที่ยวเกี่ยวกับเรื่องครอบครัว สารคดีท่องเที่ยวที่พระองค์ทรงให้ผู้ที่เสด็จตาม ไปยังประเทศต่าง ๆ บันทึกไว้แล้วพระองค์ทรงเป็นผู้รวบรวมจัดทำเป็นเล่ม พระองค์ทรงเขียนคำนำและคำส่งท้ายหรือคำวิจารณ์ในหนังสือสารคดีท่องเที่ยวเล่มนั้น ๆ ด้วยพระองค์เอง (คุณข้าหลวง 2550 : 28)

3.4 พระนิพนธ์บทความทางวิชาการ

นอกเหนือจากพระนิพนธ์ทั้ง 3 ประเภทที่กล่าวไป คือ พระนิพนธ์เกี่ยวกับพระราชวงศ์ พระนิพนธ์แปล พระนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยว สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ยังทรงนิพนธ์บทความวิชาการอีกด้วยเป็นภาษาฝรั่งเศส มีเนื้อหา กล่าวถึงการใช้ภาษาฝรั่งเศสที่มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และสื่อสาร ได้ชัดเจนแจ่มแจ้ง 1 เรื่อง ได้แก่ Du bon et du mauvais usage

พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงมีพระปรีชาสามารถในด้านการประพันธ์อย่างมาก โดยเฉพาะพระนิพนธ์เกี่ยวกับพระราชวงศ์ซึ่งถือว่าเป็นพระนิพนธ์ที่ทรงคุณค่า เนื่องจากพระองค์ทรงเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับพระราชวงศ์ ดังนั้นงานพระนิพนธ์เกี่ยวกับสารคดีชีวประวัติจึงเป็นงานพระนิพนธ์ที่น่าสนใจศึกษาอย่างยิ่ง

บทที่ 3

เนื้อหาและกลวิธีการเขียนสารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

สารคดีชีวประวัติจากพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตของบุคคลที่พระองค์ทรงใกล้ชิดซึ้งดี ทั้งสิ้น นอกจากนั้นเนื้อหา จุดมุ่งหมายในการเขียนและกลวิธีการเขียนก็มีส่วนสำคัญที่จะดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน การที่เนื้อหาดี มีคุณค่า ประกอบกับการเขียนที่ใช้กลวิธีสร้างความน่าสนใจควบคู่กันจะช่วยให้สารคดีชีวประวัติเล่มนั้นดีเด่นมากยิ่งขึ้น การศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการเขียนสารคดีชีวประวัติจากพระนิพนธ์ของพระองค์ ผู้วิจัย ได้ศึกษาทั้งสิ้น 4 เรื่อง ได้แก่ เวลาเป็นของมีค่า แม่เล่าให้ฟัง เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ และพระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายที่ทรงพระนิพนธ์และเรื่องย่อ
2. กลวิธีการเขียน

1. จุดมุ่งหมายที่ทรงพระนิพนธ์และเรื่องย่อ

1.1 พระนิพนธ์เรื่องแม่เล่าให้ฟัง

พระนิพนธ์เรื่อง แม่เล่าให้ฟัง มีลักษณะการเขียนโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 บท* ได้แก่

1. แม่เล่าให้ฟัง มีการแบ่งหัวข้อย่อยเป็น 8 หัวข้อย่อย** ดังนี้

1.1 ชีวิตในบ้าน ตั้งแต่เกิดถึง 7 – 8 ขวบ	1.2 จากบ้านไป

*ในพระนิพนธ์เรื่อง แม่เล่าให้ฟัง ใช้คำว่า ภาค โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 2 ภาค ได้แก่ ภาค 1 “แม่เล่าให้ฟัง...” และภาค 2 “แม่สนิทสนมสมาคมกับ...” แต่ละภาคไม่ได้แบ่งเป็นบทเป็นเพียงหัวข้อย่อยเชื่อมโยงกันไปจนจบภาค ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้คำว่า บท แทนคำว่า ภาค เพราะมีความเห็นว่าเป็นที่ความเหมาะสมและสอดคล้องกับกลวิธีการเขียน

**หากหัวข้อย่อยในสารบัญญักับเนื้อหาไม่ตรงกันผู้วิจัยจะยึดหัวข้อย่อยในสารบัญญเป็นหลัก และนำมาวิเคราะห์การตั้งชื่อเรื่องด้วย

1.3 ไปต่างประเทศ	1.4 ชีวิตสมรส
1.5 ลูกสามคนเกิด	1.6 เป็นม่าย
1.7 โลกานันท์	
1.8 กลับมาเยี่ยมเมืองไทย เป็นสมเด็จพระราชชนนี	

2. แม่สนิทสนมสมาคมกับ... มีการแบ่งหัวข้อย่อยเป็น 8 หัวข้อย่อย ดังนี้

1.1 Démocrite เดโมคริต	1.2 Epictète เอปิกเตท
1.3 Descartes เดส์คาร์ตส์	1.4 La Rochefoucauld ลารอชฟูโกลด์
1.5 Pascal ปาสคัล	1.6 Montesquieu มงเตสกีเยอ
1.7 Voltaire วอลแตร์	1.8 Rousseau รูสโซ

จุดมุ่งหมายที่ทรงพระนิพนธ์

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติ เรื่อง แม่เล่าให้ฟัง ประทานแก่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และพิมพ์ขึ้นในวารสารที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2523 หนังสือเล่มนี้ทรงพระนิพนธ์จากคำบอกเล่าและสัมภาษณ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

เรื่อง “แม่เล่าให้ฟัง” กล่าวถึงพระประวัติของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ระหว่างปี พ.ศ. 2443 – 2481 ตั้งแต่ประสูติจนถึงได้รับการสถาปนาเป็นสมเด็จพระราชชนนีฯ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ที่ทรงพระนิพนธ์เรื่องนี้เพราะเป็นเรื่องที่ยังไม่ทราบกันโดยทั่วไปและมีพระประสงค์นำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้อง ดังที่ทรงเขียนไว้ในคำอธิบายซึ่งเป็นจุดประสงค์ที่ทรงพระนิพนธ์ว่า “การที่เลือกระยะเวลานี้เป็นเพราะเป็นเรื่องที่ไม่ทราบกันทั่วไป ถึงแม้ว่าจะมีผู้ที่เขียนไว้แล้วอย่างละเอียดพอสมควร ข้าพเจ้าจึงอยากจะให้มีฉบับที่ชัดและถูกต้องยิ่งขึ้น ด้วยเหตุว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้เดียวที่มีโอกาสอยู่กับแม่อย่างใกล้ชิดและสามารถซักถามเข้าไปเข้ามา” (แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 2)

เรื่องย่อ

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เกิดที่ถนนบุรี ในวันอาทิตย์ที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2443 ปีชวด (ค.ศ. 1900) มีผู้ตั้งชื่อให้ว่า “สังวาล” เป็นบุตรของพ่อชูและแม่คำ ขณะนั้นอาศัยอยู่ที่ถนนบุรี ซึ่งปัจจุบันคือซอยวัดดอนงค์ ครอบครัวของพ่อและของแม่ไม่ถูกกัน เพราะครอบครัวของพ่อ

ชูฐานะดีกว่าและอาจเป็นเหตุผลที่ไม่พอใจกันเมื่อพ่อชумаแต่งงานกับแม่คำ เมื่ออายุได้ 7 – 8 ขวบ ป้ารอดญาติพ่อชูแนะนำให้พาไปฝากให้คุณจันทร์ แสงชูโต ซึ่งเป็นญาติและเป็นพระพี่เลี้ยงของ สมเด็จพระเจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร เพื่อนำขึ้นถวายตัวเป็นข้าหลวง

ต่อมาพระองค์ได้เป็นนักเรียนประจำที่โรงเรียนของหม่อมเจ้าหญิงมัทธการพจนมลาสน์ แต่ในที่สุดก็ไม่ได้เรียนที่นั่นเลย เพราะทรงเลิกกิจการโรงเรียน ดังนั้นจึงไปเรียนโรงเรียนแห่งหนึ่ง ที่อยู่ใกล้ ๆ วังหลวง ภายหลังโรงเรียนก็ได้ปิดไปอีก หลังจากนั้นก็เข้าโรงเรียนสตรีวิทยา วันหนึ่ง พระองค์ถูกเข็มทิ่มที่ฝ่ามือจึงต้องไปผ่าฝ่ามือที่บ้านพระยาแพทยาคุณ ซึ่งเป็นแพทย์ประจำพระองค์ สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า คุณหญิงสงวนภรรยาพระยาดำรงแพทยาคุณจึงชวนให้อยู่ด้วย พระองค์จึงรับทันที

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเข้าศึกษาที่โรงเรียนแพทย์ผดุงครรภ์และหญิงพยาบาลแห่งศิริราชและได้ทุนนักเรียนพยาบาลไปเรียนยังสหรัฐอเมริกา ได้ประทับที่เมืองเบอร์คลี่เกือบหนึ่งปีและทรงย้ายไปประทับเมืองบอสตัน ขณะนั้นสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนกได้เสด็จไปรับนักเรียนที่มาใหม่จึงทำให้ทรงพบกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเป็นครั้งแรก และเมื่อวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2463 (ค.ศ. 1920) ทั้งสองพระองค์ได้อภิเษกสมรสที่วังสระปทุม

เมื่ออภิเษกสมรสแล้วทั้งสองพระองค์ได้เสด็จไปสหรัฐอเมริกา สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก ทรงศึกษาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ต่อที่ฮาร์วาร์ดและที่เอ็มไอที และทรงจัดให้สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีไปเข้าวิทยาลัยซิมมอนส์ โดยเป็นนักเรียนพิเศษในหลักสูตรเตรียมพยาบาล หลังจากสำเร็จการศึกษาก็ทรงศึกษาการสาธารณสุขที่เอ็มไอทีต่อ เมื่อ พ.ศ. 2466 (ค.ศ. 1923) สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก ทรงมีพระประสงค์จะเรียนแพทย์ที่ทรงเริ่มไว้ที่สหรัฐอเมริกาให้จบแต่ด้วยที่นั่นหนาวมาก ทำให้ประชวรจึงทรงเลิกเรียน ระหว่างนั้นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประสูติที่ลอนดอน เมื่อพระองค์ทรงได้รับโทรเลขบอกข่าวการประสูติก็ทรงรีบเสด็จกลับ

เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2466 (ค.ศ. 1923) สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนกและครอบครัวเสด็จกลับกรุงเทพฯ สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ทรงยกพระตำหนักใหญ่ให้ประทับ จากนั้นพระองค์เสด็จไปหาคุณเนื่อง จินตกุล เพื่อให้มาเลี้ยงสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2468 พระองค์และครอบครัวเดินทางไปยังยุโรปอีก วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2468 (ค.ศ. 1925)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 8 ได้ประสูติที่โรงพยาบาลเมืองไฮเดลเบิร์ก ประเทศเยอรมันนี

วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2468 (ค.ศ. 1925) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 เสด็จสวรรคต สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก จึงเสด็จกลับประเทศไทย เพื่อถวายพระเพลิงและอยู่จนถึงพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 แล้วเสด็จกลับ โลซานน์ พ.ศ. 2469 พระองค์ได้เสด็จล่องหน้าไปสหรัฐอเมริกาเพื่อหาที่พักสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พร้อมทั้งพระธิดา พระโอรส รวมทั้งพระพี่เลี้ยง คือคุณเนื่อง จินตคุลก็ไป พระองค์ทรงเข้าเรียนแพทย์ต่อที่ฮาร์วาร์ด ส่วนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีก็ทรงเข้าเรียนที่วิทยาลัยซิมมอนส์ และเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2470 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดชได้ประสูติที่โรงพยาบาลแมนส์อเบอร์น เมืองแมดชาจูเซตส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. 2471 สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนกและครอบครัวเสด็จกลับกรุงเทพฯ พระองค์ได้ทรงงานที่โรงพยาบาลแม็คคอร์มิค จังหวัดเชียงใหม่ ไม่นานก็ต้องเสด็จกลับกรุงเทพฯ เพราะประชวร และสิ้นพระชนม์ในวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2472 (ค.ศ. 1929)

วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2477 (ค.ศ. 1935) พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสละราชสมบัติ และรัฐบาลได้อัญเชิญพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันทมหิดล เสด็จครองราชย์สืบราชสันตติวงศ์ และพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดชและพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้ากัลยาณิวัฒนา ก็ได้รับการสถาปนาเป็นเจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา สำหรับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีซึ่งขณะนั้นเป็นหม่อมสังวาล ได้รับการสถาปนาเป็นพระราชชนนีศรีสังวาล และวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481 ได้สถาปนาเป็น “สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาล”

1.2 พระนิพนธ์เรื่องเวลาเป็นของมีค่า

พระนิพนธ์เรื่อง เวลาเป็นของมีค่า มีลักษณะการเขียน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 บท ดังนี้

1. การเล่นเกมและงานอดิเรก แบ่งเป็นหัวข้อย่อย* ดังนี้

*หัวข้อย่อยดังกล่าวไม่มีปรากฏในสารบัญ แต่ปรากฏในเนื้อหาผู้วิจัยจึงใช้หัวข้อย่อยที่ปรากฏในเนื้อหานั้นมาวิเคราะห์การตั้งชื่อเรื่อง โดยพิจารณาจากหัวข้อย่อยที่ต่อจากข้อบทเท่านั้น

- 1.1 การวิ่งเล่น การออกกำลังกาย
- 1.2 การอ่านหนังสือ
- 1.3 การถ่ายรูป ถ่ายหนัง
- 1.4 การเรียน
2. เครื่องกระเบื้อง ไม่มีการแบ่งหัวข้อย่อย
3. เครื่องเคลือบดินเผา แบ่งเป็นหัวข้อย่อย ดังนี้
 - 3.1 การปั้น
4. พระพุทธรูป ไม่มีการแบ่งหัวข้อย่อย
5. ภาพปัก ไม่มีการแบ่งหัวข้อย่อย
6. ดอกไม้ภูเขา แบ่งเป็นหัวข้อย่อย ดังนี้
 - 6.1 วิธีทำดอกไม้
 - 6.2 อัลบั้มดอกไม้ทำแห้ง

จุดมุ่งหมายที่ทรงพระนิพนธ์

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงนิพนธ์สารคดีชีวประวัติ เรื่อง เวลาเป็นของมีค่า ทรงเล่าถึงกิจกรรมและงานอดิเรกของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จุดมุ่งหมายที่ทรงพระนิพนธ์นั้นก็เพื่อให้ผู้อ่านทราบถึงกิจกรรมและผลงานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หนังสือเล่มนี้อาจนับได้ว่าเป็นเรื่องราวที่ทรงพระนิพนธ์ขึ้นต่อจากเรื่อง แม่เล่าให้ฟัง ดังที่พระองค์ได้ทรงมีปรารภว่า

ผู้เคยถามว่าข้าพเจ้าจะเขียน “แม่เล่าให้ฟัง” ต่อหรือไม่ ทุกครั้งข้าพเจ้าได้ตอบว่าจะไม่ทำ เพราะชีวิตของแม่ตั้งแต่เป็นสมเด็จพระราชชนนีแล้วมีหลายด้านมากซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้คนหลายอาชีพ หลายฐานะ หลายวัย เกินที่ข้าพเจ้าจะสามารถค้นคว้าติดตามและสอบถามให้ครบถ้วนและถูกต้อง การที่จะรบกวนแม่อีกก็ไม่เห็นสมควรและก็คงได้ข้อมูลไม่ครบ การเขียนประวัติตามคำบอกเล่านั้นเป็นสิ่งที่ยากมาก ทั้งในการหาผู้ที่เชื่อถือได้มาสัมภาษณ์และในการดำเนินการสัมภาษณ์ ข้าพเจ้านึกว่าหนังสือของข้าพเจ้าเล่มก่อน เรื่อง “แม่เล่าให้ฟัง” คงไม่มีข้อผิดพลาด เพราะผู้ที่ถูกสัมภาษณ์เชื่อถือได้และได้เอกสารที่คิดว่าให้หลักฐานที่ถูกต้อง แต่ก็มีข้อผิดพลาดจนได้

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : คำปรารภ)

เรื่องย่อ

เรื่อง “เวลาเป็นของมีค่า” พระองค์ทรงเล่าเรื่องโดยแบ่งเป็นหัวข้อตามกิจกรรมและงานอดิเรกของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ได้แก่ การวิ่งเล่น การออกกำลังกาย การอ่านหนังสือ การถ่ายภาพยนตร์ การทำครัว และการเย็บปักถักร้อย นอกจากนี้ยังมีผลงานประดิษฐ์ ได้แก่ การเขียนเครื่องกระเบื้อง การทำเครื่องเคลือบดินเผา การปั้นพระพุทธรูป การปักภาพ การทักและใช้ดอกไม้กุหลาบมาทำรูปภาพและบัตรอวยพร

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเมื่อทรงพระเยาว์ ชอบวิ่งเล่นและปีนต้นไม้ ชอบเล่นกีฬาและเล่นมาหลายอย่าง เช่น เทนนิส แบดมินตัน จั๊กม๊าก เดินขึ้นเขาเพื่อเก็บดอกไม้ และเล่นเกมอื่นๆ สำหรับกีฬาที่พระองค์ทรงเล่นจนถึงอายุ 80 พรรษา และช่วงสุดท้ายของพระชนชีพพระองค์ทรงเล่นเปตอง สำหรับการถ่ายรูปพระองค์สนพระทัยมาตั้งแต่เป็นนักเรียนพยาบาลทรงเก็บเงินซื้อกล้องเป็นของตนเอง และทรงเป็นสมาชิกของสมาคมถ่ายภาพสมัครเล่น ครั้งหนึ่งพระองค์ทรงถ่ายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ไว้ให้สมาชิกของสมาคมถ่ายภาพสมัครเล่นชมกัน

เรื่องการเรียนของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี นับได้ว่าเป็นงานอดิเรกมากกว่า เมื่อเรียนอยู่ที่ประเทศไทยพระองค์ไม่เคยหัดทำครัว ครั้นไปอยู่ที่ Hartford ปีแรกทางโรงเรียนได้สอนให้ตัดเย็บเสื้อผ้า ปีที่สองสอนให้ทำครัว ส่วนการเย็บปักถักร้อยนั้นเมื่อสมัยอยู่โรงเรียนสตรีวิทยา พระองค์ทรงประดิษฐ์การฝีมือคือการเลาะผ้าเช็ดหน้าและถักโครเชต์ ตอนเรียนพยาบาลที่ศิริราชพระองค์ทรงเย็บเสื้อใส่เอง เมื่อไปอยู่ที่ Berkeley ลูกสาวของครอบครัว Adamsen ก็ได้สอนให้ถักไหมพรม เมื่อพระองค์ได้ทรงงานฝีมือต่าง ๆ พระองค์ก็มีพระดำริจะจำหน่ายเพื่อการกุศล งานฝีมือที่ทรงทำจำหน่าย เช่น บัตรอวยพรดอกไม้ ไม้กวาดปานศรนารายณ์

ผลงานประดิษฐ์ประเภทแรกของพระองค์ ได้แก่ เครื่องกระเบื้อง งานชิ้นแรกคือรูปนางฟ้าโปรยดอกไม้ หลังจากนั้นพระองค์ทรงสร้างชิ้นงานอีกหลายชิ้น นอกจากจะวาดเครื่องกระเบื้องไว้ใช้เองแล้ว พระองค์ทรงประดิษฐ์พระราชทานแก่ผู้อื่นด้วยและบางชิ้นทรงให้นำไปขายเพื่อการกุศล ชิ้นงานประเภทที่สอง ได้แก่ เครื่องเคลือบดินเผา พระองค์ทรงปั้นของหลายชิ้น และทรงหัดทำแม่พิมพ์ พระองค์ทรงปั้นที่เขียนบุหรีและถ้วยเล็ก ๆ หลายแบบเพื่อขายเป็นการกุศล แต่ส่วนมากจะพระราชทานเป็นของขวัญ งานประดิษฐ์ชิ้นต่อไป ได้แก่ พระพุทธรูป หลังจากที่ทรงงานปั้นอยู่หลายปีก็ทรงเลือกทดลองปั้นพระพุทธรูปปางสมาธิและเคลือบสีเขียว และพระราชทานเป็นของขวัญ

งานอีกประเภทหนึ่ง ได้แก่ ภาพปัก เพื่อนชาวอเมริกันของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีชักชวนให้พระองค์ปักผ้าฝ้ายใหญ่ แต่พระองค์เห็นว่าฝ้ายใหญ่ไป และพระองค์ทรงเห็นผ้าฝ้ายเล็ก ๆ จึงซื้อผ้าปักบ้าง และใส่กรอบและให้เป็นของขวัญหรือให้ตามสถานที่ต่าง ๆ ที่ไปพักอยู่ที่ต่างจังหวัดและบางส่วนก็ขายเพื่อการกุศลบ้าง งานชิ้นสุดท้าย ได้แก่ ดอกไม้ภูเขา พระองค์โปรดดอกไม้และต้นไม้มาก โดยเฉพาะดอกไม้ภูเขาที่สวีตเซอร์แลนด์ เมื่อถึงหน้าดอกไม้วันอาทิตย์จะทรงเก็บดอกไม้ต่าง ๆ ตามวันและเวลาที่ดอกไม้ขึ้นออกดอก พระองค์ทรงนำมาจัดในภาชนะเล็ก ๆ ถ้ามีมากก็ทรงวางตามโต๊ะอาหาร หรือทับดอกไม้ให้แห้งเป็นของประดับ สิ่งแรกที่ทรงทำคือรูปภาพ บัตรอวยพร และที่คั่นหนังสือ

1.3 พระนิพนธ์เรื่องเจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์

พระนิพนธ์เรื่อง เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ มีลักษณะการเขียนโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 บท ได้แก่

1. บทนำ มีการแบ่งหัวข้อย่อยเป็น 1 หัวข้อย่อย ดังนี้
 - 1.1 ขยายความพระนามย่อที่ใช้ในหนังสือ
2. เจ้านายเล็ก ๆ มีการแบ่งหัวข้อย่อยออกเป็น 7 หัวข้อย่อย ดังนี้
 - 2.1 ไฮเดลเบิร์ก 2468
 - 2.2 ปารีส – โลซานน์ 2469
 - 2.3 สหรัฐอเมริกา 2469 – 2471
 - 2.4 ลอนดอน – โลซานน์ – กลับเมืองไทย
 - 2.5 กรุงเทพฯ ๑ 2471 - 2476
 - 2.6 เดินทางไปโลซานน์ 2476
 - 2.7 สองปีแรกที่โลซานน์ 2476 – 2478
3. จากเจ้านายเล็ก ๆ สู่อุวกษัตริย์ ไม่มีการแบ่งหัวข้อย่อย
4. ยุวกษัตริย์ มีการแบ่งหัวข้อย่อยเป็น 4 หัวข้อย่อย ดังนี้
 - 4.1 ที่โลซานน์ 2478 – 2481
 - 4.2 กลับเมืองไทย 2481
 - 4.3 ที่โลซานน์ 2481 – 2488
 - 4.4 กลับเมืองไทย 2488 – 2489

จุดมุ่งหมายที่ทรงพระนิพนธ์

สมเด็จพระเจ้าฟ้าง่างเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติ เรื่อง เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ พิมพ์ครั้งแรกเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2530 เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเจริญพระชนมายุครบ 60 พรรษา เนื้อหาในนั้นจะกล่าวถึงพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดลและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อทรงพระเยาว์ จุดมุ่งหมายที่ทรงพระนิพนธ์เพื่อระลึกถึงชีวิตวัยเยาว์ของทั้ง 3 พระองค์ คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระเจ้าฟ้าง่างเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ดังคำนำที่ว่า “เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ไม่ได้เป็นหนังสือเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นหนังสือที่เขียนให้น้องที่จะครบ 5 รอบ ในวันที่ 5 ธันวาคม 2530 เพื่อที่จะระลึกด้วยกันถึงทุกขุสขสมัยที่เป็นเด็กและเยาวชนด้วยกัน โดยแบ่งให้ผู้อื่นได้ทราบด้วย” (เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 19)

เรื่องย่อ

แพทย์ได้ถวายคำแนะนำให้สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกเสด็จไปรักษาพระองค์ในต่างประเทศ พระองค์ทรงพาครอบครัวไปต่างประเทศ ในวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2468 และวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2468 พระองค์ได้เสด็จที่โรงพยาบาล เมืองไฮเดลเบอร์ค เพราะทรงคาดการณ์ว่าสมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนีจะคลอดวันที่ 14 หรือ 15 กันยายน แต่ที่ทรงรอจนถึงวันอาทิตย์ที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2568 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดลจึงได้ประสูติ หลังจากนั้นวันจันทร์ที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2470 สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก ทรงได้พระโอรสองค์ที่สอง คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชฯ

แม้ว่าสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก ทรงมีปัญหาเกี่ยวกับพระสุขภาพที่หนักมากแต่พระองค์ก็ทรงสอบไล่วิชาการแพทย์ได้ดีเยี่ยม จากนั้นพระองค์ก็ประชวรและเสด็จเข้าโรงพยาบาลเพื่อผ่าตัดไส้ติ่ง จากนั้นพระองค์ก็เสด็จกลับเมืองไทยอย่างถาวร พระองค์เสด็จทรงงานที่โรงพยาบาลศิริราช ทรงหวังว่าจะได้ทรงงานแบบแพทย์ประจำบ้านดังที่ได้ตั้งพระทัยไว้ แต่ก็ไม่เป็นไปตามที่ทรงหวังไว้ จึงเสด็จไปเชียงใหม่และทุ่มเทให้กับการแพทย์โดยไม่ทรงคำนึงถึงพระวรกายที่อ่อนแอ พระองค์ประทับอยู่ที่โรงพยาบาลแมคคอร์มิคเพียง 24 วัน ก็ต้องเสด็จกลับกรุงเทพฯ แต่ไม่กี่วันหลังที่เสด็จกลับมาพระองค์ก็ประชวรอย่างหนักและก็ได้เสด็จที่ไชนีกิตตลอด 4 เดือน จนสิ้นพระชนม์วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2472 หลังจากสมเด็จพระมหิตลา

ชิเบศร อุดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนกสิ้นพระชนม์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีก็ทรงดูแลและจัดการเรื่องต่าง ๆ ให้แก่พระธิดาและพระโอรส ทั้ง 3 พระองค์

เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 สมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราชวินิจฉัยขัดแย้งกับรัฐบาลหลายเรื่องและทรงสมัครพระราชหฤทัยที่จะสละราชสมบัติในวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2477 สภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายและลงมติเห็นชอบอัญเชิญพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันทมหิดลขึ้นครองราชย์ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2477

เมื่อประทับในประเทศไทยพระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนสถานที่ต่าง ๆ จากพระราชหัตถเลขาฉบับสุดท้ายที่ทรงเขียนถึงสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระองค์ทรงเล่าถึงการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาซึ่งเป็นไปตามต้องการของคณะรัฐมนตรี วันที่ 1 มิถุนายน จะมีการเปิดสภาทั้งสองต่อจากนั้นจะมีการตั้งประธานต่าง ๆ ตั้งนายกรัฐมนตรี การก่อตั้งคณะรัฐมนตรีและการรับรองผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระองค์ได้วางแผนว่าจะเสด็จไปอังกฤษและอเมริกา แต่ยังไม่ทรงได้ไปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลก็เสด็จสวรรคตกะทันหัน ในวันที่ 9 มิถุนายน 2489 เวลาใกล้ 9 นาฬิกา

1.4 พระนิพนธ์เรื่องพระราชธิดาในรัชกาลที่ 5

พระนิพนธ์เรื่อง พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 มีลักษณะการเขียนโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 บท ดังนี้

1. (บทแรกไม่มีการตั้งชื่อบท) แบ่งหัวข้อย่อยออกเป็น 7 หัวข้อย่อย ดังนี้
 - 1.1 กำเนิดของหนังสือ “พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5
 - 1.2 บันทึบทศนน์ มหาโคปาลสูตร
 - 1.3 พระราชโอรสและพระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - 1.4 พระราชโอรสที่เสด็จไปศึกษาต่างประเทศและบางตำแหน่งที่ทรงรับราชการ
 - 1.5 พระราชธิดา
 - 1.6 พระยศพระราชโอรสธิดา
 - 1.7 การทรงกรม
2. พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุชบากร แบ่งหัวข้อย่อยออกเป็น 4 หัวข้อย่อย

ดังนี้

- 2.1 เมื่อทรงพระเยาว์
- 2.2 ทรงแยกพระตำหนักกับสมเด็จพระเจ้า
- 2.3 เปลี่ยนแปลงการปกครอง
- 2.4 สงครามโลก

จุดมุ่งหมายที่ทรงพระนิพนธ์

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติ เรื่อง พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 ทรงมอบให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดพิมพ์ เพื่อเป็นอนุสรณ์เนื่องในวโรกาสที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบากรทรงมีพระชันษาครบ 90 ปี ในวันที่ 25 มิถุนายน 2524 เพื่อเผยแพร่แก่ผู้ที่สนใจ และเป็นประโยชน์แก่การศึกษาของอนุชน จุดมุ่งหมายที่ทรงพระนิพนธ์ คือ พระองค์ต้องการนำเสนอเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบากร ดังที่พระองค์ได้กล่าวไว้ว่า

ในการนำพระประวัติของเสด็จฯ มาเล่าให้ฟังนั้น ข้าพเจ้าตั้งใจจะกล่าวถึงสมัยหนึ่งที่กำลังจะจบลงไปด้วยกับพระองค์ของเสด็จฯ ข้าพเจ้าไม่ได้ตั้งใจจะเขียนหนังสือประวัติศาสตร์ แต่จะเขียนถึงเฉพาะเหตุการณ์ที่มาเกี่ยวกับเสด็จฯ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เล่าได้ สอบถามอย่างละเอียด และได้เอามาวิเคราะห์เท่าที่จะทำได้ ในการเล่าข้าพเจ้ามิได้ออกความคิดเห็นดิ้นรน ข้าพเจ้าให้ผู้อ่านไปคิดหรือไปหาความรู้เพิ่มเติมเอาเอง

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 11)

เรื่องย่อ

หนังสือพระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 ได้แบ่งเรื่องเป็น 2 ภาค ภาคแรกจะกล่าวถึงกำเนิดของหนังสือ และภาคที่สองจะกล่าวถึงพระประวัติของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบากร

ภาคแรกได้กล่าวว่าเมื่อ พ.ศ. 2522 พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบากรมีพระประสงค์จะพิมพ์เรื่องเทศน์ของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ ญาณวเรณะ) วัดเทพศิรินทราวาส ที่ได้ทรงบันทึกไว้ และตั้งพระทัยว่าจะให้เป็นหนังสือแจกในงานพระราชทานเพลิงพระศพของพระองค์ ดังนั้นเจ้าคุณธรรมธัชมนี จึงอาสาเป็นผู้จัดพิมพ์ถวาย ปลายปี พ.ศ. 2522 หนังสือที่พิมพ์ขึ้นนั้นได้เป็นหนังสือที่พิมพ์อย่างธรรมดา แต่เป็นลายพระหัตถ์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบากร พร้อมทั้งการแก้ติชมของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ฯ ซึ่งเจ้า

คุณธรรมชมนูนี้ อยากจะให้เผยแพร่บันทึกนี้ทันที แต่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุษากร ไม่ทรงยอม โดยจะให้ป็นหนังสือแจกในงานพระเมรุ เพราะทรงเกรงว่าคนอื่นจะคิดกันว่าอยากทรง ใ้อวด

ภาคที่สองกล่าวว่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงมี พระมเหสีและพระสนมเป็นจำนวนมาก และทรงมีพระราชโอรสและพระราชธิดา 77 พระองค์ พระราชโอรสที่มีพระอนามัยสมบูรณ์พอ ส่วนมากจะทรงส่งไปศึกษาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ในประเทศ ต่าง ๆ เมื่อเสด็จกลับมาแล้วจะให้ทรงรับราชการในตำแหน่งสำคัญ ๆ ส่วนพระราชธิดาบางพระองค์ ก็ได้ทรงพระอักษรกับครูพิเศษ ถึงแม้ว่าไม่ได้เสด็จไปศึกษา ณ ต่างประเทศก็ทรงมีความรู้มาก พอสมควร และทรงมีความสามารถ

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุษากรทรงเป็นหนึ่งในพระราชธิดาของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประสูติในพระบรมมหาราชวังเมื่อวันพฤหัสบดี เดือน 7 แรม 4 ค่ำ ปีเถาะ ตรีศก จุลศักราช 1253 ตรงกับวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2434 ทรงเป็นพระราชธิดา พระองค์ที่ 68 ในจำนวนพระราชโอรสธิดา 77 พระชนนี คือ เจ้าจอมมารดาพร้อม ทรงมีพระเชษฐา และพระเชษฐภคินีร่วมพระมารดาดังต่อไปนี้ 1. พระองค์เจ้าหญิงประภาพรรณพิไลย 2. พระองค์ เจ้าหญิงประไพพรรณพิลาศ 3. พระองค์เจ้าชายสมัยวุฒิวิโรดม เมื่อพระชันษา 7 ปีเศษ ๆ เจ้าจอม มารดาพร้อมถึงแก่อนิจกรรม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระองค์เจ้า ประภาพรรณพิไลย และพระองค์เจ้าวาปีนุษากรให้แก่สมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนา พระบรมราช เทวี (สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า) พระองค์ทรงรับพระองค์เจ้า หุญทั้งสองพระองค์เสมือนพระธิดาของพระองค์

เมื่อพระชันษาได้ 5 – 6 ขวบ ทรงเริ่มศึกษาจนถึงพระชันษา 16 ปี อาจารย์ที่สอนไม่มี เวลาถวายพระอักษร จึงทรงหยุดการศึกษาไป แต่ถึงอย่างไรพระองค์ก็ได้ทรงหยุดศึกษาแต่ทรง คั่นคว้าด้วยพระองค์เองมาตลอด

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุษากร เมื่อทรงพระเยาว์จนถึงครั้งที่ประทับที่ ประจวบคีรีขันธ์ พระองค์ทรงมีพลานามัยสมบูรณ์ดีมาก หลังจากนั้นเริ่มประชวร เล็กน้อย จนถึง ประชวรหนักประมาณ พ.ศ. 2467 และ พ.ศ. 2470 ทรงประชวรหนักอีกครั้งหนึ่ง ถึงกับมีการเตรียม พระโกศและที่ตั้งพระศพไว้ ดังนั้นสมเด็จพระพันวัสสาฯ จึงให้เสด็จไปประทับที่วังสระปทุม เพื่อไม่ให้ใกล้พระองค์และเพื่อจะถวายการรักษาได้สะดวก

พ.ศ. 2475 พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุษากร ทรงหายประชวร สมเด็จพระ พันวัสสาฯ ทรงจัดให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุษากร ไปตากอากาศทะเลที่

ปากน้ำ ขณะนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเกิดขึ้นในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 โดยพระองค์ก็ยังประทับอยู่ที่นั่น

พ.ศ. 2482 ได้เกิดสงครามขึ้นแต่ทางเมืองไทยไม่ได้กระทบกระเทือนมากนัก จนถึงปลายปี 2484 เมื่อญี่ปุ่นโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์ในเกาะฮาวายและประเทศต่าง ๆ ในแหลมอินโดจีน และ พ.ศ. 2486 กลุ่มประเทศสัมพันธมิตรมาทิ้งระเบิดที่ประเทศไทยหนัก รัฐบาลขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาตสมเด็จพระพันวัสสาฯ ทรงอพยพไปนอกกรุงเทพฯ พระองค์ทรงตัดสินพระทัยเสด็จไปที่ศรีราชา โดยพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบากรเสด็จไปด้วย พระองค์ประทับอยู่ประมาณ 3 เดือน หลังจากนั้นก็เสด็จไปประทับที่อยุธยาแต่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบากร ไม่ได้ตามเสด็จไปด้วยเพราะประชวร

ปลายพระชนม์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบากร ทรงมีเส้นพระโลหิตแข็งเนื่องจากทรงพระชรา ทำให้พระโลหิตไปเลี้ยงสมองไม่เพียงพอ จึงทรงมีพระอาการหลงลืมบ้าง และเมื่อวันประสูติครบ 90 พรรษา วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2524 มีพระอาการหายพระทัยไม่สะดวก ตั้งแต่นั้นมาบรรทมโดยเกือบไม่ลืมพระเนตรหรือรับสิ่งอื่น และได้สิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2525

2. กลวิธีการเขียน

กลวิธีการเขียน คือ กระบวนการและวิธีที่ผู้เขียนนำมาใช้ในการเขียนนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ แก่ผู้อ่าน งานเขียนส่วนใหญ่มีรูปแบบประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ส่วนนำเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนปิดเรื่อง (มาลี บุญศิริพันธ์ 2535 : 37) งานเขียนสารคดีจะมีความน่าสนใจเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับกลวิธีการเขียนทั้ง 3 ส่วนนี้ด้วย

จากการศึกษากลวิธีการนิพนธ์ของพระองค์ทั้ง 3 ส่วน คือ การเปิดเรื่อง การเสนอเรื่อง และการ ปิดเรื่อง มีรายละเอียดดังนี้

2.1. การเปิดเรื่อง

การเปิดเรื่อง หรือส่วนนำเรื่อง (introduction) หรือความนำ (lead) คือ การเปิดเรื่องเป็นส่วนเริ่มต้นของสารคดี ส่วนนำจะต้องทำหน้าที่ชักจูงและปลุกเร้าความสนใจให้ผู้อ่านต้องการติดตามอ่านต่อไปจนจบเรื่อง รวมถึงการทำหน้าที่บ่งบอกและระบุ สารคดีเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร (เกศินี จุฑาวิจิตร 2552 : 270) สารคดีมีกลวิธีการเปิดเรื่องที่หลากหลาย ซึ่งมีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

มาลี บุญศิริพันธ์ (2535 : 41-51) ได้จำแนกวิธีเขียนความนำหรือการเปิดเรื่องว่ามี 10 วิธี ดังนี้

1. ความนำประเภทสรุป
2. ความนำประเภทบรรยาย
3. ความนำประเภทพรรณนาหรืออธิบาย
4. ความนำประเภทคำพูด
5. ความนำประเภทคำถาม
6. ความนำแบบคุยกับผู้อ่านโดยตรง
7. ความนำประเภทหยอกล้อ
8. ความนำประเภทไม่มีรูปแบบ
9. ความนำประเภทกระทบความรู้สึก
10. ความนำประเภทคำกลอน สุภาษิต

ถวัลย์ มาศจรัส (2538 : 33 - 36) ได้กล่าวถึงวิธีเขียนเปิดเรื่องว่ามี 8 วิธี ดังนี้

1. เปิดเรื่องแบบสรุปเนื้อหา
2. เปิดเรื่องด้วยเหตุการณ์สำคัญ
3. เปิดเรื่องโดยยกสุภาษิต คำพังเพย กวีนิพนธ์ หรือคำคม
4. เปิดเรื่องโดยใช้ประโยคสำคัญ
5. เปิดเรื่องโดยใช้คำถาม
6. เปิดเรื่องโดยยกเหตุการณ์เปรียบเทียบ
7. เปิดเรื่องด้วยการพรรณนา
8. เปิดเรื่องแบบย้อนอดีต

ชลอ รอดลอย (2544 : 39 - 43) ได้กล่าวถึงวิธีเขียนความนำหรือการเปิดเรื่องว่ามี 10 วิธี ดังนี้

1. ความนำที่เป็นข่าว
2. ความนำแบบพรรณนา
3. ความนำแบบสรุป
4. ความนำที่เป็นคำถาม
5. ความนำที่เป็นสุภาษิตหรือบทกวี

6. ความน่าแบบการให้คำจำกัดความ
7. ความน่าที่เป็นเรื่องเล่า
8. ความน่าแบบใช้อัญพนธ์
9. ความน่าแบบเขียนถึงผู้อ่านโดยตรง
10. ความน่าด้วยการให้รายละเอียดอันน่าตื่นเต้น

งานพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์มีลักษณะการเปิดเรื่อง 3 ประเภท 1. การเปิดเล่ม 2. การเปิดบท 3. การเปิดหัวข้อย่อย ในการเปิดหัวข้อย่อยนั้นจะมีเนื้อหาเชื่อมโยงกัน โดยตลอด เพียงแต่นำหัวข้อย่อยมาแทรกเพื่อให้ อ่านง่ายเท่านั้น ผู้วิจัยจึงไม่นำมาศึกษาการเปิดหัวข้อย่อย

จากการวิเคราะห์พบว่าพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จะพบการเปิดเรื่อง 2 วิธีดังนี้ คือ การเปิดเรื่องแบบอธิบาย และการเปิดเรื่องแบบตรงไปตรงมา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 การเปิดแบบอธิบาย

การเปิดเรื่องแบบอธิบาย คือ การเกริ่นนำก่อนที่จะเข้าสู่เนื้อหา ผู้เขียนจะมีการอธิบาย ข้อมูลเบื้องต้นให้แก่ผู้อ่าน เช่น การอธิบายความหมายของคำ การอธิบายสาเหตุของการเขียน การอธิบายเกี่ยวกับเกี่ยวกับพระบรมวงศานุวงศ์ จากการศึกษาการเปิดเล่มและเปิดบท พบการเปิดเรื่องแบบอธิบาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

“แม่เล่าให้ฟัง” เป็นประวัติของแม่ระหว่างปี พ.ศ. 2443 – 2481 (ค.ศ. 1900 – 1938) คือกล่าวถึงญาติของแม่ทั้งหมดทางพ่อและทางแม่และเล่าชีวิตตั้งแต่เกิดจนถึงได้รับพระราชทานยศเป็นสมเด็จพระราชชนนี ฯ การที่เลือกกระษณะนี้เป็นเพราะเป็นเรื่องที่ไม่ทราบกันทั่วไป ถึงแม้ว่าจะมีผู้ที่เขียนไว้อย่างละเอียดพอสมควร ข้าพเจ้าจึงอยากจะให้มีฉบับที่ชัดเจนและถูกต้องยิ่งขึ้น ด้วยเหตุว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้เดียวที่มีโอกาสอยู่กับแม่อย่างใกล้ชิด และสามารถซักถามเข้าไปเข้ามา ข้าพเจ้าไม่ได้เขียนประวัติของแม่ในระยะต่อมา เพราะมีผู้ที่ทราบเท่าหรือดีกว่าข้าพเจ้า หรือสามารถซักถามผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีจำนวนมากมาย

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 2)

การเปิดเรื่องข้างต้นเป็นการเปิดเรื่องแบบอธิบาย พระองค์ทรงอธิบายถึงสาเหตุของการทรงพระนิพนธ์หนังสือเรื่อง แม่เล่าให้ฟัง ว่าการเลือกเขียนพระประวัติของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในระหว่างปี พ.ศ. 2443 – 2481 นั้น เพราะว่าเป็นเรื่องที่ไม่ทราบทั่วไป

ตัวอย่างที่ 2

ก่อนสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คนไทยยังไม่ได้ใช้นามสกุลกัน เมื่อชื่อเหมือนกันจะต้องระบุว่า เป็นลูกใครหรือมาจากที่ไหน พระราชบัญญัติขนานนามสกุลได้มีขึ้นในปี 2456 สำหรับเจ้านายนั้น ไม่มีปัญหามากนัก เพราะส่วนมากพระนามจะยาวและไม่เหมือนของใคร แต่สำหรับสตรีที่มีสามีเป็นเจ้านาย เมื่อยังไม่มียามสกุลชื่อว่ามาเป็นสะใภ้ในราชสกุลใด จำเป็นต้องระบุว่า เป็นหม่อม (สำหรับหญิงสามัญ) หม่อมหลวง หม่อมราชวงศ์ (สำหรับหม่อมหลวง หม่อมราชวงศ์) ชายา (สำหรับหม่อมเจ้าหญิง) พระชายา (สำหรับพระองค์เจ้าหญิง) ใน... (พระนามของเจ้านายผู้สามี) เช่นเมื่อแม่ได้รับพระราชทานน้ำสังข์แล้วเป็นหม่อมสังวาล ในสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ามหิดลอุดรฯ ๙ กรมขุนสงขลานครินทร์ เพราะยังไม่ได้รับพระราชทานนามสกุล...

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุคสมัย 2549 : 1)

การเปิดเรื่องข้างต้นเป็นการเปิดเรื่องแบบอธิบาย พระองค์ทรงอธิบายเรื่องการใช้นามสกุลของคนไทย ว่าสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คนไทยยังไม่ได้ใช้นามสกุลกัน และได้พระราชบัญญัติขนานนามสกุลขึ้นในปี 2456 และสำหรับบุคคลในราชวงศ์จะไม่ค่อยมีปัญหา นอกจากนั้นได้อธิบายพระประวัติโดยย่อของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

2.1.2 การเปิดแบบตรงไปตรงมา

การเปิดเรื่องแบบตรงไปตรงมา คือ การเปิดเรื่องแบบกระชับไม่เยิ่นเย้อ ไม่มีการเกริ่นนำก่อน จะเปิดเรื่องไปพร้อมกับการนำเสนอเนื้อหา การเปิดเรื่องลักษณะนี้จะทำให้ผู้อ่านทราบเนื้อหาได้รวดเร็วยิ่งขึ้น จากการศึกษาการเปิดเล่มและเปิดบท พบการเปิดเรื่องแบบตรงไปตรงมา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

เมื่อปี พ.ศ. 2522 พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุษาภกร มีพระประสงค์จะพิมพ์เรื่องเทศน์ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เจริญ ญาณวโรณะ) วัดเทพศิรินทราวาส ที่ได้ทรงบันทึกไว้ ตั้งพระทัยว่าจะให้เป็นหนังสือแจกในงานพระราชทานเพลิงศพของพระองค์ม่อสิ้นพระชนม์ไปแล้ว ทรงเล่าว่า เมื่อได้ทรงฟังการเทศน์ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 1484 ได้ทรงฟังไปด้วยจดไปด้วย สมเด็จพระพุฒาจารย์ ๆ เห็นเข้าได้พูดว่าไม่ควรทรงทำเช่นนี้ ควรทรงฟังให้เข้าพระทัยอย่างดี และเมื่อเสร็จแล้วจึงจะทรงเขียน เสด็จพระองค์วาปี ๆ ก็ทรงปฏิบัติตาม ทรงฟังเทศน์อย่างดี และภายหลังจะเป็นในวันนั้นหรือ 2 – 3 วันภายหลัง ได้เขียนเรื่องเทศน์เท่าที่ทรงเข้าพระทัยและทรงจำได้ รับสั่งว่าคำที่เป็นภาษาบาลีนั้น ไม่ทรงสามารถเขียนได้ถูกต้อง แล้วก็ทรงนำบันทึกที่ทรงไว้นี้ไปให้สมเด็จพระพุฒาจารย์ ๆ แก่

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 11)

การเปิดเรื่องข้างต้นนั้นเป็นการเปิดบทแบบตรงไปตรงมาโดยไม่มีการเกริ่นนำ พระองค์ทรงเปิดบทไปพร้อมกับการนำเสนอเนื้อหา การเปิดเรื่องโดยวิธีนี้จะไม่ได้แยกส่วนของการเปิดเรื่องกับส่วนของเนื้อหาออกจากกันให้เห็นชัดเจนผู้อ่านจะรู้สึกว่าเป็นส่วนเดียวกับเนื้อหา โดยเนื้อหาในบทนี้จะเป็นเรื่องการกำเนิดหนังสือ พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5

ตัวอย่างที่ 2

ปี 2477 เป็นปีที่น่าการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงมาในชีวิตของครอบครัวมหิดล หรือถ้าพูดให้ถูกต้องคือ ราชสกุลมหิดล และนำความทุกข์ความกังวลมายังผู้ที่เจ้านายเล็ก ๆ ในราชสกุลนี้เฝ้าที่ระลึกคือ สมเด็จย่าและแม่

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 213)

การเปิดเรื่องข้างต้นนั้นเป็นการเปิดบทแบบตรงไปตรงมาโดยไม่มีการเกริ่นนำ พระองค์ทรงเปิดบทไปพร้อมกับการนำเสนอเนื้อหา การเปิดเรื่องโดยวิธีนี้จะไม่ได้แยกส่วนของการเปิดเรื่องกับส่วนของเนื้อหาออกจากกันให้เห็นชัดเจนผู้อ่านจะรู้สึกว่าเป็นส่วนเดียวกับเนื้อหา โดยเนื้อหาในบทนี้จะเกี่ยวกับการขึ้นครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

ตัวอย่างที่ 3

เมื่ออยากจะเรียนการปั้นมานานแล้ว แต่ก็หาครูไม่ได้ในที่สุดหลังจากที่ได้มาหาหลายปี ก็ได้พบคนหนึ่งชื่อ Wintsch แม่เรียนสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง กับครูคนนี้แม่ได้ปั้นของหลายชิ้น เช่น รูปประมิด ใบองุ่น กวาง ผู้หญิง นักดนตรี ชามเล็ก ๆ ที่เขียนหรี พาน แจกัน และได้หัดทำแม่พิมพ์ด้วย การทำแม่พิมพ์นั้นจะต้องปั้นแบบของสิ่งของนั้นไว้ให้ดีก่อน ทำ “ก้ำแพง” คั้นปั้นล้อมรอบ แล้วเอาปูนพลาสติกเทลงไประหว่างสิ่งของนั้นแหละ “ก้ำแพง” เมื่อปูนแห้งแล้วค่อย ๆ แกะออกด้วยความระมัดระวังแบบที่ปั้นเป็นตัวอย่างจะใส่ต่อไปไม่ได้ เพราะจะมีเศษปูนติดอยู่บ้าง ซึ่งจะทำให้แตกเมื่อนำไปเผา

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 79)

การเปิดเรื่องข้างต้นนั้นเป็นการเปิดบทแบบโดยไม่มีการเกริ่นนำก่อน พระองค์ทรงเปิดบทไปพร้อมกับการนำเสนอเนื้อหา การเปิดเรื่องโดยวิธีนี้จะไม่ได้แยกส่วนของการเปิดเรื่องกับส่วนของเนื้อหาออกจากกันให้เห็นชัดเจนผู้อ่านจะรู้สึกว่าเป็นส่วนเดียวกับเนื้อหา โดยเนื้อหาในบทนี้จะเกี่ยวกับงานปั้นของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

จากการศึกษาการเปิดเล่ม เปิดบทพบว่า ส่วนใหญ่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงใช้วิธีการเปิดเรื่องแบบตรงไปตรงมา เนื่องจากวิธีเปิดเรื่องแบบตรงไปตรงมานั้นเป็นวิธีที่นำเข้าสู่เรื่องได้อย่างรวดเร็ว โดยที่ไม่ต้องมีการเกริ่นนำเรื่องก่อนให้เย็นช่อ นับว่าเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงเนื้อเรื่องได้อย่างรวดเร็ว

2.2 การเสนอเรื่อง

การเสนอเนื้อเรื่อง คือ การนำเสนอส่วนเนื้อหาอันเป็นสาระสำคัญของเรื่องนับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นส่วนที่ให้ข้อมูลความรู้ เนื้อเรื่องอาจจะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับขอบข่ายของเนื้อหาสาระตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ที่สำคัญคือส่วนเนื้อเรื่องนี้เมื่อผู้อ่านอ่านจบแล้วควรจะได้สารประโยชน์ครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน และการเสนอเนื้อเรื่องของผู้เขียนก็ควรมีลักษณะที่ช่วยผู้อ่านให้เข้าใจและเข้าถึงสาระประโยชน์ได้เป็นอย่างดี (สมพร จารุณัฐ 2541 : 80) ดังนั้นการนำเสนอเรื่องผู้เขียนจะต้องอาศัยกลวิธีในการนำเสนอที่หลากหลายให้น่าสนใจ เพื่อให้ผู้อ่านเพลิดเพลินและได้รับความรู้ที่ถูกต้อง การเสนอเรื่องครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 หัวข้อ คือ กลวิธีการเล่าเรื่องและกลวิธีการเสนอเรื่องให้น่าสนใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 วิธีการเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่องเป็นสิ่งที่สำคัญของการเสนอเรื่อง เพราะถ้าผู้เขียนลำดับการเล่าเรื่องไม่ดีก็อาจจะทำให้เรื่องที่ทำนั้นไม่สนุกหรือไม่เข้าใจ เกิดความสับสนกับข้อมูลและผู้เขียนต้องการนำเสนอ การเล่าเรื่องนั้นผู้เขียนอาจมีวิธีการเล่าเรื่องหลากหลายต่างกันไป เช่น เล่าเรื่องลำดับตามความสำคัญหรือความน่าสนใจของเรื่อง หรือเล่าเรื่องตามลำดับตามเหตุการณ์หรือเวลาที่เกิดขึ้น สำหรับพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทั้ง 4 เรื่องที่นำมาศึกษานั้น ผู้วิจัยพบว่าพระองค์ทรงใช้วิธีการเล่าเรื่องแบบตามลำดับเวลา โดยจะระบุวัน เดือน ปี ทั้งพุทธศักราชและคริสต์ศักราช ของเหตุการณ์ที่เล่าไว้ตลอดทั้งเรื่อง โดยเฉพาะเรื่อง แม่เล่าให้ฟัง หากไม่ได้ระบุวัน เดือน ปี ที่ชัดเจน พระองค์ก็จะมีข้อความที่แสดงให้รู้ว่าเรื่องราวที่ทำนั้นเป็นเรื่องราวที่เรียงลำดับตามวันเวลา ผู้วิจัยยกตัวอย่างตามลำดับเวลาต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ในปี พ.ศ. 2461 (ค.ศ. 1918) นั้น ทูลหม่อมฯ ประทับอยู่เมืองบอสตัน และทรงศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ทูลหม่อมฯ สนพระทัยในการเรียนการอยู่ของนักเรียนไทยทุกคน ทรงเป็นเหมือนผู้ดูแลนักเรียนอีกคนหนึ่ง ด้วยเหตุนี้จึงเสด็จไปรับนักเรียน 8 คนที่มาจากใหม่ พร้อมทั้งนักเรียนหญิงอีก 2 คน จากคณะที่เดินทางมาก่อน นักเรียนได้ขึ้นรถไฟจากซานฟรานซิสโกวันที่ 7 กันยายนและมาถึงเมืองบอสตัน วันที่ 21 กันยายน ในจำนวนนักเรียน 8 คนนี้มีหลวงถวิลเศรษฐพิชญการด้วย หลวงถวิลฯ และหลวงสุภมณีนัยประดิษฐ์ ซึ่งในระยะนั้นพักอยู่ที่แฟลตของทูลหม่อมฯ ได้เขียนถึงเหตุการณ์ของคืนวันที่ 31 กันยายน พ.ศ. 2461 (ค.ศ. 1918) ทั้งสองคน ในคืนวันนั้นที่สถานบอสตัน ทูลหม่อมฯ และแม่ได้พบกันครั้งแรก

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 47-48)

ข้อความข้างต้นพระองค์ทรงได้เล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสังเกตได้จากวันเดือนปีที่พระองค์ทรงระบุไว้ในเนื้อเรื่องว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นวันใดบ้าง

ตัวอย่างที่ 2

เมื่อเสด็จกลับมาประทับที่กรุงเทพฯ แล้ว พ.ศ. 2488 ได้เสด็จทรงฟังเทศน์ที่วัดเทพศิรินทร์ฯ พร้อมกับหม่อมเจ้าสุรางค์ศรีโสภางค์ พระธิดาของพระองค์เจ้าชายศรีเสาวภาคย์ ซึ่งเป็นพระอนุชาองค์หนึ่งของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและ

พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวัลลภาเทวี (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลที่ 6 ทรงสถาปนาเมื่อทรงหมั้น) เมื่อสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ฯ มรณภาพไปเมื่อ พ.ศ. 2494 เสด็จฯ ก็ยังเสด็จไปพึ่งเทศน์ที่วัดเทพศิรินทร์ฯ โดยมีเจ้าอาวาสเป็นผู้เทศน์ คือ พระศาสนโสภณ (เลื่อน) และเจ้าอาวาสองค์ต่อไปพระศาสนโสภณ (นิรันดร์)

หลัง พ.ศ. 2514 ไม่ได้เสด็จพึ่งเทศน์ที่วัดเทพศิรินทร์ฯ ดังเคย เพราะไม่ทรงแข็งแรงอย่างเดิม ประชวรมากบ้าง น้อยบ้างมาเรื่อย ๆ แต่ดังที่กล่าวมาแล้ว เจ้าคุณธรรมัชชมนี วัดเทพศิรินทร์ฯ เห็นทรงหายไปได้เสด็จมาที่วัด จึงมาเฝ้าเยี่ยมที่วัง (พร้อมกับผู้ช่วยเจ้าอาวาสเจ้าคุณธรรมโสภณ) และคุยธรรมะถวายเป็นบางเวลา

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 148)

ข้อความข้างต้นพระองค์ทรงกล่าวถึงการพึ่งเทศน์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุษากร โดยพระองค์ทรงเล่าเหตุการณ์การพึ่งเทศน์อย่างเป็นลำดับเวลา โดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2488 จนถึง พ.ศ. 2514

ตัวอย่างที่ 3

เมื่อแม่มาถึงโลซานน์ในปี พ.ศ. 2476 แม่เริ่มเรียนภาษาฝรั่งเศสกับครูพิเศษ แม่เคยตั้งต้นเรียนมาแล้วเมื่ออยู่ที่อเมริกาและที่อังกฤษ แต่ล้มเกือบหมดเพราะเรียนมาน้อย หลังจากเรียนมา 2 – 3 ปีแล้ว นึกอยากจะเรียนวาดเขียนด้วย เมื่อหาครูได้แล้วเมื่อเดือนเมษายน 2479 แม่ก็เรียนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง แม่วาดรูปดอกไม้ ต้นไม้ ถ้วยชามเครื่องใช้สวย ๆ และช่างไม้ที่ส่งมาจากเมืองไทย การที่ไม่อยากวาดรูปเป็นเพราะว่า เมื่อเรียนที่เมืองไทย ทุกครั้งครูเพียงแต่เก็บใบไม้มาให้เด็กเรียนวาดแล้วลงสี ไม่เคยให้วาดอะไรอื่นเลย เมื่อเรียนที่อเมริกาก็ไม่ได้เรียนวาดเขียน สิ่งที่แม่พอใจคือครูได้สอนให้วาดสัดส่วนของสิ่งของที่วาด โดยหลับตาข้างหนึ่ง และยกดินสอวัด แต่เมื่อเรียนไปแล้ว 3 – 4 เดือน ก็ถึงเวลาหยุดหน้าร้อน ซึ่งเป็นเวลาที่พักผ่อนที่ภูเขา แม่กลับมาก็ไม่ได้เรียนต่อเพราะรู้สึกเบื่อ

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 23)

ข้อความข้างต้นพระองค์ได้กล่าวถึงสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยพระองค์ทรงใช้วิธีการเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งดูได้จากปี พ.ศ. ที่พระองค์ทรงกล่าวถึง

ตัวอย่างที่ 4

หลังพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2468 และพระราชพิธีถวายเป็นพระราชกุศลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในวันที่ 24 มีนาคม 2468 อีกเดือนกว่า ๆ (วันที่ 23 เมษายน 2469) ยังประทับอยู่กรุงเทพฯ เพราะได้เสด็จร่วมโต๊ะเสวยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทูลหม่อมฯ ได้เสด็จไปที่ชองโซเลย์ แล้วทูลหม่อมฯ ก็ทรงพาแม่ไปเที่ยวตามที่ที่ลือชื่อหลายแห่งในสวีตเซอร์แลนด์ และประเทศอื่น ๆ โดยที่ยังทิ้งเด็ก ๆ ไว้ที่ชองโซเลย์

ที่กรุงเทพฯ ทูลหม่อมฯ คงทรงได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ไปประทับที่สหรัฐอเมริกา เพราะหลังจากที่ทั้งครอบครัวได้ไปอยู่ที่ปารีสอีกระยะหนึ่ง ทูลหม่อมฯ ก็เสด็จไปล่วงหน้าเพื่อหาที่พักสำหรับครอบครัว เดือนกันยายนเราได้ลงเรือที่เมืองมาร์แซย์ ทางตอนใต้ของประเทศฝรั่งเศสไปเมืองบอสตัน สหรัฐอเมริกา

(เจ้านายเล็ก ๆ – ชูวษัตริย์ 2549 : 30)

ข้อความข้างต้นพระองค์ทรงกล่าวถึงสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก เกี่ยวกับการเดินทางไปยังที่ต่าง ๆ โดยทรงเล่าการเดินทางของพระองค์อย่างเป็นลำดับเวลา ตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน จนถึงกันยายน

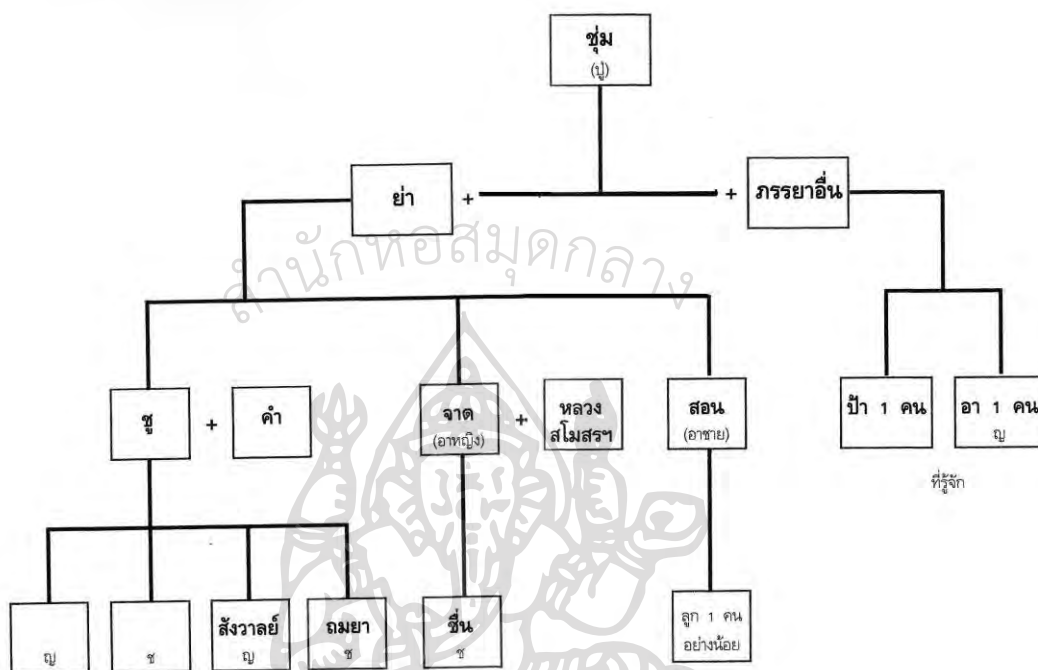
2.2.2 การเสนอเรื่องที่น่าสนใจ

เนื้อเรื่องเป็นส่วนสำคัญในงานเขียน เรื่องบางเรื่องอาจมีความน่าสนใจไม่มากนัก แต่ถ้าผู้เขียนมีกลวิธีในการนำเสนอเรื่องได้ดีก็ทำให้ผู้อ่านสนใจงานเขียนเรื่องนั้น เช่น การนำเสนอด้วยรูปภาพ แผนภูมิ แผนที่ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ประทับใจ และเกิดจินตนาการ ในทางตรงกันข้ามถ้าเรื่องบางเรื่องมีเนื้อหาที่ดี แต่ผู้เขียนไม่มีวิธีการเสนอเรื่องที่หลากหลาย ผู้อ่านอาจไม่สนใจ

จากการศึกษาพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่าพระองค์ทรงมีกลวิธีการเสนอเรื่องที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

2.2.2.1 การใช้แผนผังและแผนที่

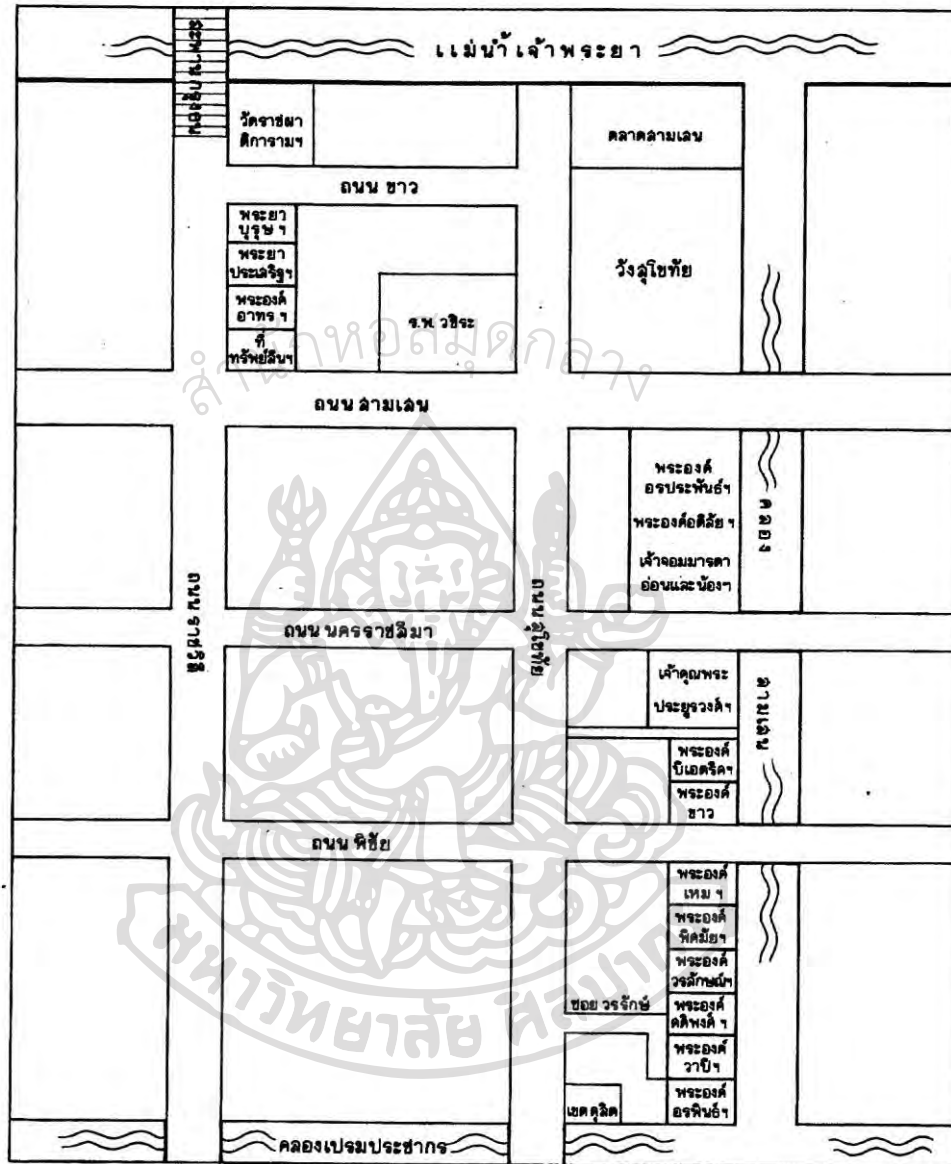
ตัวอย่างที่ 1

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 6 - 7)

จากภาพแผนผังข้างต้น เป็นการแสดงลำดับญาติทางพ่อของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระองค์ได้ใช้แผนผังนี้ประกอบการอธิบายการเล่าเรื่อง การใช้แผนผังจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจการลำดับญาติมากขึ้น สามารถติดตามเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว

ตัวอย่างที่ 2

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 :94)

ภาพข้างต้นเป็นภาพแสดงแผนที่ “สวนนอก” สวนนอก คือ ที่ดินที่อยู่ใกล้พระราชวังดุสิต ซึ่งเรียกกันว่า สวนนอก ส่วนใหญ่อยู่บริเวณริมคลองสามเสน พระองค์ได้ใช้แผนที่ประกอบการเล่าเรื่อง ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับสถานที่นั้น ๆ เข้าใจเนื้อเรื่องและเห็นภาพชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2.2.2 การอ้างอิงข้อมูล

การอ้างอิงข้อมูล คือ การรวบรวมข้อมูลความรู้จากแหล่งต่าง ๆ มาประกอบในการเล่าเรื่อง การอ้างอิงข้อมูลนับว่าเป็นวิธีหนึ่งในการนำเสนอเรื่อง การอ้างอิงข้อมูลนั้นจะช่วยให้งานเขียนมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น จากการศึกษาพบการอ้างอิงข้อมูล 2 ประเภท คือ การอ้างอิงโดยนำข้อความมากล่าวถึง และการอ้างอิงโดยนำเอกสารจริงมาประกอบ ดังต่อไปนี้

2.2.2.2.1 การอ้างอิงโดยนำข้อความมากล่าวถึง

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงนำข้อความจากเอกสารต่าง ๆ เช่น จดหมาย หนังสือราชการ พระราชนิพนธ์ มากล่าวถึงในเนื้อหาที่ทรงพระนิพนธ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 จดหมายของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่มีถึงสมเด็จพระพันวัสสาฯ

“...ในจดหมายลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2479 แม่เล่าถวายสมเด็จพระพันวัสสาฯ ว่า ชอบเล่นรถยนต์เล็ก ๆ แข่งกัน ผู้ใหญ่ก็เข้ามาเล่นด้วย “...เล็กเวลาไม่ชนะออกจะโกรธเสมอ ต้องพยายามอธิบายกันใหญ่โตถึงการเล่นว่าต้องมีแพ้และชนะบ้าง” แม่บอกว่าสมเด็จพระพันวัสสาฯ พอพระทัย รับสั่งว่า “เหมือนย่า” แม่เขียนต่อไปว่า “นั่นทีดีมาก ถ้าไม่ชนะก็ไม่ว่าอะไร นั่นทีปีนี้รู้สึกดีขึ้นมากทำทำเป็นเด็กโต”

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 400)

จากข้อความข้างต้น พระองค์อ้างอิงถึงข้อความในจดหมายที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเขียนถึงสมเด็จพระพันวัสสาฯ การนำข้อความในจดหมายมาอ้างอิงนั้น ทำให้ข้อมูลมีน้ำหนักน่าสนใจเหมือนผู้อ่านได้ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ด้วย

**ตัวอย่างที่ 2 พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่อง “ธรรมเนียมราชตระกูลในกรุงสยาม”**

หน้า 38 “คำที่เรียกว่า ต่างกรม แลเมื่อเจ้าเป็นกรมไร คนเรียกชื่อกรมนั้นไม่ได้ออก
พระนามเดิมของเจ้า เรียกชื่อกรมที่เดียวเหมือนดังทุกวันนี้ ที่เรียกกรมหมื่นนเรศร์รา
ชวรฤทธิ คำที่เรียกดังนี้ คนไทยเองก็แทบจะไม่เข้าใจว่าต้นเหตุเป็นอย่างไร ชื่อเจ้าจึง
เหมือนกับชื่อเจ้ากรมของตัวเอง เพราะเหมือนหนึ่งกรมนเรศร์ ดังนี้ เจ้ากรมก็เป็นหมื่น
นเรศร์ราชวรฤทธิ คนไทยที่สงสัยดังนี้ เพราะไม่เอาใจใส่ที่จะอ่านและคิดเลย เป็นการเข้าใจ
ง่ายที่เดียว

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 41)

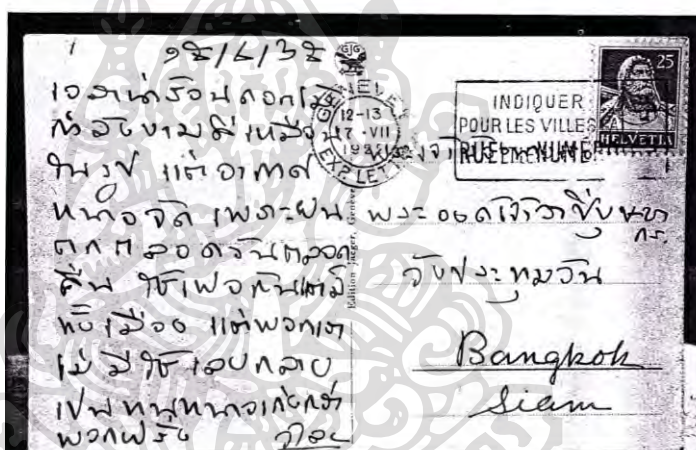
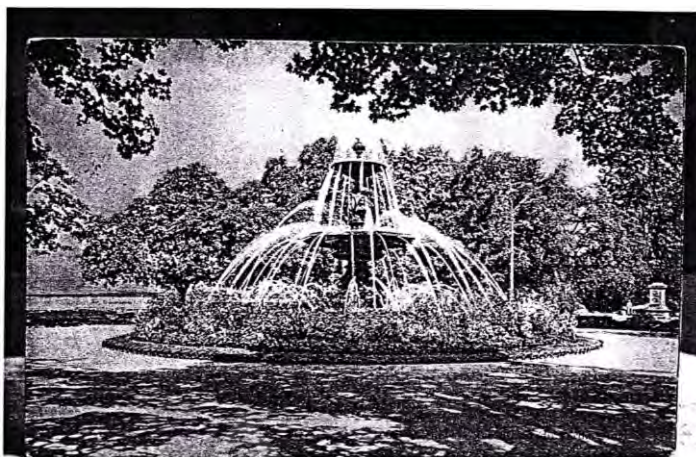
จากข้อความข้างต้น พระองค์ทรงนำพระราชนิพนธ์ เรื่อง ธรรมเนียมราชตระกูลใน
กรุงสยาม ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มาอ้างอิง
ในงานเขียน นอกจากนี้เนื้อความที่ทรงนำมาอ้างอิงแล้ว พระองค์ทรงอ้างอิงถึงเลขหน้าที่นำมาด้วย
การอ้างอิงถึงเลขหน้าด้วยนั้นเพื่อต้องการให้ผู้อ่านสามารถที่จะไปค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ และ
ยังช่วยสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้ด้วย

2.2.2.2 การอ้างอิงโดยนำเอกสารจริงมา

ประกอบ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงนำ
เอกสารฉบับจริงต่าง ๆ มาประกอบในเนื้อหา เช่น บันทึกด้วยลายมือผู้เขียน ไปรษณียบัตร สุนัขบัตร
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 2 ไปรษณียบัตร

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 79)

ภาพข้างต้นเป็นภาพไปรษณียบัตรฉบับจริงที่สมเด็จพระราชปิตุจฉา เจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ กรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร มีถึงพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุชบากร ในช่วงที่เสด็จไปรับการรักษาผ่าตัดที่ประเทศอังกฤษ พระองค์นำข้อมูลจากไปรษณียบัตรนี้มาอ้างอิงถึงเพื่อเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุชบากร

ตัวอย่างที่ 3 สูติบัตร

Commonwealth of Massachusetts

County of Middlesex City of Cambridge

THE FOLLOWING IS A COPY FROM THE RECORD OF BIRTHS IN SAID CITY:

Record Number 3173 Date of Birth December 5, 1927

Name of Child Bhumhal Adhdej Songkro sex Male Color (If other than white)

Place of Birth Cambridge Hospital, Cambridge, Massachusetts

Name of Father Mahidul Songkro

Maiden Name of Mother Satgarn Talapat

Residence of Parents 63 Langwood Avenue, Brookline, Massachusetts

Father's Occupation Harvard University Medical Student

Birthplace of Father SIAM

Birthplace of Mother SIAM

Date of Record December 15, 1927

Date of Amended Record _____

I do hereby certify that the above is a true record from the Record of Births in the custody of the City Clerk, as entered in Volume 25, Page 80, of said record.

In witness whereof, I hereunto set my hand and the seal of said City, this Twenty-ninth day of June in the year nineteen hundred and Sixty

 Robert S. Walsh
City Clerk

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 54)

ภาพข้างต้นเป็นเอกสารสูติบัตรฉบับจริงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่พระองค์ทรงนำมาอ้างอิงในเรื่องเพื่อยืนยันว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงประสูติที่โรงพยาบาลเคมบริดจ์ ซึ่งในตอนหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงพยาบาลแมนทอเบอร์น นับเป็นข้อมูลที่หาได้ยากมาก

2.2.2.3 การแทรกเนื้อหาที่น่าประทับใจ

การนำเสนอเนื้อเรื่องให้น่าสนใจคงไม่เพียงแต่นำเสนอเรื่องราวชีวิตทั่ว ๆ ไปเท่านั้น เพราะบางครั้งอาจทำให้ผู้อ่านรู้สึกเบื่อหน่ายกับเรื่องราวที่อ่าน ดังนั้นการแทรกเนื้อหาที่น่าประทับใจในเนื้อเรื่อง เช่น พฤติกรรมของบุคคล อุปนิสัย หรือการสร้างอารมณ์ขัน เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยสร้างเนื้อเรื่องให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น การนำเรื่องราวชีวิตบางมุมที่สนุกสนานมาแทรกในการนำเสนอจะช่วยเพิ่มความน่าสนใจในเนื้อเรื่องให้กับผู้อ่านได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาพบการแทรกเนื้อหาที่น่าประทับใจ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

แม่เล่าว่า พระองค์เล็ก ถึงแม้ว่าจะยังเดินไม่ได้ ก็มีวิธีของตัวเองในการข้ามถนนหน้าบ้านที่เป็นกรวดแหลม ๆ ท่านจะโค้งโค้ง เอามือและเท้าแตะพื้น และเดินสี่เท้าแบบนี้ไป แทนที่จะคลานให้เจ็บเข่า

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 82)

จากข้อความข้างต้นพระองค์ทรงเล่าถึงเรื่องของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชตอนพระเยาว์ ที่ทรงทำกริยาที่น่าขันโดยการทำท่าโค้งโค้ง เอามือเท้าแตะพื้น และเดินสี่เท้า พระองค์ทรงนำเรื่องนี้มาแทรกในเนื้อหาเพื่อสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน

ตัวอย่างที่ 2

เมื่อเรียนพยาบาลอยู่ มีเพื่อนเรียนคนหนึ่งชื่อเนือง จินตกุล ซึ่งข้าพเจ้าจะกล่าวถึงอีกภายหลัง แม่เนืองอายุมากกว่าแม่รอบกว่า เวลานั้นแม่ชอบแก้มแม่เนืองบ๊อย ๆ โดยมากแม่เนืองนั่งข้างหลังแม่ ครั้งหนึ่งแม่หันไปหยิบขวดหมึกของแม่เนืองออกไปเสียด แม่เนืองก็จิมปากกลางไปบนโต๊ะ วันหนึ่ง แม่หลอกแม่เนืองไปที่ก๊อกน้ำในสวนแล้วไขน้ารดขา อีกครั้งหนึ่งแม่เอากะดาษม้วน ๆ มาพันตัวแม่เนืองเป็นสไบ ครумаเห็นเข้าแทนที่จะดุแม่ดูเอาแม่เนือง ถึงอย่างไรก็ดีแม่รักแม่เนือง และช่วยลอคตำราให้บ๊อย ๆ เพราะแม่เนืองเขียนไม่ค่อยทัน

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 29)

จากข้อความข้างต้นพระองค์ทรงเล่าถึงเรื่องราวสมัยเรียนพยาบาลของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่พระองค์ทรงมีพระอารมณ์ขันแก้มถึงคุณเนื่อง จินตกุล ซึ่งเป็นเพื่อนที่เรียนพยาบาลด้วยกัน พระองค์ทรงนำเรื่องนี้มาแทรกในเนื้อหาเพื่อสร้างอารมณ์ร่วมและความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน

2.2.2.4 การแทรกบทสนทนา

การแทรกบทสนทนาเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยสร้างความน่าสนใจให้แก่สารคดีชีวประวัติ การนำเสนอเนื้อหาด้วยการบรรยายอย่างเดียวนั้นอาจทำให้ขาดสีสัน และเรียบง่ายเกินไป ดังนั้นการแทรกบทสนทนาจะช่วยสร้างอารมณ์ร่วมให้แก่ผู้อ่าน ทำให้สารคดีชีวประวัติน่าสนใจยิ่งขึ้น จากการศึกษาพบการแทรกบทสนทนาดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ครั้งหนึ่ง หลังจากที่พระองค์ชายไปรังแกคนเข้าอีกแล้ว แม่ก็พูดว่า “ถ้าทำอย่างนี้เห็นจะอยู่กับคนอื่นไม่ได้ ถ้าอยู่กับคนต้องไม่ไปปล้ำเขาดีเขา ไปอยู่ป่าเห็นจะดีกว่า” พระองค์ชายก็บอกว่า “ศิษย์” แม่พูดต่อว่า “ในป่ามีเสียนะ” พระองค์ชายเลยตอบว่า “ถ้าเขนนั่นอยู่กับคนเห็นจะดีกว่า”

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 89)

จากข้อความข้างต้นผู้นิพนธ์พระองค์ได้นำบทสนทนาดังกล่าวระหว่างสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ทรงสนทนากันเรื่องการไปรังแกผู้อื่นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลในสมัยวัยเยาว์ โดยสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงอธิบายด้วยเหตุด้วยผลแทนการลงโทษ

ตัวอย่างที่ 2

ระหว่างที่อยู่ที่วังสระปทุมนั้นมีเหตุการณ์ที่แปลกเกิดขึ้น ในเวลานั้นพี่เลี้ยงชาวอังกฤษยังอยู่ ค่ำวันหนึ่ง ขณะที่ข้าพเจ้านอนอยู่ในเตียงเด็กซึ่งอยู่ข้างเตียงผู้ใหญ่ในมุ้งหลังใหญ่ แม่เดินเข้ามาและเห็นผู้ชายคนหนึ่งนอนอยู่บนเตียงข้าง ๆ เตียงของข้าพเจ้า แม่รีบไปตามทูลหม่อมพ่อที่ห้องบรรทมซึ่งอยู่ห่างออกไป และฉวยขวดโอดิโคโลญใหญ่ขวดหนึ่งเดินตามทูลหม่อมพ่อเข้าไปในห้อง แม่เล่าว่าได้คิดทันทีว่าจะเอาไปเป็น

อาวุธ ถ้าจำเป็นจะใช้ตีหัวผู้ชายคนนั้นและเมื่อขวิดแตกแล้วน้ำไอติโคโลญจะไหลเข้าตาทำให้เสบตา แต่เมื่อทูลหม่อมพ่อไปจับแขนผู้ชายคนนั้นก็ยอมออกไปโดยดี ปรากฏว่าเป็นคนเสียดสีที่แอบขึ้นไปได้ เมื่อถามพี่เลี้ยงซึ่งอยู่ในห้องข้าง ๆ ว่าไม่เห็นผู้ชายคนนี้หรือ เขาตอบว่าเห็นเหมือนกันแต่นี้ถือว่าเป็นทูลหม่อมพ่อ

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 152 - 154)

จากข้อความข้างต้นพระองค์ได้นำบทสนทนาระหว่างสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกับพี่เลี้ยงชาวอังกฤษ ที่สนทนากันเรื่องมีคนเสียดสีแอบขึ้นไปบนห้องบรรทมของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

2.2.2.5 การแทรกภาพถ่าย

กลวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจมากอีกกลวิธีหนึ่ง คือ การแทรกรูปภาพระหว่างการเล่าเรื่อง เพราะภาพเพียงหนึ่งภาพสามารถแทนคำพูดได้ พระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติดังกล่าวนี้เป็นพระนิพนธ์ที่มีรูปภาพแทรกอยู่จำนวนมากโดยเป็นภาพบุคคล ภาพสิ่งของที่ประดิษฐ์หรือภาพสถานที่ที่มีความสำคัญ ภาพส่วนใหญ่หาดูได้ยากเพราะเป็นภาพส่วนพระองค์ที่ได้ถ่ายไว้ และไม่ได้เผยแพร่ทั่วไป นับว่ามีคุณค่าอย่างมาก

การที่นำภาพมาแทรกระหว่างการเล่าเรื่องนั้นเป็นกลวิธีที่ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ จากการศึกษาพบภาพถ่ายในสารคดีชีวประวัติเป็นจำนวนมาก ดังตัวอย่างภาพต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 ภาพจาก เรื่อง แม่เล่าให้ฟัง

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 185)

ภาพข้างต้นเป็นภาพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช โดยนายอเนก หรือนายสมภพ ได้พาครอบครัวมหิดลไปตกปลาที่ทะเลสาบเลมอง เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยนั่งเรือกรรเชียง

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 54)

ภาพข้างต้นเป็นภาพที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนกและอุบลเพื่อนนักเรียนพยาบาล ร่วมถ่ายภาพด้วยกัน

ตัวอย่างที่ 2 ภาพจาก เรื่อง เวลาเป็นของมีค่า

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 163)

ภาพข้างต้นเป็นภาพที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกำลังคัดดอกไม้เพื่อที่จะนำไปทักแห้ง ซึ่งแสดงให้เห็นการทำงานด้วยความอดสาหัสไม่ปล่อยให้เวลาที่มีค่าผ่านพ้นไป

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 65)

ภาพข้างต้นเป็นภาพถ้วยชาที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเขียนถวายพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุษากร

ตัวอย่างที่ 3 ภาพจาก เรื่อง เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์

ซุคจักรี

ซุคลูกเสือน้ำ

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 :385)

ภาพข้างต้นเป็นภาพถ่ายที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลในวัยเยาว์ทรง
ฉลองพระองค์ซุคจักรีและซุคลูกเสือน้ำ

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 :285)

ภาพข้างต้นเป็นภาพถ่ายส่วนพระองค์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลกับ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงสกีที่เมืองกุเขาอาโรซ่า (Arosa)

ตัวอย่างที่ 4 ภาพจาก เรื่อง พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 179)

ภาพข้างต้นเป็นภาพถ่ายของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุษากร ที่ทรงฉายพระรูปคู่กับสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เนื่องในวันครบรอบประสูติปี พ.ศ. 2517

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 198 – 98)

ภาพข้างต้นเป็นภาพถ่ายทางเข้าวังวชิรมงคลซึ่งตั้งอยู่ที่หัวหิน เป็นตำหนักใหม่ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุษากร ทรงขึ้นตำหนักใหม่ในเดือนมกราคม ๒๕๑๖ และประทานชื่อว่า “วชิรมงคล”

2.3 การปิดเรื่อง

การปิดเรื่อง หรือส่วนจบ หรือความจบ คือ การปิดเรื่องสารคดีที่เขียนมาทั้งหมด ซึ่งควรจะเป็นตอนที่สร้างความประทับใจสุดท้ายให้กับผู้อ่าน (ธัญญา สังขพันธานนท์ 2548 : 111) ถึงแม้จะเป็นส่วนสุดท้ายของเรื่องแต่ก็นับว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการเปิดเรื่องและการเสนอเรื่อง ดังนั้นผู้เขียนอาจใช้กลวิธีการปิดเรื่องที่แตกต่างกันเพื่อสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่านในการเขียนสารคดีนั้นก็มีกลวิธีการปิดเรื่องที่หลากหลาย ซึ่งมีผู้ศึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้

มาลี บุญศิริพันธ์ (2535 : 58 – 59) ได้กล่าวถึงวิธีการเขียนส่วนปิดเรื่องหรือส่วนจบว่ามี 4 วิธี ดังนี้

1. การจบแบบสรุปความ
2. การจบแบบคาดไม่ถึง
3. การจบแบบคลี่คลายประเด็น
4. การจบแบบให้คิดต่อ

ถวัลย์ มาศจรัส (2538 : 37 - 38) ได้กล่าวถึงวิธีการเปิดเรื่องซึ่งเป็นส่วนสรุปว่ามี 4 วิธี ดังนี้

1. การสรุปให้เห็นความสำคัญของเนื้อเรื่องที่นำเสนอ
2. การสรุปความคิดเห็นที่เห็นว่าเป็นประโยชน์กับชีวิตและสังคม
3. การสรุปเนื้อหาเพื่อโน้มน้าวให้เกิดความร่วมมือในด้านต่าง ๆ
4. การสรุปเพื่อให้เกิดความตระหนัก

ชลอ รอดลอย (2544 : 43 - 45) ได้กล่าวถึงวิธีการปิดเรื่องหรือการลงท้ายว่ามี 5 วิธี ดังนี้

1. การลงท้ายด้วยย่อหน้า หรือประโยคที่สิ้นสุดกระบวนการความแล้ว
2. การลงท้ายด้วยการย้ำความสำคัญของเรื่อง
3. การลงท้ายด้วยสรุปความเห็นสนับสนุนเรื่องที่ได้กล่าวมาแล้ว
4. การลงท้ายด้วยการตั้งคำถามทิ้งไว้ให้ผู้อ่านคิดต่อไป
5. การลงท้ายด้วยการวิเคราะห์ตามนัยของชื่อเรื่องให้กว้างขวางขึ้น
6. การลงท้ายด้วยทวนใจความในย่อหน้าที่เป็นความนำ

7. การลงท้ายด้วยการหมุนกลับทำนองเย้ยหยัน หรือพลิกความคิดโดยไม่ได้คาดฝันมาก่อน

8. การลงท้ายด้วยคำชักจูงหรือคัดค้านโดยใช้คำพูดของบุคคลสำคัญมาสรุป
9. การลงท้ายด้วยเรื่องเกร็ด
10. การลงท้ายด้วยพังเพย สุภาษิต หรือบทกวี
11. การลงท้ายด้วยการตั้งข้อสังเกต
12. การลงท้ายด้วยการเขียนเยาะเย้ย
13. การลงท้ายด้วยการให้ความรู้อย่างแปลก
14. การลงท้ายด้วยการใช้ประโยคกระทบใจให้เห็นจุดที่ต้องการ

จากการศึกษาการปิดเรื่องของสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่าพระองค์ทรงมีกลวิธีการปิดเรื่อง 5 วิธี ได้แก่ การปิดเรื่องโดยใช้บทกวี การปิดเรื่องโดยการสรุปความ การปิดเรื่องโดยการกล่าวขอบคุณ ผู้ช่วยเหลือและแสดงพระทรรสนะ การปิดเรื่องโดยการกล่าวถึงอุปสรรคและปัญหาในการนิพนธ์ และการปิดเรื่องแบบไม่มีการทิ้งท้าย ตัวอย่างต่อไปนี้

2.3.1 การปิดเรื่องโดยใช้บทกวี

การปิดเรื่องโดยใช้บทกวี คือ การปิดเรื่องโดยใช้บทกวีพรรณนาความรู้สึกของผู้เขียนที่มีต่อเหตุการณ์นั้น ๆ การปิดเรื่องแบบนี้จะช่วยสร้างความประทับใจและสร้างอารมณ์ร่วมให้แก่ผู้อ่าน เพราะว่าบางครั้งคำพูดอาจจะไม่สามารถบรรยายความรู้สึกได้ดีเท่าบทกวีเพียงหนึ่งบท จากการศึกษาพบการปิดเรื่องของการปิดเล่มแบบใช้บทกวีเพียงเรื่องเดียว ได้แก่ เรื่อง เจ้าชายเล็ก ๆ – ยูวกษัตริย์ ซึ่งผู้นิพนธ์ได้ยกบทกวีของ อัลเฟรด เดอวินยี นักเขียนฝรั่งเศสมากล่าวไว้ในการปิดเล่ม ดังต่อไปนี้

“Bientôt le haut du mont reparut sans Moïse.

Ll fut pleuré- Marchant vers la terre promise,

Josué s’avançait pensif et pâissant,

Car il était déjà l’élú du Tout – Puissant.”

Alfred de Vigny

4 derniers vers de “Moïse”, poème de 116 vers

Poèmes Antiques et Modernes

“ไม่ซำยอคเขากัโปลัฟัณเมมโดยไม่มีโมเชส
 ฝูงชนต่างซำมเขา โศกสลด
 โยชวาเดินสู่ดินแดนที่พระผู้เป็นเจ้าของทรงให้กำนั้นว่า
 จะเป็นที่พักของชาวยิว
 ค้ำยไบหน้าเคร่งขรึมและซัดหมอง
 เพราะเป็นผู้ที่พระผู้เป็นเจ้าของได้ทรงเลือกไว้แล้ว”

จากกวีนิพนธ์ของ

อัลเฟรด เดอ วันยี่ นักเขียนฝรั่งเศส

(ค.ศ. 1797 – 1863)

ยูวกษัตริย์พระองค์หนึ่งเสด็จสวรรคตไปแล้ว
 ยูวกษัตริย์อีกพระองค์หนึ่งก็เสด็จขึ้นครองราชย์ต่อไป

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยูวกษัตริย์ 2549 : 441 - 443)

จะเห็นได้ว่าการปิดเรื่องแบบใช้บทกวีนั้นจะทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมกับผู้นิพนธ์ได้เป็นอย่างดี และทำให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจอีกด้วย การปิดเรื่องนี้เป็นกรกล่าวถึงการสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลและการขึ้นครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

2.3.2 การปิดเรื่องโดยการสรุปความ

การปิดเรื่องโดยการสรุปความ คือ การย่ำเรื่องราวที่อ่านมาทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสาระสำคัญที่พระองค์ทรงนำเสนอ และทำให้ทราบถึงจุดประสงค์ที่พระองค์ทรงพระนิพนธ์ ด้วยจากการศึกษาพบการปิดเล่มโดยการสรุปความเพียงเรื่องเดียว ได้แก่ เวลาเป็นของมีค่า พระองค์ทรงสรุปความคิดเห็นที่พระองค์ทรงเห็นว่าจะสามารถเป็นประโยชน์ต่อชีวิตและสังคม ดังต่อไปนี้

ท่านได้เห็นผลงานต่าง ๆ หลายชนิด ซึ่งจะบอกว่างามหรือไม่งามก็แล้วแต่ความคิดเห็นและรสนิยมของแต่ละคน แต่ปัญหาไม่ได้ยู่ที่นั่น สิ่งที่ข้าพเจ้าประสงค์จะให้ท่านเห็น คือ วิธีหนึ่งระหว่างหลายร้อยหลายพันวิธีที่จะกำจัดความเบื่อ ความเหงา วิธีนี้คือ การสร้างความงามเฉพาะตัว ความพอใจส่วนตัวในวัยเด็กจนถึงวัยชราโดยไม่ต้องมีพรสวรรค์ โดยไม่ต้องใช้จ่ายมากนักเหมือนงานอดิเรกบางชนิด เช่น การ “เล่น” ของเก่า นาฬิกา

รลยนต์ โดยไม่ลำบากหรือสร้างความลำบากให้ผู้อื่น แต่สิ่งที่คุณไม่ได้คือ ความรักสิ่งที่ทำ
รสนิยม และความอดทน

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 200)

จะเห็นได้ว่าการปิดบทโดยการสรุปความจะช่วยให้ผู้อ่านเห็นจุดประสงค์การ
พระนิพนธ์ของพระองค์ เรื่องการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าซึ่งเป็นการเตือนสติผู้อ่านได้
ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และนำบทสรุปจากเรื่องไปใช้ในการดำเนินชีวิต

2.3.3 การปิดเรื่องโดยการกล่าวขอบคุณผู้ช่วยเหลือและแสดงพระ ทรศนะ

การปิดเรื่องโดยการกล่าวขอบคุณผู้ช่วยเหลือและแสดงพระทรศนะนั้น แสดงให้เห็น
ว่าพระองค์ทรงเห็นความสำคัญของผู้ที่ให้ความช่วยเหลือในการนิพนธ์สารคดีเล่มนี้ นอกจากนั้น
การแสดงพระทรศนะเกี่ยวกับเจ้าของชีวิตประวัตินั้นก็ทำให้ผู้อ่านทราบถึงความรู้สึกที่มีต่อเจ้าของ
เรื่องราวชีวิตที่นำมากล่าวถึง จากการศึกษาพบการปิดบทโดยการกล่าวขอบคุณผู้ช่วยเหลือและ
แสดงพระทรศนะเพียงเรื่องเดียว ได้แก่ พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 ดังต่อไปนี้

ข้าพเจ้าคงไม่สามารถเขียนหนังสือเล่มนี้ได้ ถ้าไม่ได้รับความช่วยเหลือในด้านรูป
หนังสืออ้างอิง และการเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ข้าพเจ้าไม่สามารถเอ่ยพระนามและนามของผู้ที่
มีพระคุณได้ เพราะมีหลายท่านเหลือเกิน จึงเพียงขอขอบพระทัยและขอบใจมา ณ ที่นี้...

...ข้าพเจ้าได้เขียนประวัติของผู้ที่ไม่ได้ทำให้เหตุการณ์ของโลกหรือของประเทศ
เปลี่ยนแปลงไป ที่ไม่ได้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป ที่ไม่ได้มีบทบาทสำคัญในสังคม แต่เป็นผู้ที่
อยู่ในธรรม ทำบุญทำทาน และมีได้ทำความเบียดเบียนเดือดร้อนหรือเสียหายให้ใครแม้แต
่น้อย

ข้าพเจ้าจึงหวังว่าผู้อ่านจะได้รับความคิดและความสนใจในพระประวัติของพระเจ้า
บรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุชบากร

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 198 - 199)

จะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงเห็นความสำคัญของบุคคลที่คอยให้ความช่วยเหลือและแสดง
พระทรศนะถึงพระองค์เจ้าวาปีนุชบากรเจ้าของเรื่องราวชีวิตทำให้เห็นคุณงามความดีของพระองค์
ซึ่งเป็นเจ้าของเรื่องราวชีวิตที่พระองค์ได้กล่าวถึง

2.3.4 การปิดเรื่องโดยการกล่าวถึงอุปสรรคและปัญหาในการนิพนธ์

การปิดเรื่องโดยการกล่าวถึงอุปสรรคและปัญหาในการนิพนธ์ ทำให้ผู้อ่านทราบวิธีการแสวงหาข้อมูลที่อาจได้มาด้วยความยากลำบาก ตลอดจนขั้นตอนการทรงพระนิพนธ์กว่าหนังสือจะเสร็จสมบูรณ์ จากการศึกษาพบการปิดเรื่องของการปิดบทโดยการกล่าวถึงอุปสรรคและปัญหาในการนิพนธ์ ตลอดจนการถวายพระพรสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีให้ทรงพระเกษมสำราญ มีเพียงเรื่องเดียว ได้แก่ เรื่อง แม่เล่าให้ฟัง โดยกล่าวไว้ในบทส่งท้ายซึ่งเป็นการปิดเล่มด้วย ดังต่อไปนี้

ถึงแม้ว่าหนังสือเล่มนี้ได้จัดทำมาแล้วเป็นเวลาเปิดปีกว่า และได้ลงมือมาจริง ๆ แล้ว ปีหนึ่ง ก็รู้สึกว่ามีเวลาน้อยไป หนังสือยังไม่ถึงโรงพิมพ์ก็มองเห็นข้อบกพร่องข้อหนึ่ง คือ การลงรูป เมื่อข้าพเจ้าเริ่มเลือกรูปก็มุ่งแต่จะคัดรูปที่มีแม่หรือเป็นรูปที่แม่ถ่ายโดยมิได้คำนึงถึงว่าแม่ไม่ได้อยู่คนเดียวในโลก ต้องมีเพื่อน มีครู มีสามี มีลูก แต่ก็เป็นเรื่องที่ไม่ทันแล้วสำหรับคราวนี้

ในที่สุดนี้ขอให้แม่มีความสุขความสบายอย่าง “เรื่อย ๆ” ที่แม่เองชอบพูดและขอให้มีอายุยืนนานตามที่สัญญาไว้ เพื่อที่จะให้ลูกสามารถเขียนหนังสือได้อีกหลาย ๆ เล่ม

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 282)

จะเห็นว่าพระองค์ทรงปิดเล่ม โดยทรงกล่าวถึงอุปสรรค ข้อบกพร่อง และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับการพระนิพนธ์เรื่อง แม่เล่าให้ฟัง ได้แก่ การเลือกรูปถ่ายที่จะนำมาแทรกในเนื้อหาว่าพระองค์ทรงเลือกแต่รูปถ่ายของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเพียงอย่างเดียว ไม่ได้คำนึงถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพระองค์ด้วย

2.3.5 การปิดเรื่องแบบไม่มีการทิ้งท้าย

การปิดเรื่องแบบไม่มีการทิ้งท้าย คือ การจบเรื่องแบบทันทีโดยไม่มีการสรุปใด ๆ ทั้งสิ้น การปิดเรื่องแบบนี้จะไม่ได้แยกแยะส่วนปิดเรื่องกับส่วนเนื้อหาไว้อย่างชัดเจน โดยส่วนปิดเรื่องจะเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา การปิดเรื่องแบบไม่มีการทิ้งท้ายนั้นจะพบว่าพระองค์ทรงใช้ในการปิดบท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...โดยมากแม่จะให้ที่ร้านเป็นผู้พัน เพราะเขามีเครื่องมือ แล้วจึงจะไปอบครั้งที่สอง ด้วยอุณหภูมิระหว่าง 920 – 980 ซ. เมื่อแม่เลิกเรียนกับครูแล้ว แม่ได้ปั้นที่เข็ญหรือและถ้วยเล็ก ๆ หลายแบบ เพื่อขายเป็นการกุศล แต่ส่วนมากจะให้เป็นของขวัญ

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 80)

ตัวอย่างที่ 2

ระหว่างที่อยู่ที่เขาเลเพลหยาดส์ พระองค์เล็กได้วาดรูปภูเขาที่เห็นได้ชัดจากที่นั่น ส่งไปให้แม่ทางไปรษณีย์ ภูเขานั้นชื่อ Rochers de Naye ซึ่งแปลว่า “โจดหินเนย์” เนย์ไม่มีความหมาย เป็นเพียงชื่อ แต่พระองค์เล็กบรรยายภาพว่า Rochers de Nez ซึ่งออกเสียงเหมือนกันแต่แปลว่า “โจดหินจมูก”

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 210)

จากการศึกษาการปิดเรื่องที่ปรากฏในสารคดีชีวประวัติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ สามารถสรุปได้ว่าการปิดเรื่อง 5 วิธี คือ การปิดเล่ม ได้แก่ การปิดเรื่องโดยใช้บทกวี การปิดเรื่องโดยการสรุปความ การปิดเรื่องโดยการกล่าวขอบคุณผู้ช่วยเหลือและแสดงพระทรรศนะ และการปิดเรื่องโดยการกล่าวถึงอุปสรรคและปัญหาในการนิพนธ์ ส่วนการปิดบทนั้นพบว่าการปิดเรื่องแบบไม่มีการทิ้งท้าย การปิดเรื่องแบบไม่มีการทิ้งท้ายจะเป็นการปิดเรื่องโดยที่ไม่ได้แยกส่วนปิดเรื่องออกจากเนื้อหาไว้อย่างชัดเจน ซึ่งวิธีการปิดเรื่องแบบไม่มีการทิ้งท้ายนี้พบมากที่สุด

3. การตั้งชื่อเรื่อง

การตั้งชื่อเรื่องนับว่าเป็นส่วนสำคัญสำหรับงานเขียนทุกประเภท เพราะสิ่งแรกที่จะทำให้ผู้อ่านนั้นเลือกหนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งขึ้นมาอ่านนั้นต้องมาจากการเห็นชื่อเรื่องเป็นอันดับแรก ดังที่ ธัญญา สังขพันธานนท์ (2548 : 56) ได้กล่าวไว้ว่า “ชื่อเรื่องเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสารคดี เพราะเป็นส่วนแรกสุดที่ผู้อ่านมองเห็นและอยากอ่านเรื่องราวที่เขียน” ดังนั้นนักเขียนทั้งหลายจึงต้องตั้งชื่อเรื่องให้กับงานเขียนของตนเองให้ดีและเหมาะสมกับงานเขียนชิ้นนั้นมากที่สุด จากการศึกษารายการเขียนสารคดีพบว่าผู้ศึกษาวิธีการตั้งชื่อเรื่องไว้หลากหลาย ดังนี้

มาลี บุญศิริพันธ์ (2535 : 41-51) ได้กล่าวถึงกลวิธีตั้งชื่อเรื่อง ไว้ดังนี้

1. ชื่อเรื่องแบบบอกเนื้อหา
2. ชื่อเรื่องแบบเล่นสำนวน
3. ชื่อเรื่องแบบคุยกับผู้อ่าน
4. ชื่อเรื่องแบบคำถาม
5. ชื่อเรื่องแบบจงนสนเท่ห์

ถวัลย์ มาศจรัส (2538 : 76 - 81) ได้กล่าวถึงการตั้งชื่อเรื่อง ไว้ดังนี้

1. แบบชี้แนะเนื้อหา
2. แบบสำบัดสำนวน
3. แบบคนคุ้นเคย
4. แบบคำถาม
5. แบบชวนจูง
6. แบบอื่น ๆ

ชลอ รอดลอย (2544 : 35 - 37) ได้กล่าวถึงการตั้งชื่อเรื่อง ไว้ดังนี้

1. แบบชี้แนะเนื้อหา
2. แบบสำบัดสำนวน
3. แบบคนคุ้นเคย
4. แบบคำถาม
5. แบบชวนจูง
6. การตั้งชื่อเรื่องแบบอื่น ๆ

พระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติทั้ง 4 เล่มนั้น มีการนำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็นบท และเป็นหัวข้อย่อย ดังนั้นในการศึกษาการตั้งชื่อเรื่องครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงได้วิเคราะห์ทั้งชื่อเล่ม ชื่อบท และชื่อหัวข้อย่อย ของสารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จากการศึกษาพบว่าพระองค์ทรงใช้วิธีการตั้งชื่อ 3 ประเภท ได้แก่ การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหา การตั้งชื่อแบบบอกที่มาของเนื้อหา และการตั้งชื่อตามสถานที่ในเนื้อหา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การตั้งชื่อเล่ม

จากการศึกษาการตั้งชื่อเล่มทั้งหมด 4 เล่ม นั้นพบว่ามีการตั้งชื่อเล่ม 2 ประเภท ได้แก่ การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหา และ การตั้งชื่อแบบบอกที่มาของเนื้อหา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหา

การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหา คือ การตั้งชื่อที่แสดงให้ผู้อ่านได้ทราบว่าเรื่องราวที่นำเสนอ นั้นมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร น่าสนใจหรือไม่ จากการศึกษาการตั้งชื่อเล่มพบว่ามีการตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหาทั้งหมด 3 เล่ม ได้แก่ เรื่อง พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์ และ เวลาเป็นของมีค่า

3.1.2 การตั้งชื่อแบบบอกที่มาของเนื้อหา

การตั้งชื่อแบบบอกที่มาของเนื้อหา คือ การตั้งชื่อที่แสดงให้ผู้อ่านได้ทราบว่าเรื่องราว ที่นำมาเขียนนั้นมาจากแหล่งใดหรือจากผู้ใด จากการศึกษาการตั้งชื่อเล่มพบว่ามีการตั้งชื่อแบบบอกที่มาของเนื้อหาเพียงเล่มเดียว ได้แก่ เรื่อง แม่เล่าให้ฟัง

3.2 การตั้งชื่อบท

จากการศึกษาการตั้งชื่อบททั้งหมด 4 เล่ม รวมทั้งสิ้น 13 ชื่อ นั้นพบว่ามีการตั้งชื่อบทเพียงประเภทเดียว ได้แก่ การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหา คือ การตั้งชื่อที่แสดงให้ผู้อ่านได้ทราบว่า เรื่องราวที่นำเสนอ นั้นมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร น่าสนใจหรือไม่ จากการศึกษาการตั้งชื่อบทพบว่ามีการตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหาดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรื่อง เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์ พระองค์ได้ตั้งชื่อบทว่า เจ้านายเล็ก ๆ เป็นการตั้งชื่อ บทแบบบอกเนื้อหาของเรื่อง เพราะเนื้อหาในหัวข้อนี้จะกล่าวถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อครั้งทรงพระเยาว์

เรื่อง เวลาเป็นของมีค่า ผู้นิพนธ์ได้ตั้งชื่อบทว่า ภาพปัก เป็นการตั้งชื่อบทแบบบอก เนื้อหาของเรื่อง เพราะเนื้อหาในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงงานอดิเรกของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราช ชนินี ได้แก่ งานปักภาพต่าง ๆ เช่น รูปดอกไม้ รูปตุ๊กตา โดยชื่อบทแบบบอกเนื้อหาของเรื่องไว้ อย่างชัดเจน

3.3 การตั้งชื่อหัวข้อย่อย

จากการศึกษาการตั้งชื่อหัวข้อย่อยทั้งหมด 4 เล่ม รวมทั้งสิ้น 38 ชื่อ นั้น พบว่ามี การตั้งชื่อหัวข้อย่อย 2 ประเภท ได้แก่ การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหา 26 ชื่อ และ การตั้งชื่อตามสถานที่ในเนื้อเรื่อง 12 ชื่อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.1 การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหา

การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหา คือ การตั้งชื่อที่แสดงให้ผู้อ่านได้ทราบว่าเรื่องราวที่น่าเสนอนั้นมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร น่าสนใจหรือไม่ จากการศึกษาค้นคว้าการตั้งชื่อหัวข้อย่อยพบว่ามี การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหาดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรื่อง พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 พระองค์ได้ตั้งชื่อหัวข้อย่อยว่า เมื่อทรงพระเยาว์ เป็นการตั้งชื่อหัวข้อย่อยแบบบอกเนื้อหาของเรื่อง เพราะเนื้อหาในหัวข้อนี้อาจกล่าวถึงพระประวัติและเรื่องราวชีวิตในวัยเยาว์ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบากร

เรื่อง เวลาเป็นของมีค่า พระองค์ได้ตั้งชื่อหัวข้อย่อยว่า การเรือน เป็นการตั้งชื่อหัวข้อย่อยแบบบอกเนื้อหาของเรื่อง เพราะเนื้อหาในหัวข้อนี้อาจกล่าวถึงงานอดิเรกของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในเรื่องเกี่ยวกับการเรือน ได้แก่ การทำครัว การเย็บปักถักร้อย

เรื่อง แม่เล่าให้ฟัง พระองค์ได้ตั้งชื่อหัวข้อย่อยว่า ลูกสามคนเกิด เป็นการตั้งชื่อหัวข้อย่อยแบบบอกเนื้อหาของเรื่อง เพราะเนื้อหาในหัวข้อนี้อาจกล่าวถึงการประสูติของสมเด็จพระเจ้านางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

3.3.2 การตั้งชื่อตามสถานที่ในเนื้อเรื่อง

การตั้งชื่อตามสถานที่ คือ การนำชื่อของสถานที่ที่พระองค์กล่าวถึงหรือชื่อของสถานที่ที่เกิดเหตุการณ์ในเรื่องนั้น ๆ มาตั้งเป็นชื่อเรื่อง จากการศึกษาค้นคว้าการตั้งชื่อหัวข้อย่อยพบว่ามี การตั้งชื่อตามสถานที่ในเนื้อเรื่อง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เรื่อง เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์ ผู้นิพนธ์ได้ตั้งชื่อหัวข้อย่อยว่า ไฮเคลเบอร์ก 2468 เป็นการตั้งชื่อหัวข้อย่อยตามสถานที่ที่ผู้นิพนธ์กล่าวถึงในเรื่อง คือเมืองไฮเคลเบอร์กนั้นเป็นสถานที่ที่สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนกและครอบครัวได้ใช้ชีวิตช่วงหนึ่งที่นี่ คือ ตั้งแต่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2468 ถึง 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2468 แล้วจึงเดินทาง ไปปารีส

เรื่อง เจ้านายเล็ก ๆ - ยุวกษัตริย์ ผู้นิพนธ์ได้ตั้งชื่อหัวข้อย่อยว่า ลอนดอน – โลซานน์ – กลับเมืองไทย ซึ่งเป็นการตั้งชื่อหัวข้อย่อยตามสถานที่ที่ผู้นิพนธ์กล่าวถึงในเรื่อง โดยลอนดอน และโลซานน์เป็นสถานที่ที่สมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และพระโอรส พระธิดา ทั้ง 3 พระองค์ ทรงได้พักระหว่างเดินทางกลับเมืองไทย

เรื่อง แม่เล่าให้ฟัง ผู้นิพนธ์ได้ตั้งชื่อหัวข้อย่อยว่า โลซานน์ เป็นการตั้งชื่อหัวข้อย่อยตามสถานที่ที่ผู้นิพนธ์กล่าวถึงในเรื่อง เมืองโลซานน์ประเทศสวิสเซอร์แลนด์นั้นเป็นสถานที่หนึ่งที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่อาณันทมหิดล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงใช้ชีวิตช่วงหนึ่งที่นี่ คือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2476 – พ.ศ. 2481

จากการศึกษาการตั้งชื่อเรื่องทั้งหมดพบว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีการตั้งชื่อเล่ม ชื่อบท ชื่อหัวข้อย่อย ดังนี้ การตั้งชื่อเล่มพบ 2 ประเภท ได้แก่การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหา และการตั้งชื่อแบบบอกที่มาของเนื้อหา การตั้งชื่อบทพบประเภทเดียว ได้แก่ การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหา สุดท้ายการตั้งชื่อหัวข้อย่อยพบ 2 ประเภท ได้แก่ การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหา และการตั้งชื่อตามสถานที่ในเรื่อง

บทที่ 4

ลักษณะการใช้ภาษาในสารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

การใช้ภาษาเป็นอีกกระบวนการหนึ่งในการเขียน ดังที่ รัชญา สังขพันธานนท์ (2548 : 96 - 97) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้ภาษาเป็นหัวใจสำคัญของการเขียนทุกประเภท การใช้ภาษาเขียนที่ดี ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ในกฎเกณฑ์ของภาษาและต้องอาศัยศิลปะในการใช้ด้วย การใช้ภาษาเป็นเสน่ห์อย่างหนึ่งที่ช่วยให้ผู้อ่านได้รับ “รส” ในการอ่านพอ ๆ กับได้รับสาระหรือเนื้อหา

การใช้ภาษาประเภทงานเขียนสารคดีนั้น ชลอ รอดลอย (2544 : 24) ได้ให้ความหมายของ “ภาษาสารคดี” หมายถึง ภาษาที่มีการใช้อย่างสละสลวย ให้สอดคล้องกับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งของสารคดีมุ่งเสนอสาระ ข้อเท็จจริง และให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านด้วย จากความหมายของคำข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่าการเขียนสารคดี ผู้เขียนจะต้องเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ

จากการศึกษางานเขียนสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จำนวน 4 เล่ม ผู้วิจัยจะทำการศึกษาลักษณะการใช้ภาษา ได้แก่ ระดับภาษา การใช้คำ การใช้สำนวน การใช้โวหารและภาพพจน์ และการเชื่อมโยงความ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ระดับภาษา

วัลยา ชาญวิชญ์ยืน (2547 : 10) กล่าวถึงระดับภาษาโดยสรุปได้ดังนี้

การเลือกใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมแก่โอกาสจะทำให้การสื่อสารประสบความสำเร็จ ระดับภาษาที่กำหนดตามกาลเทศะหรือโอกาสในการใช้ภาษาแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือภาษาแบบเป็นทางการ และ ภาษาแบบไม่เป็นทางการ โดยภาษาแบบเป็นทางการใช้ในโอกาสสำคัญ ๆ ทั้งที่เป็นพิธีการ เช่น ในงานพระราชพิธี และในโอกาสสำคัญที่เป็นทางการ เช่น การกล่าวเปิดประชุมต่าง ๆ การกล่าวคำปราศรัย และการประกาศ เป็นต้น ภาษาแบบเป็นทางการอาจจัดเป็น 2 ระดับ คือ ภาษาระดับพิธีการ และภาษาระดับมาตรฐานราชการหรือภาษาระดับทางการ ส่วนภาษาแบบไม่เป็นทางการ เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันโดยทั่วไปใน

ชีวิตประจำวัน สามารถจัดเป็น 3 ระดับ คือ ภาษาระดับกึ่งทางการ ภาษาระดับสนทนา และภาษาระดับกันเองหรือภาษาปาก

จากการศึกษาระดับภาษาในสารคดีชีวิตประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ปรากฏการใช้ภาษา 3 ระดับ คือ ภาษาแบบเป็นทางการระดับมาตรฐานราชการ ภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับกึ่งทางการ และภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับสนทนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ภาษาแบบเป็นทางการระดับมาตรฐานราชการ

วัลยา ช่างขวัญยืน (2547 : 10) ได้กล่าวถึงภาษาระดับมาตรฐานราชการไว้ว่า

ภาษาระดับมาตรฐานราชการเป็นภาษาระดับสูงที่มีลักษณะสมบูรณ์แบบและถูกหลักไวยากรณ์ มีความชัดเจน สละสลวย สุภาพ ผู้ใช้ภาษาจึงต้องใช้อย่างละเอียดประณีต และระมัดระวัง ต้องมีการร่าง แก้ไข และเรียบเรียงไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้ในโอกาสสำคัญที่เป็นทางการ เช่น ในการกล่าวคำปราศรัย การกล่าวเปิดการประชุม การกล่าวประกาศเกียรติคุณ นอกจากนี้ยังใช้ในการเขียนรายงานทางวิชาการ เรียงความ บทความวิชาการ หนังสือราชการ และคำนำหนังสือต่าง ๆ เป็นต้น

ผลการศึกษาสารคดีชีวิตประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ปรากฏการใช้ภาษาแบบเป็นทางการระดับมาตรฐานราชการ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

พระราชธิดานั้น ถึงแม้มิได้ทรงมีบทบาทในเรื่องการเมืองหรือการปกครอง บางพระองค์ก็ได้ทรงพระอักษรกับครูพิเศษและทรงหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษจำนวนมาก ถึงแม้ว่าไม่ได้เสด็จไปศึกษา ณ ต่างประเทศก็ทรงมีความรู้มากพอสมควร และทรงมีความสามารถ เช่น สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ กรมขุนอุทองเขตต์คดีนารี ซึ่งทรงทำหน้าที่เลขานุการส่วนพระองค์ของพระชนก บางพระองค์ก็สนพระทัยในการบ้าน การเรือน หรือศิลปหัตถกรรมประณีตต่าง ๆ เช่น การร้อยดอกไม้ เย็บปักถักร้อย ประกอบอาหาร ฯลฯ

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 34)

จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้าง่างเชอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงใช้ภาษาระดับมาตรฐานราชการ เช่นคำว่า “ประกอบอาหาร” “ศิลปหัตถกรรม ประณีต” หรือทรงใช้คำราชาศัพท์เพื่อให้เหมาะสมกับบุคคล เช่น “ทรงพระอักษร” “เสด็จ” “สนพระทัย”

ตัวอย่างที่ 2

ตามธรรมเนียมราชตระกูล ตั้งแต่รัชกาลที่ 6 พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และในสมเด็จพระบรมราชเจ้าฯ (วังหน้า) จะทรงเป็นต้นสกุลใหม่ที่พระราชทาน เมื่อพระราชโอรสในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่สวรรคตไป (หรือผู้สืบสันตติวงศ์ขึ้นครองราชย์ จะทรงเป็นรัชกาลใหม่ พระราชโอรสในรัชกาลใหม่นี้ก็จะทรงเป็นต้นสกุลใหม่ ถึงแม้ว่าจะมีนามสกุลต่าง ๆ กัน ผู้ที่ไม่เป็นเจ้าหรือหม่อมราชวงศ์หรือหม่อมหลวงก็ยังสามารถทราบได้ว่าเป็นสมาชิกของครอบครัวเดียวกัน เพราะจะมีเครื่องหมายนามสกุลสำหรับราชตระกูลว่า “ณ อยู่ธยา”

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 2)

จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้าง่างเชอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงใช้ภาษาระดับมาตรฐานราชการ เช่น คำว่า “ทราบ” “ถึงแม้ว่า” หรือทรงใช้คำราชาศัพท์ เช่น “พระราชโอรส” “สวรรคต” “พระราชทาน”

1.2 ภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับกึ่งทางการ

วัลยา ช่างขวัญอิน (2547 : 10) ได้กล่าวถึงภาษาระดับกึ่งทางการไว้ว่า

ภาษาระดับกึ่งทางการมีลักษณะที่ยังคงความสุภาพอยู่ แต่ผู้ใช้ภาษาก็ไม่ต้องระมัดระวังมากเท่าการใช้ภาษาแบบเป็นทางการ เพราะอาจใช้รูปประโยคง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน มีการละส่วนของประโยคได้บ้าง ถ้อยคำที่ใช้เป็นระดับคำสามัญ บางครั้งมีภาษาระดับสนทนาเข้ามาปะปนด้วย ภาษาระดับกึ่งทางการจึงใช้ในการติดต่อธุรกิจการงาน หรือใช้สื่อสารกับบุคคลที่ไม่สนิทสนมคุ้นเคยกัน และใช้ในการเขียนเรื่องที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนกำลังฟังผู้เขียนเล่าเรื่องหรือเสนอความคิดเห็นอย่างไม่เคร่งเครียด

ผลการศึกษาศาสดิชีวิตประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ปรากฏการใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับกึ่งทางการ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

เมื่อพระองค์ชายอยู่ที่โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมเด็จพระพันวัสสาฯ รับสั่งให้พาไปนมัสการเจ้าอาวาสของวัดเทพศิรินทร์ คือสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ เพื่อให้สมเด็จพระอบรมธรรม ท่านได้สอนข้อธรรมะง่าย ๆ ที่ปฏิบัติได้เช่นว่าเมื่อมีขุมมาเกาะอย่าไปตบ ให้เอามือลูบไปเสีย วันหนึ่งแม่ลงมาดูลูกชายสองคนซึ่งกำลังเล่นละลายเทียนไขในกระทะเล็กที่วางบนอั้งโล่ แม่เห็นคางคกอยู่ในกระทะนั้นตัวหนึ่ง แม่ก็เอะอะใหญ่และถามพระองค์ชายว่า สมเด็จพระอบรมธรรม เรื่องขุม ทำไม่จึงมาทำอย่างนี้ พระองค์ชายตอบว่า สมเด็จพระอบรมธรรม ไม่ได้สอนเรื่องคางคก เมื่อข้าพเจ้าไปสัมผัสภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเมื่อเดือนธันวาคม 2529 ได้ทูลถามว่าทรงจำเรื่องคางคกนั้นได้ไหม รับสั่งว่าทรงจำได้ และคางคกนั้น ไม่ได้ไปจับมา มันโอดลงไปเองโดยบังเอิญ

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวษัตริย์ 2549 : 147 – 148)

จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ ซึ่งเป็นภาษาที่ไม่เคร่งครัด โดยใช้คำสามัญไม่ใช้ราชาศัพท์ เช่น “เอะอะ” “ลูกชาย” “มือ” นอกจากนั้นยังรวมถึงการใช้รูปประโยคที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนเสมือนเป็นการเล่าให้ผู้อ่านฟัง ไม่เคร่งครัด มีพระอารมณ์ขัน

ตัวอย่างที่ 2

เมื่อไปถึงสวีตเซอร์แลนด์ใหม่ ๆ เราจะพูดภาษาไทยด้วยกัน เมื่อพูดภาษาฝรั่งเศสได้คล่องแล้ว พี่น้องทั้งสามคนจะพูดภาษาฝรั่งเศสด้วยกัน แต่จะพูดภาษาไทยกับแม่เสมอไป เมื่อข้าพเจ้าไปกราบทูลสัมผัสภาพพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2530 ทรงเล่าขึ้นมาเองว่า คงเป็นเมื่อถึงโถซานน์ใหม่ ๆ พระองค์ชายชอบลือว่า “จมุกเล็กหัก จมุกเล็กหัก จมุกเล็กหัก ฮู ๆ” ทรงเล่าว่า “รำคาญและโกรธ” จึงไปเล่าให้แม่ฟัง แม่ก็แนะนำให้หาอะไรไปลือบ้างสิ เช่นที่นิ้วก็ยพระองค์ชาย ทรงมีร่องที่ปลายนิ้วข้างหนึ่งซึ่งทำให้ดูเหมือนมีตั้งอยู่ ไม่มีใครจำได้ว่าเป็นมาแต่กำเนิดหรือมาเป็นเอาภายหลัง พระองค์เล็กพยายามเอาเรื่องนี้ไปลือ แต่พระองค์ชายไม่รู้สึกกระทบกระเทือนแต่อย่างไรเลย

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวษัตริย์ 2549 : 261)

จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ โดยใช้คำสรรพนาม เช่น “แม่” “ราคาญ” “โกรธ” นอกจากนั้นยังมีการนำข้อความที่เป็นคำพวนมาเขียน ที่ว่า “จมุ๊กเล็กหัก จม๊กเล็กหก จมกเล็กหุก” ซึ่งเป็นภาษาที่ช่วยสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน

ตัวอย่างที่ 3

ในระยษณั้แม่พอมมาก เพราะตอนกลางวันไม่ได้กินข้าว ในสมัยนั้นถึงจะมีสตางค์ก็ไม่มีของขายในโรงเรียน หนังสือเรียนก็ไม่มีจึงไม่ค่อยได้ทำการบ้าน ถึงอย่างไรก็ดีแม่ก็ไม่ขยันนักอยู่แล้ว เอาแต่เล่น เมื่อแม่อยู่ปลายประถมปีที่ 3 ต้องสอบขึ้นมัธยมปีที่ 1 แม่สอบตก ต้องซ้ำชั้น เมื่อแม่อยู่โรงเรียนสตรีวิทยาเคยหนีโรงเรียนกลับบ้านตอนกลางวันหลายครั้ง แทนที่ไปโรงเรียนแม่ได้ขึ้นเรือจ้างข้ามไปฝั่งธนบุรี

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 25)

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ โดยใช้คำสรรพนาม เช่น “กินข้าว” “สตางค์” “เรือจ้าง” รวมถึงการใช้รูปประโยคที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เช่น “แม่พอมมาก” “เคยหนีโรงเรียนกลับบ้านตอนกลางวัน” เสมือนเป็นการเล่าให้ผู้อ่านฟัง

ตัวอย่างที่ 4

เมื่อเรียนพยาบาลอยู่ มีเพื่อนเรียนคนหนึ่งชื่อเนือง จินตกุล ซึ่งข้าพเจ้าจะกล่าวถึงอีกภายหลัง แม่เนืองอายุมากกว่าแม่รอบกว่า เวลานั้นแม่ชอบแกล้งแม่เนืองบ่อย ๆ โดยมากแม่เนืองนั่งข้างหลังแม่ครั้งหนึ่งแม่หัน ไปหยิบขวดหมึกของแม่เนืองออกไปเสีย แม่เนืองก็จิ้มปากกาลงไปบนโต๊ะ วันหนึ่ง แม่หลอกแม่เนืองไปที่ก๊อกน้ำในสวนแล้วก็ไขนํ้ารดขา อีกครั้งหนึ่งแม่เอากระดาษม้วน ๆ มาพันตัวแม่เนืองสไบ ครุมาเห็นเข้าแทนที่จะดุแม่เอาแม่เนืองถึงอย่างไรก็ดีแม่รักแม่เนือง และช่วยลอกตำราให้บ่อย ๆ เพราะแม่เนืองเขียนไม่ค่อยทัน

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 29)

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ โดยใช้คำสรรพนาม เช่น “แกล้ง” “หลอก” “ก๊อกน้ำ” นอกจากนั้นพระองค์ทรงใช้รูปประโยคที่ไม่ซับซ้อนเสมือนเป็นการเล่าสู่กันฟัง เช่น “แม่เนืองอายุมากกว่าแม่รอบกว่า เวลา

นั้นแม่ชอบแกล้งแม่เนืองบ่อย ๆ โดยมากแม่เนืองนั่งข้างหลังแม่ครั้งหนึ่งหันไปหยิบขวดหมึกของแม่เนืองออกไปเสียบ แม่เนืองก็จิ้มปากกาลงไปบนโต๊ะ”

ตัวอย่างที่ 5

ตัวที่สองสั้นไป เมื่อเขาขอร้องให้ผู้ที่เย็บจักรเป็นเย็บผ้าปูที่นอนให้แม่ก็อาสาไปกับเขาด้วยเมื่ออยู่โรงเรียนสตรีวิทยา แม่เคยทำการฝีมือที่เรียกว่าเลาะผ้าเช็ดหน้า และหัดถักโครเชต์ เมื่อเรียนพยาบาลที่ศิริราชเห็นเพื่อน ๆ เย็บเสื้อด้วยจักร แม่บอกว่าเวลานั้นเห็นเขาทำอะไรก็อยากทำบ้าง แม่จึงเย็บเสื้อใส่เองสองตัว ตัวแรกยาวไป

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 11)

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงใช้ภาษาระดับกึ่งทางการ โดยใช้คำธรรมดาสามัญ และทรงใช้รูปประโยคที่ไม่ซับซ้อนเสมือนเป็นการเล่าสู่กันฟัง เช่น “แม่บอกว่าเวลานั้นเห็นเขาทำอะไรก็อยากทำบ้าง”

1.3 ภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับสนทนา

วัลยา ชาญวัลย์อื่น (2547 : 11) ได้กล่าวถึงภาษาระดับสนทนาไว้ว่า

ภาษาระดับสนทนามีลักษณะของภาษาพูดที่เป็นกลาง ๆ สำหรับใช้ในการสนทนากันในชีวิตประจำวัน ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารที่รู้จักคุ้นเคยกัน นอกจากนั้นยังใช้ในการเจรจาซื้อขายทั่วไป รวมทั้งในการประชุมที่ไม่เป็นทางการ มีลักษณะรูปประโยคไม่ซับซ้อน ถ้อยคำที่ใช้อยู่ในระดับต่ำที่มีคำสแลง คำตัด คำย่อ ปะปนอยู่

ผลการศึกษาศาสตร์ชีวิตประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ปรากฏการใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับสนทนาดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

สำหรับส้วมนั้นก็ไม่มีในบ้าน ต้องไปที่ตึกร้าง ซึ่งอยู่ถัด “บ้าน” ไป หรือที่ห้องน้ำสาธารณะซึ่งเป็นกระต๊อบไม้บนคลอง และนับว่าเป็นห้องน้ำที่สะอาดและไม่มึกลิ่น

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 15)

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงใช้ภาษาระดับสนทนาบางคำแทนภาษาระดับมาตรฐานราชการในการเขียนสารคดีชีวประวัติปะปนอยู่บ้างแต่เป็นจำนวนน้อย โดยใช้คำที่ใช้ในการสนทนากันในชีวิตประจำวัน เช่น “ส่วม” แทนคำว่า “สุขา” “กระต๊อบ” แทนคำว่า “กระท่อม” และทรงใช้รูปประโยคที่ไม่ซับซ้อนสังเกตว่าพระองค์ทรงใช้ภาษาระดับสนทนาถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตในช่วงที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเป็นสามัญชน

จากการศึกษาระดับการใช้ภาษาสรุปได้ว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงใช้ภาษาระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาที่นำเสนอ โดยทรงใช้ภาษาแบบเป็นทางการระดับมาตรฐานราชการกับการเล่าเรื่องราวของบุคคลในราชวงศ์ชั้นสูง ซึ่งจะเน้นการใช้ราชาศัพท์จำนวนมากและเป็นคำที่มีความชัดเจน สละสลวย สุภาพ ส่วนการใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับกึ่งทางการจะใช้เขียนเล่าเรื่องราวของบุคคลในราชวงศ์เช่นกัน แต่จะสังเกตได้ว่าพระองค์จะใช้ภาษาระดับกึ่งทางการกับเรื่องราวบุคคลที่ใกล้ชิดกับพระองค์มากกว่า สำหรับการ ใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับสนทนาพระองค์จะใช้ในการเขียนเล่าเรื่องราวพระราชประวัติในช่วงที่เจ้าของพระราชประวัติยังมีฐานะเป็นสามัญชน จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงใช้ระดับภาษาในการทรงพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติได้อย่างเหมาะสมและน่าสนใจ

2. การใช้คำ

การใช้คำเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้งานเขียนนั้นมีความน่าสนใจ การใช้คำสำหรับงานเขียนนั้น ดวงใจ ไทยอุบล (2552 : 97) ได้กล่าวไว้ว่า การใช้ภาษาจะให้ผลลัพธ์มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นจะต้องรู้จักการเลือกใช้คำให้ถูกต้องเหมาะสม คือ จะต้องรู้จักความหมายที่แท้จริงของคำที่จะนำไปใช้ เมื่อใช้แล้วจะมีความเหมาะสมหรือไม่ และมีความหมายชัดเจนเพียงใด ดังนั้น การเลือกใช้ถ้อยคำจึงนับว่ามีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งสำหรับงานเขียน

จากการศึกษาการใช้คำในสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบการใช้คำที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

2.1 การใช้คำซ้ำ

คำซ้ำ หมายถึง คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำ 2 หน่วย ซึ่งเหมือนกันทุกประการ หรืออย่างน้อยหนึ่ง การพูดหรือเขียนคำใดคำหนึ่งอีกครั้งทำให้เกิดคำซ้ำ (สถาบันภาษาไทย 2549 : 62) จาก

การศึกษาสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบการใช้คำซ้ำดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

เมื่อไปอยู่ใหม่ ๆ อานตีสตรีงทำอาหารให้ทุกมือและล้างชามเองด้วย อุบลและแม่เสนอว่าจะทำอาหารเช้าเอง อานตีสตรีงจะได้ไม่ต้องตื่นเช้านัก และจะล้างชามให้ด้วย อานตีสตรีงจะได้อ่านหนังสือพิมพ์ได้สบาย ๆ ด้วยระเบียบนี้อุบลและแม่สามารถหุงข้าวและเจียวไข่ และบางครั้งยังไปตัดเนื้อเย็นที่อยู่ในตู้ เช่น ขาแกะมากินอีก เนื้อนี้เวลานั่งโต๊ะจะได้เพียงชิ้นเล็ก ๆ ไม่พอกับความหิวและความอร่อย

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 63)

จากข้อความตอนหนึ่งของเรื่อง แม่เล่าให้ฟัง จะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงใช้คำซ้ำ 3 คำ ได้แก่ “ใหม่ ๆ” “สบาย ๆ” และ “เล็ก ๆ” โดยคำซ้ำแต่ละคำนั้นมีความหมายแตกต่างกันดังนี้ คำว่า เล็ก ๆ เป็นคำซ้ำที่ซ้ำแล้วมีความหมายเน้นว่าค่อนข้างเล็ก คำว่า สบาย ๆ และ ใหม่ ๆ เป็นคำซ้ำที่ซ้ำแล้วมีความหมายไม่เฉพาะเจาะจง

ตัวอย่างที่ 2

สิ่งก่อสร้างที่แม่ให้จัดทำอีกอย่างคือศาลาโล่ง ๆ เพื่อให้ลูก ๆ มีที่ร่มหลบแดดเวลาร้อน ๆ และห้อยเครื่องกายกรรมต่าง ๆ เช่น ชิงช้าสูง-ต่ำ ห่วง เชือก พื้นเป็นทราย ทุกคนเรียกว่า โรงบาร์ ด้านหนึ่งของศาลามีห้องสำหรับเก็บของเล่นต่าง ๆ

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 118)

จากข้อความตอนหนึ่งของเรื่อง แม่เล่าให้ฟัง จะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงใช้คำซ้ำ 4 คำ ได้แก่ “โล่ง ๆ” “ลูก ๆ” “ร้อน ๆ” “ต่าง ๆ” โดยคำซ้ำแต่ละคำนั้นมีความหมายแตกต่างกันดังนี้ คำว่า โล่ง ๆ และ ร้อน ๆ เป็นคำซ้ำที่ซ้ำแล้วมีความหมายเบาบาง คำว่า ลูก ๆ และ ต่าง ๆ เป็นคำซ้ำที่ซ้ำแล้วมีความหมายเป็นพหูพจน์

ตัวอย่างที่ 3

แต่เมื่อแม่เริ่มทำงานฝีมือต่าง ๆ ก็คิดที่จะจำหน่ายเพื่อการกุศล งานชิ้นแรก ๆ คือ บัตร
อวยพรดอกไม้และที่จับของร้อน ที่ถักโครเชทใช้ด้ายฝ้ายเส้นใหญ่ ซึ่งเดี๋ยวนี้ไม่ได้ขายแต่ให้
เป็นรางวัลสำหรับผู้ที่ทำครัวให้ตามเงื่อนไขต่าง ๆ ตอนหนึ่งมีการทำไม้กวาดด้วยป่าน
ศรณารายณ์ที่ข้อมสีต่าง ๆ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมในครอบครัวของแม่และข้าราชการบริพาร เมื่อ
แม่ทำงานฝีมือขึ้นมาใหม่ ๆ สิ่งของที่จำหน่ายเพื่อการกุศลก็เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 13)

จากข้อความตอนหนึ่งของเรื่อง แม่เล่าให้ฟัง จะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงใช้คำซ้ำ 4 คำ
ได้แก่ “ต่าง ๆ” “แรก ๆ” “ใหม่ ๆ” “เรื่อย ๆ” โดยคำซ้ำแต่ละคำนั้นมีความหมายแตกต่างกันดังนี้
คำว่า แรก ๆ ว่า ใหม่ ๆ เรื่อย ๆ เป็นคำซ้ำที่ซ้ำแล้วมีความหมายไม่เฉพาะเจาะจง
คำว่า ต่าง ๆ เป็นคำซ้ำที่ซ้ำแล้วมีความหมายเป็นพหูพจน์

ตัวอย่างที่ 4

พระราชโอรสนั้น ถ้าทรงมีพระอนามย์สมบูรณ์พอ ส่วนมากจะทรงส่งไปศึกษาตั้งแต่
ทรงพระเยาว์ในประเทศต่าง ๆ ในยุโรป โดยเฉพาะในประเทศอังกฤษ เมื่อเสด็จกลับมาแล้ว
จะให้ทรงรับราชการในตำแหน่งต่างสำคัญ ๆ ซึ่งจะทำให้ทรงวางพระราชฤทัยได้ ใน
รัชกาลต่อ ๆ มา เจ้านายเหล่านี้ก็จะทรงดำรงตำแหน่งสำคัญยิ่งขึ้นไป

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 29)

จากข้อความตอนหนึ่งของเรื่อง พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 จะเห็นได้ว่าผู้นิพนธ์ใช้
คำซ้ำ 3 คำ ได้แก่ “ต่าง ๆ” “สำคัญ ๆ” “ต่อ ๆ” โดยคำซ้ำแต่ละคำนั้นมีความหมายแตกต่างกันดังนี้
คำว่า ต่าง ๆ เป็นคำซ้ำที่ซ้ำแล้วมีความหมายเป็นพหูพจน์
คำว่า สำคัญ ๆ เป็นคำซ้ำที่ซ้ำแล้วมีความหมายเน้น
คำว่า ต่อ ๆ เป็นคำซ้ำที่ซ้ำแล้วมีความหมายว่าหลายครั้งและต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า การใช้คำซ้ำในงานเขียนสารคดีชีวิตประจำวัน มีส่วนช่วยให้งานเขียนมี
ความน่าสนใจยิ่งขึ้น เพราะการใช้คำซ้ำจะบ่งบอกถึงความรู้สึกและอารมณ์ที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ
ถึงผู้อ่าน หรือเพื่อให้คำหรือวลีนั้น ๆ ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และยังทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนกับเป็น
การเล่าสู่กันฟัง

2.2 การใช้คำซ้อน

คำซ้อน หมายถึง คำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาเรียงต่อกัน โดยแต่ละคำนั้น มีความสัมพันธ์กันในด้านความหมาย อาจเป็นความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกัน หรือ ตรงกันข้ามก็ได้ (สถาบันภาษาไทย 2549 : 57) จากการศึกษาสารคดีชีวิตประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบการใช้คำซ้อนดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.2.1 คำซ้อนเพื่อความหมาย

คำซ้อนเพื่อความหมายเกิดจากการนำคำ 2 คำที่มีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน ทำนองเดียวกัน หรือ ตรงข้ามกันมาซ้อนกัน เช่น เสื่อสาน, จิตใจ, แยกแยะ, สวยงาม เป็นต้น (สุนันท์ อัญชลินกุล 2547 : 33) จากการศึกษาพบการใช้คำซ้อนเพื่อความหมายดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ข้าพเจ้าเองจำโรงพยาบาลแรกไม่ได้เลยแต่จำได้ว่าโรงพยาบาลที่สองอยู่บนภูเขาสูง ถนนชันและคดเคี้ยวไปมาอย่างมาก

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 63)

ตัวอย่างที่ 2

ข้าพเจ้ากระดูกสันหลังเริ่มคดนิดหน่อย คงเป็นกรรมพันธุ์เพราะทูลหม่อมฯ ทรงคดมาก ๆ

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 266)

ตัวอย่างที่ 3

แม่สนใจการถ่ายรูปมาตั้งแต่เป็นนักเรียนพยาบาลที่โรงพยาบาลศิริราช ได้มีการแต่งตัวสวยเพื่อถ่ายรูปแลกเปลี่ยนกันตอนปลายปีการศึกษา

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 8)

ตัวอย่างที่ 4

การทำแม่พิมพ์นั้นจะต้องปั้นแบบของสิ่งของนั้นให้ดีก่อน ทำ “กำแพง” ดินปั้น ล้อมรอบ แล้วเอาปูนปลาสเตอร์เทลงไประหว่างสิ่งของนั้นและ “กำแพง”

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 79)

ตัวอย่างที่ 5

เกล็นเฮาส์ ซึ่งเป็นที่พักเป็นโรงแรมที่อยู่โดดเดี่ยว และจากโรงแรมจะมองเห็น เทือกเขาเพรติเดนเชียล (Presidential Range) และไวท์เมาเทนส์ (White Mountains)

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 67)

ตัวอย่างที่ 6

พระราชโอรสพระองค์หนึ่งของสมเด็จพระพันปีฯ ซึ่งหย่าร้างกันและมาอยู่ที่เชียงใหม่

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 99)

ตัวอย่างที่ 7

การสัมภาษณ์นั้นเป็นสิ่งที่ลำบาก เพราะหลายท่านชรามากแล้ว และบางท่านตอบว่า “อย่าถามอะไรจำอะไรไม่ได้แล้ว” แต่ด้วยความอดทนพยายามก็สามารถรวบรวมข้อมูลได้พอสมควร

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 26)

ตัวอย่างที่ 8

เพื่อมิให้ผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าขอคัดมาเป็นตอน ๆ จากพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 41)

2.2.2 คำซ้อนเพื่อเสียง

คำซ้อนเพื่อเสียงเกิดจากการนำคำพยางค์เดียวหรือคำหลายพยางค์ที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกันและเสียงพยัญชนะตัวสะกดอาจเหมือนกันหรือต่างกัน แต่ประสมด้วยเสียงสระต่างกัน ซ้อนกัน ความหมายของคำซ้อนชนิดนี้อาจอยู่ที่พยางค์ใดพยางค์หนึ่ง หรืออยู่ที่ทุกพยางค์ร่วมกัน

เช่น งอแง โครมคราม ลวนลาม ขอกยื้อน (สุนันท์ อัญชสีนุกูล 2547 : 37) จากการศึกษาพบการใช้คำซ้อนเพื่อเสียงดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

เหตุการณ์ข้างต้นนำความกระทบกระเทือนอย่างไรมาสู่ผู้ที่จะต้องไต่รตรอง

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 215)

ตัวอย่างที่ 2

ตามพจนานุกรม งานอดิเรกคืองานพิเศษที่ทำเพื่อความเพลิดเพลิน

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 7)

ตัวอย่างที่ 3

แม่จึงคิดที่จะเขียนถ้อยหาบที่ต้องซื้อใหม่สำหรับใช้ในบ้านใหม่ด้วยตนเอง โดยจะใช้กลุ่มดาว (Constellations) เป็นลวดลาย

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 41)

ตัวอย่างที่ 4

เมื่อแม่เป็นเด็กอยู่ที่บ้านฝั่งธนบุรี เวลาต้องแต่งตัวเรียบร้อยคือเมื่อไปวัดนอนงค์หรือไปบ้านพ่อชู

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 108)

ตัวอย่างที่ 5

สิ่งที่ทรงจำได้อีกในสมัยนั้น คือ น้ำแข็งที่ได้เข้ามาถึงกรุงเทพฯ จากสิงคโปร์เป็นครั้งแรก นำความตื่นเต็นมาให้ทุกคน โดยเฉพาะเจ้านายเล็ก ๆ ที่มีคนต่อยให้เสวย

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 46)

จะเห็นได้ว่า การใช้คำซ้อนในงานเขียนสารคดีชีวประวัตินั้น หากเป็นการใช้คำซ้อน เพื่อความหมายจะช่วยเน้นความหมายของคำและคำซ้อนบางคำอาจมีสัมผัสกลางคำ ส่วนการใช้คำซ้อนเพื่อเสียงจะช่วยเน้นความรู้สึกของผู้อ่านให้มีอารมณ์ร่วมไปกับเนื้อเรื่อง การใช้คำซ้อนจะเป็นการสร้างสีสันของคำให้มีลักษณะเด่นและสะสลาย มีเสียงสัมผัสที่คล้องจอง ช่วยทำให้ผู้อ่านรู้สึกเสมือนว่าเป็นการเล่าสู่กันฟัง

2.3 การใช้คำราชาศัพท์

คำว่า ราชาศัพท์ แปลว่า ศัพท์สำหรับพระราชา ในที่นี้จะใช้หมายถึงภาษาที่ใช้สำหรับพูดถึง หรือพูดกับพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์เท่านั้น ไม่รวมภาษาที่ใช้กับพระภิกษุ และภาษาสุภาพอื่น ๆ (สถาบันภาษาไทย 2552 : 55)

จากการศึกษาสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่ามีการใช้คำราชาศัพท์จำนวนมาก เนื่องจากสารคดีชีวประวัติทั้ง 4 เล่มนี้ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลในราชวงศ์ พระองค์จึงต้องใช้คำราชาศัพท์ในการนิพนธ์เพื่อความเหมาะสมกับเนื้อหาที่น่าสนใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

วันพิธีสมเด็จพะพันปีฯ ทรงแต่งพระองค์ และผัดพระพักตร์พระราชทานเสด็จฯ เสด็จฯ ทรงมีพระวรกายใหญ่สำหรับพระชันษา เมื่อทรงฉลองพระองค์โสกันต์ของทูลหม่อมหญิงเล็กปรากฏว่าคับไป

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 54)

จากข้อความข้างต้นพระองค์ทรงกล่าวถึงพิธีทำขวัญเดือนของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบากร โดยสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงเป็นผู้แต่งฉลองพระองค์พระราชทานแก่พระองค์เจ้าวาปีบุษบากร

ตัวอย่างที่ 2

สมเด็จพระพันปีฯ สวรรคต วันที่ 20 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2462 (ค.ศ. 1919) ทูลหม่อมฯ จึงเสด็จกลับเมืองไทยเพื่อถวายพระเพลิงพร้อมกับเจ้าคุณชนินทรฯ

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 81)

จากข้อความข้างต้นพระองค์ทรงกล่าวถึงการสวรรคตของสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง โดยสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ได้เสด็จพระราชดำเนินกลับกลับเมืองไทยเพื่อถวายพระเพลิง

ตัวอย่างที่ 3

เมื่อปี 2484 พระเจ้าอยู่หัวทรงพระประชวรเล็กน้อย ไม่รับสั่งอย่างเคยและทรงเหนื่อย ทรงมีพระอาการเช่นนี้มาหลายครั้งแล้ว แพทย์ที่ถวายการรักษาบอกว่าเป็นเพราะพระวรกายเจริญในส่วนสูงเกินกว่าขนาดที่ควร และแนะนำให้เสด็จไปสรงน้ำแร่ที่เมืองเบส์ เลส์ แบงส์ (Bex-les-Bains) ในเดือนตุลาคม แม่จึงพาพระเจ้าอยู่หัวไปสรงน้ำแร่และพักผ่อนที่เมืองเบส์ (Bex) โดยไม่ได้พาลูกคนอื่นไปด้วย ประทับอยู่เป็นเวลา 10 วัน

(เจ้านายเล็ก ๆ – ชูวษัตริย์ 2549 : 319)

จากข้อความข้างต้นผู้นิพนธ์ทรงกล่าวถึงอาการประชวรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล โดยแพทย์ได้แนะนำวิธีการรักษาแก่พระองค์

ตัวอย่างที่ 4

ทูลหม่อมหญิงฯ ประชวรพระวักกะ (ไต) ทูลหม่อมฯ และแม่จึงเสด็จกลับมากรุงเทพฯ เพื่อตามเสด็จออกไปประเทศอังกฤษในปี พ.ศ. 2465 (ค.ศ. 1922) เพื่อให้แพทย์ทำการผ่าตัดถวาย

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 128)

จากข้อความข้างต้นพระองค์ทรงกล่าวถึงการประชวรของสมเด็จพระเจ้าฟ้าวไลยอลงกรณ์ โดยมีสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกและสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีตามเสด็จด้วย

จากตัวอย่างข้างต้นที่กล่าวมานั้นจะพบว่า การใช้คำราชาศัพท์นั้น บางกรณีพระองค์ทรงใช้ วงเล็บคำสามัญหลังคำราชาศัพท์ด้วย เช่น ประชวรพระวักกะ (ไต) เพื่อให้ผู้อ่านอ่านเข้าใจมากขึ้น เพราะคำราชาศัพท์บางคำอาจเป็นคำที่ผู้อ่านไม่คุ้นเคย

2.4 การใช้คำภาษาต่างประเทศ

จากการศึกษาสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบการใช้คำภาษาต่างประเทศ 2 แบบ ได้แก่ การเขียนคำภาษาต่างประเทศด้วยอักษรไทยและอักษรโรมัน ดังต่อไปนี้

2.4.1 การเขียนคำภาษาต่างประเทศด้วยอักษรไทย

ตัวอย่างที่ 1

เมื่อไปถึงเมืองบอสตันในรัฐแมสซาชูเซตต์ เราอยู่โรงแรมกันก่อนเพราะว่าแฟลตที่
ทูลหม่อมฯ ทรงหาไว้ยังไม่เรียบร้อยต่อไปเราก็ได้ย้ายเข้าไปอยู่ที่แฟลต 63 ถนนลองวู้ด
(Longwood Avenue) ในบรูคลายน์ (Brookline) ซึ่งเป็นเมืองเล็ก ๆ เมืองหนึ่งในจำนวน
หลายเมืองที่อยู่ติดกับบอสตันเหมือนกับเป็นชานเมือง

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 43)

ตัวอย่างที่ 2

มิสเตอร์และมิสซิสเคนท์ มีหลานคนหนึ่งชื่อแคเธอรีน แม่ย้ายไปอยู่กับครอบครัว
เคนท์ กลาง ๆ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2462 (ค.ศ. 1919) เมื่อถึงเวลาหยุดหน้าร้อน แม่ก็ออก
เดินทางไปพักร้อนพร้อมกับมิสเตอร์ มิสซิสเคนท์ และ แคเธอรีน

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 65)

2.4.2 การเขียนคำภาษาต่างประเทศด้วยอักษรโรมัน

ตัวอย่างที่ 1

พระเจ้าอยู่หัวและพระอนุชาเสด็จเข้าโรงเรียนราษฎร์ “Ecole Nouvelle de la Suisse
Romande” ซึ่งแปลว่า “โรงเรียนใหม่แห่งภาคสวิสเซอร์แลนด์ที่ใช้ภาษาฝรั่งเศส”

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 253)

ตัวอย่างที่ 2

การที่คิดจะเอาดอกไม้มาทับแห้งและประดับของต่าง ๆ นั้นเกิดขึ้นดังนี้ แม่ได้ส่งดอก **Edelweiss** ซึ่งเป็นดอกไม้ที่หายากและขึ้นบนภูเขาสูงมีสีขาว กลีบเหมือนกำมะหยี่ ที่ทับแห้งแล้วไปถวายหม่อมเจ้าประเสริฐศรี ชยางกูร ท่านตอบมาว่าน่าจะเอามาจัดเป็นช่อและติดเสื้อเหมือนเข็มกลัด

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 156)

จากตัวอย่างการใช้คำภาษาต่างประเทศพบว่าพระองค์ทรงใช้คำภาษาต่างประเทศทั้งที่เขียนเป็นอักษรไทยและเขียนเป็นอักษรโรมัน คำทับศัพท์ที่เขียนเป็นอักษรไทยนั้นส่วนมากจะเป็นชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ หรือเป็นคำภาษาต่างประเทศที่คุ้นเคยแล้ว เช่นคำว่า แมสซาชูเซตส์ และ บอสตัน ส่วนคำภาษาต่างประเทศที่เขียนเป็นอักษรโรมันนั้นส่วนใหญ่ผู้อ่านยังไม่คุ้นเคย เช่นคำว่า Edelweiss เป็นชื่อดอกไม้ชนิดหนึ่ง ซึ่งไม่มีในประเทศไทย อีกเหตุผลหนึ่งที่พระองค์ทรงเขียนทับศัพท์เป็นอักษรภาษาอังกฤษ อาจเป็นเพราะว่าพระองค์ทรงเห็นว่าคำบางคำนั้นอาจจะถอดมาเป็นอักษรภาษาไทยได้ไม่ตรงเสียงเดิมมากนักเนื่องจากว่าคำภาษาต่างประเทศบางคำเป็นภาษาฝรั่งเศส เช่นคำว่า Ecole Nouvelle de la Suisse Romande เป็นชื่อโรงเรียนในสวิตเซอร์แลนด์ ดังนั้นพระองค์จึงเลือกใช้ใช้อักษรภาษาอังกฤษเพื่อความถูกต้องของข้อมูลมากที่สุด

2.5 การใช้คำย่อและอักษรย่อ

คำย่อ คือ คำที่นำมาใช้โดยการย่อจากคำเต็ม เป็นการพูดสั้น ๆ ละส่วนที่เหลือไว้ในฐานที่เข้าใจ การย่ออาจเหลือเฉพาะส่วนหน้า ส่วนหลังหรืออาจเหลือส่วนหน้ารวมกับส่วนหลังก็ได้ (ศศิธร ทัศนัยนา 2535 : 196) ส่วน อักษรย่อ คือ อักษรที่มาจากพยัญชนะต้นของแต่ละพยางค์ มีทั้งที่ย่อจากชื่อเฉพาะและย่อคำนามทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นอักษรย่อที่หน่วยงานนั้น ๆ กำหนดขึ้นไว้ใช้ (สถาบันภาษาไทย 2552 : 96)

2.5.1 การใช้คำย่อ

จากการศึกษาสารคดีชีวประวัติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทั้ง 4 เรื่อง พบการใช้คำย่อดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ส่วนยุคสมัยที่ยังใหม่ นั่น ถึงแม้ว่ามองจากภายนอกจะไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงมากนัก บ้านก็ยังเป็นบ้านเดิม โรงเรียนก็ยังเป็นโรงเรียนเดิม บริวารในระยะแรกก็เพิ่มขึ้นคนเดียว คือ **ราชเลขาฯ หลวงสิริราชไมตรี** ซึ่งก็ไม่ได้มาอยู่ในบ้านเดียวกัน แต่เมื่อผู้สำเร็จราชการเขียนมาถึงหลวงสิริฯ ว่า จะเชิญเสด็จกลับเมืองไทยในปี 2478 นั้นเอง แม่ก็ถามหมอประจำของลูก ๆ ตามจดหมายลงวันที่ 21 สิงหาคม 2478 ถึงสมเด็จพระพันวัสสาฯ ว่า

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 238)

ราชเลขาฯ ย่อมมาจาก **ราชเลขาธิการ**

หลวงสิริ ย่อมมาจาก **หลวงสิริราชไมตรี**

สมเด็จพระพันวัสสาฯ ย่อมมาจาก **สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรม**

ราชเทวีพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า

ตัวอย่างที่ 2

เมื่อ พ.ศ. 2444 ถึงกำหนดที่เสด็จฯ จะต้องทรงเข้าพิธีโสกันต์ (โกนจุก) สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ จึงทรงจัดการส่งให้เสด็จฯ มาประทับกับสมเด็จพระพันปีฯ บนพระที่นั่งจักรีในพระบรมมหาราชวัง

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 57)

เสด็จฯ ย่อมมาจาก **เสด็จพระองค์เจ้าวาปีนุชบากร**

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ ย่อมมาจาก **สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี**

พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า

สมเด็จพระพันปีฯ ย่อมมาจาก **สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ**

พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ตัวอย่างที่ 3

ทูลหม่อมหญิงฯ ประชวรพระวัคกะ (ไต) **ทูลหม่อมฯ** และแม่จึงเสด็จกลับมากรุงเทพฯ เพื่อตามเสด็จออกไปประเทศอังกฤษในปี พ.ศ. 2465

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 128)

ทูลหม่อมหญิงฯ ย่อมมาจาก ทูลกระหม่อมหญิง
ทูลหม่อมฯ ย่อมมาจาก ทูลกระหม่อม
กรุงเทพฯ ย่อมมาจาก กรุงเทพมหานคร

ตัวอย่างที่ 4

การเดินทางของแม่บ้านธรรมดา นั้น นอกจากเวลาที่แม่อยู่อเมริกากับทูลหม่อมฯ ก่อนที่
จะมีลูก เป็นงานอดิเรกมากกว่า

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 10)

อเมริกา ย่อมมาจาก สหรัฐอเมริกา
ทูลหม่อมฯ ย่อมมาจาก ทูลกระหม่อม

2.5.2 การใช้อักษรย่อ

จากการศึกษาสารคดีชีวประวัติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์ ทั้ง 4 เรื่อง พบการใช้อักษรย่อดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า (ใน ร.8, ร.9) เดิม
พระองค์เจ้าสว่างวัฒนาแล้ว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชเทวีทรงมีพระราชโอรสธิดาที่
ทรงพระเจริญวัย

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 37)

ร. ย่อมมาจาก รัชกาล

ตัวอย่างที่ 2

แบบนั้นใช้พระพุทธรูปองค์เล็ก ๆ ขนาดสูงเพียง 4 – 5 ซม. ซึ่งมีพระกริ่ง สมเด็จ พระสังฆราช กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ (ม.ร.ว. ชื่น นพวงศ์) และพระพุทธรูปบางองค์ที่มีผู้ ทูลเกล้า ฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 118)

ช.ม. ย่อมาจาก **เซนติเมตร**

ม.ร.ว. ย่อมาจาก **หม่อมราชวงศ์**

จากตัวอย่างข้างต้นจะพบว่าพระองค์ทรงใช้คำย่อและอักษรย่อในการพระนิพนธ์เพื่อ ข้อความที่มีความยาวมาก ๆ ให้สั้นลง เนื่องจากว่าถ้าใช้คำเต็มผู้อ่านอาจจะเกิดความเบื่อหน่ายเพราะคำ บางคำยาวมากและเรียกยากผู้อ่านอาจไม่คุ้นเคย สำหรับอักษรย่อนั้นจะเป็นอักษรย่อที่มีความคุ้นเคย อยู่แล้ว ดังนั้นพระองค์จึงเลือกที่จะย่อคำให้สั้นลงเพื่อให้อ่านสะดวก ทำให้เรื่องราวมีความต่อเนื่อง และไม่น่าเบื่อ

3. การใช้สำนวน

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่ได้มีความหมายตรงไปตรงมาตามตัวอักษรหรือแปลตาม รากศัพท์ แต่เป็นถ้อยคำที่มีความหมายเป็นอย่างอื่น คือ เป็นชั้นเชิงชวนคิด ซึ่งอาจจะเป็นในเชิง เปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย (ใจสิริ ปราโมช ณ อุทยา 2526 : 4) จากการศึกษาการใช้สำนวนใน สารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาส ราชนครินทร์ พบว่ามีการใช้สำนวนเพียง 1 สำนวน ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

พอเรือออกมาในวันนั้นเองก็เกิดเป็นอหิวาตกโรคตายในกลางทาง เรือเดะก็ กลายเป็นอย่าง “หมาหัวเน่า” เข้าทำไหนก็ถูกควารันดินทุกแห่ง

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 121)

สำนวน “หมาหัวเน่า” หมายถึง เป็นที่รังเกียจของคนอื่น ไม่สามารถเข้ากับใครได้

จากการศึกษานั้นที่พบเพียง 1 ส่วนนี้อาจเป็นเพราะว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงใช้ภาษาในการนิพนธ์อย่างเรียบง่าย กระชับ และชัดเจน ไม่ต้องตีความ ดังนั้นจึงมีการใช้จำนวนน้อย

4. การใช้โวหารและภาพพจน์

4.1 การใช้โวหาร

โวหาร คือ ถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสารด้วยการเรียบเรียงอย่างมีวิธีการมีชั้นเชิงและมีศิลปะเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว เกิดจินตภาพและความรู้สึกตรงตามทีผู้ส่งสารต้องการ (ชุมสาย สุวรรณชมภู 2548 : 48)

จากการศึกษาการใช้โวหารในสารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบการใช้โวหารอยู่ 3 ลักษณะ คือ บรรยายโวหาร อธิบายโวหาร และพรรณนาโวหาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 บรรยายโวหาร

บรรยายโวหาร คือ โวหารเล่าเรื่องซึ่งเป็นการกล่าวถึงเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกัน โดยชี้ให้เห็นถึงสถานที่เกิดเหตุการณ์ สาเหตุที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ สภาพแวดล้อม บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่เกิดจากเหตุการณ์นั้น เนื้อเรื่องที่บรรยายอาจเป็นเรื่องที่สมมุติหรือเรื่องจริงก็ได้ ตัวอย่างเรื่องที่ใช้บรรยายโวหาร เช่น นิทาน ประวัตินิพนธ์หรือตำนานของบุคคลหรือสถานที่ และการเล่าเรื่องต่าง ๆ (ชุมสาย สุวรรณชมภู 2548 : 48)

จากการศึกษาการใช้โวหารในสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ประสูติวันที่ 1 มกราคม 2434 ในพระบรมมหาราชวัง เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 69 ในจำนวน 77 พระองค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และที่ 7 ของสมเด็จพระนางเจ้าสว่างวัฒนา พระบรมราชเทวี (สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า) ซึ่งเคยทรงเป็นอัครมเหสีเมื่อพระราชโอรสพระองค์ใหญ่สมเด็จพระเจ้าฟ้าวิจิตรพิทยาคม ทรงเป็นสยามมกุฎราชกุมารพระองค์แรก แต่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชพระองค์นี้ที่ทิวคดไปเสีย และสมเด็จพระบรมฯ องค์ที่สองเป็นพระราช

โอรสในสมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรีพระบรมราชินีนาถ (สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง)

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 5)

จากตัวอย่าง พระองค์ทรงบรรยายประวัติของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนกโดยให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประสูติ

ตัวอย่างที่ 2

วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2468 (ค.ศ. 1925) ทูลหม่อมพ่อ แม่ และข้าพเจ้าได้เดินทางออกจากกรุงเทพฯ พร้อมทั้งแห่น เจ้าคุณชนินทรฯ และนายบุญชัย นักเรียนทุนส่วนพระองค์ หลังจากที่ได้แหวะที่ปารีส 15 วัน ทูลหม่อมพ่อเสด็จไปรักษาพระองค์ที่เมืองไฮเดลเบิร์ก ในประเทศเยอรมนีโดยคำแนะนำของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอฯ เมื่อถึงไฮเดลเบิร์ก ตอนแรกประทับอยู่โรงแรมบนเขาชื่อ โรงแรมชลดอล แต่เมื่อโรงแรมปิดลงปลายหน้าร้อนได้เสด็จมาประทับที่โรงแรมวิกตอเรีย

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 :157)

จากตัวอย่าง พระองค์ทรงบรรยายถึงการเดินทางจากกรุงเทพฯ ไปยังยุโรปของสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และผู้ร่วมเดินทาง

ตัวอย่างที่ 3

แม่ชอบดอกไม้ ต้นไม้มานานแล้ว เมื่ออายุประมาณ 10 ขวบ และอยู่บ้านคุณหญิงสงวน แม่ไปขุดดินหลังบ้านและปลูกพริกโดยไม่มีใครขอให้ทำ เมื่ออยู่ Hartford กับ Mrs. Strong แม่ได้รับแบ่งที่ดินเล็ก ๆ ให้ทำสวน แม่ปลูกดอกไม้ เช่น ดอก Cosmos เมื่ออยู่ที่วิลลาวัฒนามีสวนใหญ่ แม่ชอบทำสวนเอง เมื่อย้ายไปอยู่แฟลตที่ Avant-Poste ไม่มีสวนแม่จึงต้องทำสวนบนเฉลียง

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 154)

จากตัวอย่าง พระองค์ทรงบรรยายถึงการทำสวนดอกไม้ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตั้งแต่อายุ 10 ขวบ จนกระทั่งทรงย้ายไปประทับที่แพลตทำให้เนื้อที่ของสวนมีขนาดเล็กลง

ตัวอย่างที่ 4

เวลานั้นเป็นหน้ามรสุม ฝนเริ่มตกใหญ่ ห้องที่ท่านหญิงน้อยและนางสาวบุญรองอาศัยอยู่หลังคารั่ว นอนไม่ได้กัน ต้องลุกขึ้นยืนกางร่มในห้อง น้ำก็เริ่มท่วม วันหนึ่งเสด็จในกรม ชัยนาทฯ จะเสด็จออกจากที่ทรงพักอยู่ มีน้ำท่วมมากเลยต้องทรงชี้คอมหาดเล็กออกมา (พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 98)

จากตัวอย่าง พระองค์ทรงบรรยายถึงสภาพของห้องที่ไม่สามารถนอนได้เมื่อเกิดฝนตก การบรรยายทำให้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องได้อย่างชัดเจน

4.1.2 อธิบายโวหาร

อธิบายโวหาร คือ โวหารที่ทำให้ความคิดเรื่องหนึ่งกระจ่างชัดเจนขึ้น มักใช้ในงานเขียนทางวิชาการและคำรับคำร่าต่าง ๆ โดยมีจุดประสงค์จะนำประเด็นที่สงสัยมาอธิบายให้เข้าใจแจ่มแจ้ง การเล่าเรื่องบางตอนถ้ามีประเด็นที่เป็นปัญหาที่อาจใช้อธิบายโวหารเสริมความตอนนั้นจนเรื่องกระจ่างชัดเจนขึ้น บางท่านจึงถือว่าอธิบายโวหารเป็นส่วนหนึ่งของบรรยายโวหาร อธิบายโวหารนี้มักใช้อธิบายกระบวนการ การวิเคราะห์หรือจำแนกเนื้อหาออกเป็นประเภท หรือเป็นพวก และอธิบายความหมายของคำ (ชุมสาย สุวรรณชมภู 2548 : 48)

จากการศึกษาการใช้โวหารในสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

จะสังเกตได้ว่า คำว่า “อตุลเดช” นั้นไม่เหมือนกับในสมัยปัจจุบันซึ่งเขียน “อตุลยเดช” อันที่จริงพระนามของทูลหม่อมฯ เริ่มเขียน “อตุลเดช” แต่ต่อมาได้มีการเขียนทั้ง 2 แบบกลับไปกลับมา และในที่สุด ในสมัยนี้นิยมใช้แบบที่ 2

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 57)

จากตัวอย่าง พระองค์ทรงอธิบายถึงการอ่านและการเขียนพระนามของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ว่ามีการเขียนและการอ่านที่ถูกต้องอย่างไร

ตัวอย่างที่ 2

พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าวาปีนุบนากร ประสูติในพระบรมมหาราชวังเมื่อวันพฤหัสบดี เดือน 7 แรม 4 ค่ำ ปีเถาะ ตรีศก จุลศักราช 1253 ตรงกับวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2434 ทรงเป็นพระราชธิดาพระองค์ที่ 68 ในจำนวนพระราชโอรสธิดา 77 พระองค์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระชนนี คือ เจ้าจอมมารดาพร้อม เป็นธิดาของพระยาพิศณุโลกาธิปัตย์ (บัว) ท่านหญิงแก้วทรงเขียนว่า “เสด็จฯ รับสั่งเกล้าว่า คุณจอมมารดาของพระองค์ไม่มีนามสกุล เพราะพระยาพิศณุโลกาธิปัตย์ผู้เป็นบิดานั้น มีแต่ธิดาไม่มีบุตรเลย ฉะนั้นเมื่อรัชกาลที่ 6 พระราชทานนามสกุลในปี พ.ศ. 2456 จึงไม่มีผู้ใดที่จะขอพระราชทาน”

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 43)

จากตัวอย่าง พระองค์ทรงอธิบายถึงเรื่องราวการประสูติของพระบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุบนากร เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจพระประวัติของพระองค์

ตัวอย่างที่ 3

ความหมายของขนาดและสีของดอกไม้ซึ่งแม่เขียนแทนดาวในกลุ่มดาว คือ

- ดอกไม้สีน้ำเงิน มี 6 กลีบ (เมื่อเริ่มเขียนตอนแรก ๆ มี 5 กลีบข้าง 6 กลีบข้าง) คือ ดาวขนาดที่ 1 (Magnitude 1)

- ดอกไม้สีเหลือง มี 5 กลีบ คือ ดาวขนาดที่ 2 (Magnitude 2)

- ดอกไม้สีแดงแก่ มี 4 กลีบ คือ ดาวขนาดที่ 3 (Magnitude 3)

- ดอกไม้สีแดง มี 2 – 3 กลีบ คือ ดาวขนาดรองลงไป

ข้างหลังจานหรือในถ้วย แม่เขียนชื่อกลุ่มดาวที่วาด และชื่อดาวขนาดที่ 1 (Magnitude 1) ที่แทนด้วยดอกไม้สีน้ำเงินตรงกับตำแหน่งที่ปรากฏด้านหน้า บางแห่งในที่ว่างจะมีชื่อดอกไม้เล็ก ๆ ไว้ประดับโดยไม่มี ความหมาย

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 43)

จากตัวอย่าง พระองค์ทรงอธิบายถึงความหมายของขนาดและสีของดอกไม้ที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเขียนแทนดวงดาวบนเครื่องกระเบื้อง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจสัญลักษณ์ที่ทรงวาด

ตัวอย่างที่ 4

การเตรียม

1. ใช้หนังสือพิมพ์ที่ขนาดเท่ากันเสมอ ขนาดหนังสือพิมพ์นี้มีความสำคัญมาก เพื่อความสะดวกในการพับ ตามปกติแม่ใช้หนังสือพิมพ์ Le Matin (เมื่ออยู่โลซานน์) และ Bangkok Post (เมื่ออยู่เมืองไทย) นำหนังสือพิมพ์มาหนึ่งแผ่น (สี่หน้า) พับครึ่งสามครั้ง

2. ตัดกระดาษห่อของอย่างนุ่มและบาง (tissue paper) เท่ากับ $\frac{1}{4}$ ของหน้าหนังสือพิมพ์ วางหนังสือพิมพ์ด้านที่จะเปิดออกเข้าหาตัว เปิดหนังสือพิมพ์ออก ทากาวได้รอยพับเป็นทางกว้างประมาณ 1 – 2 ว.ม. แล้วเอากระดาษห่อของมาติด

การใช้กระดาษห่อของชนิดนี้เพื่อให้เห็นดอกไม้ที่พับได้ แม่เคยใช้กระดาษแก้วเพราะใสดี แต่ดอกไม้เสียหายหมด เพราะกระดาษแก้วไม่ดูดความชื้นออกไป

3. ตัดกระดาษห่อของที่ติดกาวอยู่เป็นเส้น ๆ ตามขนาดดอกไม้ที่จะพับ

4. เอากระดาษห่อน้ำมาปูใต้กระดาษห่อของ

การพับ

5. เอาดอกไม้ที่ละดอกหรือที่ละช่อมาวางบนกระดาษห่อน้ำและจัดให้ดี ปิดเส้นกระดาษห่อของ พับด้วยกระเบื้องแบน ๆ และกดไว้สักครู่หนึ่ง แล้วจึงเอากาวติดส่วนล่างของเส้นกระดาษห่อของ จากนั้นจึงทำวิธีเดียวกันจนเต็มหน้า

6. เอากระดาษห่อน้ำอีกชิ้นหนึ่งมาวางซ้อนข้างบนกระดาษห่อของ ปิดหนังสือพิมพ์ เขียนชื่อดอกไม้และวันที่ไว้ข้างล่าง

7. เมื่อเสร็จแล้ว เอาหนังสือพิมพ์ทั้งแผ่นซึ่งพับสามครั้งเช่นเดียวกันไว้ข้างบนและข้างใต้แต่ละชุด แล้วเรียงซ้อนกันและเอาหนังสือหนัก ๆ พับไว้ ประมาณ 4 - 5 วัน จะใช้ได้

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 160 - 161)

จากตัวอย่าง พระองค์ทรงอธิบายถึงการเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้พับดอกไม้ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจวิธีการพับดอกไม้ได้อย่างชัดเจนและสามารถปฏิบัติตามได้

ตัวอย่างที่ 5

ถ้าพระมารดาเดิมเป็นพระองค์เจ้า คือ เป็นพระราชธิดาของพระเจ้าแผ่นดิน เช่น พระขนิษฐาต่างชนนีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งต่อไปจะทรงสถาปนาเป็นพระนางเจ้าและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระราชโอรสและพระราชธิดาจะทรงเป็น

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าฯ (องค์ชาย)

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าฯ (องค์หญิง)

ภายในเรียกกันว่า “ทูลหม่อม” หรือ “ทูลหม่อม” สมเด็จพระเจ้าฟ้าชั้นทูลกระหม่อมมี 20 พระองค์

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 36)

จากตัวอย่าง พระองค์ทรงอธิบายถึงการลำดับพระอิสริยยศของพระราชโอรสและพระราชธิดาที่ต่างกันตามฐานันดรศักดิ์ของพระชนนี ทำให้ผู้อ่านเข้าใจการลำดับพระอิสริยยศมากขึ้น

4.1.3 พรรณนาโวหาร

พรรณนาโวหาร คือ โวหารที่ใช้กล่าวถึงเรื่องราว สถานที่ บุคคล สิ่งของ หรืออารมณ์อย่างละเอียด และอาจแทรกความรู้สึกของผู้เขียนลงไปด้วย เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพ หรือเกิดอารมณ์คล้ายตาม (ชุมสาย สุวรรณชมภู 2548 : 51)

จากการศึกษาการใช้โวหารในสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

...ถัดไปมีห้องซึ่งเป็นห้องนอนและข้างหลังจะมีห้องครัวยาวตลอดซึ่งกันด้วยกำแพง หลังกำแพงนี้มีที่ล้าง ๆ ซึ่งจะไปถึงได้ถ้าอ้อมไปเพราะทางครัวไม่มีประตูออก ในบ้านไม่มีบ้านไม่มีห้องน้ำ การอาบน้ำนั้นอาบกันที่หน้าบ้าน ตุ่มน้ำตั้งอยู่ที่ระเบียง หรือไปอาบที่คลองสมเด็จพระเจ้าพระยา

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 13-15)

จากตัวอย่าง พระองค์ทรงพรรณนาถึงลักษณะบ้านของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเมื่อทรงพระเยาว์

ตัวอย่างที่ 2

เกล็นเฮาส์ ซึ่งเป็นที่พักเป็นโรงแรมที่อยู่โดดเดี่ยว และจากโรงแรมจะมองเห็นเทือกเขาเพรสติเดนเซียล (Presidential Range) และไวท์เมาเทนส์ (White Mountains)

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 67)

จากตัวอย่าง พระองค์ทรงพรรณนาถึงลักษณะของ โรงแรมและเทือกเขาที่สามารถมองเห็นได้จากโรงแรม ซึ่งเป็นโรงแรมสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีไปพักค้างแรมระหว่างที่เดินทางไปพักร้อนกับมิสเตอร์ มิสซิสเคนท์ และแคเธอรีน

4.2 การใช้ภาพพจน์

ภาพพจน์ คือ ถ้อยคำที่เป็นสำนวนโวหารทำให้นักเห็นเป็นภาพ, ถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างมีชั้นเชิงเป็นโวหาร มีเจตนาให้มีประสิทธิผลความคิด ความเข้าใจ ให้จินตนาการ และถ่ายทอดอารมณ์ได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งกว่าการบอกเล่าที่ตรงไปตรงมา (ราชบัณฑิตยสถาน 2546: 820)

จากการศึกษาการใช้ภาพพจน์ในสารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่ามีการใช้ภาพพจน์อยู่จำนวนน้อย อาจเป็นเพราะว่าพระองค์ทรงใช้ภาษาที่เรียบง่าย ไม่ต้องแปลความหมายมาก ใช้ภาษาในการเล่าเรื่องแบบตรงไปตรงมาเน้นเนื้อหาที่ชัดเจนและถูกต้อง จึงทำให้ไม่พบการใช้ภาษาภาพพจน์มากนัก จากการศึกษาพบการใช้ภาพพจน์ 3 ประเภท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

4.2.1 อุปมา

อุปมา คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่โดยธรรมชาติแล้วมีสภาพที่แตกต่างกัน แต่มีลักษณะเด่นร่วมกันและใช้คำที่มีความหมายว่า เหมือนหรือคล้าย เป็นคำแสดงการเปรียบเทียบเพื่อเน้นให้เห็นจริงว่า เหมือนอย่างไร ในลักษณะใด (หุมนสาย สุวรรณชมภู 2548 : 53) จากการศึกษาพบการใช้ภาพพจน์อุปมา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

งานนี้แสดงให้เห็นขนาดเปรียบเทียบของพระอาทิตย์และดาวพระเคราะห์ต่าง ๆ สีแดงที่เหมือนกับรอยชอสมะเขือเทศแห้ง (Ketchup) คือพระอาทิตย์ ซึ่งใหญ่มากถ้าเปรียบเทียบกับดาวพระเคราะห์

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 46)

ตัวอย่างที่ 2

แม่ได้ส่งดอก Edelweiss ซึ่งเป็นดอกไม้ที่หายากและขึ้นบนภูเขาสูง มีสีขาว กลีบเหมือนกำมะหยี่

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 156)

4.2.2 อุปลักษณ์

อุปลักษณ์ คือ การเปรียบเทียบด้วยการกล่าวว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำแสดงการเปรียบเทียบว่า “เป็น” หรือ “คือ” (ชุมสาย สุวรรณชมภู 2548 : 53) จากการศึกษาพบการใช้ภาพพจน์อุปลักษณ์เพียง 1 ตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

นายแพทย์คนหนึ่งที่อยู่ยุโรปได้ทราบทูลว่าจะทรงมีพระชนม์อีกไม่เกิน 2 ปี (เป็นคำพูดที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่แพทย์ควรพูด และสำหรับคนไข้เป็นเมฆก้อนดำที่มาครอบคลุมชีวิตอยู่)

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 156)

4.2.3 อติพจน์

อติพจน์ คือ การกล่าวเกินจริง ซึ่งเป็นความรู้สึกหรือความคิดของผู้กล่าวที่ต้องการย้ำความหมายให้ผู้ฟังรู้สึกว่ามันแน่นอนจริงจัง ทั้งผู้กล่าวและผู้ฟังก็เข้าใจว่ามีใช่เป็นการกล่าวเท็จ (ชุมสาย สุวรรณชมภู 2548 : 54) จากการศึกษาพบการใช้ภาพพจน์อติพจน์เพียง 1 ตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

พระองค์ชายมาถามอะไรแม่ที่น่าจะหาคำตอบได้เอง แม่จึงบอกว่า ควรใช้สมองคิด
เสียบ้าง ^๕เดี๋ยวสมองจะเป็นสนิมเสีย

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 89)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การใช้ภาพพจน์นั้นจะช่วยเสริมสร้างจินตนาการทำให้
ผู้อ่านรู้สึกเหมือนร่วมอยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย อีกทั้งยังช่วยให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพเข้าใจเนื้อเรื่องได้
ชัดเจน เป็นการช่วยสร้างสีสันให้แก่พระนิพนธ์ แต่จากการศึกษานั้นพระองค์ทรงใช้ภาพพจน์น้อย
อาจเป็นเพราะว่าพระองค์ทรงเลือกใช้ภาษาในการนำเสนอที่เรียบง่ายมากกว่าเลือกใช้ภาษาที่
ซับซ้อนต้องมาแปลความหมาย

5. การเชื่อมโยงความ

การเชื่อมโยงความ คือ ความเกี่ยวพันระหว่างประโยคหนึ่งกับอีกประโยคหนึ่ง ซึ่งทำ
ให้ข้อความที่ประกอบด้วยประโยคต่าง ๆ เหล่านั้น ไม่ใช่เป็นเพียงการนำประโยคมาเรียงต่อกันให้
ข้อความยาวขึ้น ๆ เท่านั้น แต่เนื้อความของประโยคเหล่านั้นต้องมีความต่อเนื่องและเกี่ยวพันกัน
อันทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่ผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการสื่อสารได้ (สถาบันภาษาไทย 2552 :
117)

ในการศึกษาการเชื่อมโยงความผู้ศึกษาพบการเชื่อมโยงความ 3 ประเภท คือ การ
เชื่อมโยงความด้วยอ้างอิง การเชื่อมโยงความด้วยการละ และการเชื่อมโยงความด้วยการใช้
คำเชื่อมสัมพันธ์สาร จากการศึกษาพบการเชื่อมโยงความดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 การเชื่อมโยงความด้วยการอ้างอิง

การอ้างอิง หมายถึง การเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำหรือวลีเพื่ออ้างถึงคำหรือวลีที่มา
ข้างหน้า (สถาบันภาษาไทย 2552 : 118)

5.1.1 การอ้างอิงโดยการชำนามวลีเดิม

การอ้างอิงโดยการชำนามวลีเดิม คือ การอ้างอิงข้อความที่มาจากข้างหน้าอาจทำได้โดยการ
ชำนามวลีเดิม (สถาบันภาษาไทย 2552 : 118)

ตัวอย่างที่ 1

สมเด็จพระพันวัสสาฯ รับสั่งถามว่าแม่ได้เข้าไปด้วยหรือเปล่าเวลาให้เฝ้า เมื่อแม่ตอบไปว่าไม่ได้เข้าไปเพราะเห็นว่ามีส่วนเสด็จหลายคนแล้ว แต่ได้พบกับเขาภายหลังเมื่อเขากลับถึง สมเด็จพระพันวัสสาฯ ได้ทรงมีลายพระหัตถ์ถึงแม่ รับสั่งให้อยู่ด้วยเสมอ ซึ่งต่อมาแม่ก็ได้ปฏิบัติมาโดยตลอด

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 227)

สมเด็จพระพันวัสสาฯ ในประ โยคหลังอ้างถึง สมเด็จพระพันวัสสาฯ ในประ โยคแรก

ตัวอย่างที่ 2

ต่อมาแม่ได้ถูกส่งไปอยู่ที่พระตำหนัก ซึ่งเป็นชื่อของที่ประทับของสมเด็จพระพันวัสสาฯ เวลาเสด็จมาประทับในวังหลวงแม่อยู่ในความดูแลของคุณเจริญ ข้าหลวงผู้ใหญ่ผู้ดูแลพระตำหนัก ทุกวันแม่ต้องเดินไปโรงเรียนแห่งหนึ่งที่อยู่ใกล้ ๆ วังหลวงซึ่งแม่จำชื่อไม่ได้ แต่ 2-3 เดือนภายหลังโรงเรียนนี้ก็ปิดไป นับว่าเป็นโรงเรียนที่ 3 ที่ปิดไปขณะที่แม่ไปอยู่

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 22)

แม่ ในประ โยคหลังอ้างถึง แม่ ในประ โยคแรก แม่ในที่นี้หมายถึง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

5.1.2 การอ้างถึงโดยการใช้คำบุรุษสรรพนาม

การอ้างถึงโดยการใช้คำบุรุษสรรพนาม หมายถึง คำสรรพนามที่ใช้อ้างถึงคน สัตว์ หรือสิ่งของที่เป็นผู้พูดเอง (บุรุษที่หนึ่ง) เช่น ฉัน ผม ฯลฯ ผู้ที่เราพูดด้วย (บุรุษที่สอง) เช่น คุณ แก ฯลฯ และผู้ที่เราพูดถึง (บุรุษที่สาม) เช่น เขา (สถาบันภาษาไทย 2552 : 120)

ตัวอย่างที่ 1

ทูลหม่อมฯ เคยทรงศึกษาวิชาเตรียมแพทย์และ 2 ปีแรก ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดที่บอสตัน ก่อนที่จะทรงหันไปเรียนวิชาสาธารณสุขศาสตร์จนจบหลักสูตร ทางคณะแพทยศาสตร์จึงอนุมัติให้ทรงเรียนอีกเพียงปีครึ่งก่อนที่จะทรงสอบวิชาแพทยศาสตร์ ท่านจึงทรงเริ่มศึกษาวิชาแพทย์ต่อทันที

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 43)

ท่าน เป็นบุรุษสรรพนามอ้างอิง ทูลหม่อมฯ ทูลฯหม่อมในที่นี้หมายถึง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

ตัวอย่างที่ 2

แม่ได้ทดลองใช้วิธีหลายอย่าง เช่น ใช้เครื่องอัดที่ทำขึ้นพิเศษสำหรับดอกไม้ซึ่งมีหลายแบบและซึ่งมีคนหลายคนซื้อมาให้หรือใช้เตารีดผ้า ในที่สุดหลังจากที่ได้ค้นคว้ามานาน ท่านได้พบวิธีที่ท่านเห็นเหมาะสมที่สุด

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 160)

ท่าน เป็นบุรุษสรรพนามอ้างอิง แม่ แม่ในที่นี้หมายถึง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ตัวอย่างที่ 3

วันหนึ่งผู้ดูแลคนนี้จะหัดให้แม่ว่ายน้ำ เขาตั้งแม่ไปกลางคลอง และปล่อยตัวให้ว่ายกลับมา แม่ร้องเสียงดังจนถูกคนใหญ่ เพราะทูลหม่อมหญิงฯ ยังไม่ตื่นบรรทม

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 21)

เขา เป็นบุรุษสรรพนามอ้างอิง ผู้ดูแล ผู้ดูแลในที่นี้หมายถึง ข้าหลวงผู้ใหญ่ที่คอยดูแลข้าหลวงเด็ก ๆ

5.1.3 การอ้างอิงโดยการใช้คำบอกกำหนดชี้เฉพาะ

การอ้างอิงโดยการใช้คำบอกกำหนดชี้เฉพาะ คือ ใช้ระบุหรือเจาะจงสิ่งที่กล่าวมาแล้วหรือกำลังจะกล่าวต่อไป คำบอกชี้เฉพาะ ได้แก่ นี้ นั้น โน้น นู้น นี่ นั่น โนน นูน ซึ่งใช้ตามหลังและอยู่ติดกับคำนามหรือคำลักษณะนาม (สถาบันภาษาไทย 2552 : 122)

ตัวอย่างที่ 1

คราวนี้แม่ถูกส่งเข้าโรงเรียนสตรีวิทยา เพื่อให้อยู่ใกล้โรงเรียน ผู้ใหญ่ทางสวนสัตว์ส่งแม่ไปอยู่บ้านคุณหวน หงสกุล ซึ่งแม่เรียกว่า อาหวน บ้านนี้อยู่ใกล้วัดชนะสงคราม อาหวนนี้นี้เคยเป็นพระพี่เลี้ยงรุ่นเล็กของทูลหม่อมฯ และเวลานั้นเป็นข้าหลวงของทูลหม่อม

หญิงๆ อาหวนแต่งงานแล้วและระหว่างที่แม่อยู่ที่นั่นลูกคนแรกของอาหวนเกิดและได้รับชื่อว่ามทิดล

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 23)

(บ้าน) นี้ เป็นตัวบ่งบอกประเภทคำบอกกำหนดอ้างอิง (บ้าน) คุณหวน

(อาหวน) นี้ เป็นตัวบ่งบอกประเภทคำบอกกำหนดอ้างอิง (อาหวน) คุณหวน หงสกุล

(เวลา) นั้น เป็นตัวบ่งบอกประเภทคำบอกกำหนดอ้างอิง (เวลา) เคยเป็นพระพี่เลี้ยงรุ่นเล็ก

(ที่) นั้น เป็นตัวบ่งบอกประเภทคำบอกกำหนดอ้างอิง (บ้าน) คุณหวน

ตัวอย่างที่ 2

ตั้งนั้นเวลานั้นองค์พระแม่จะคลุมพระเศียรด้วยอุบลพลาสติกเล็ก ๆ ซึ่งแม่เรียกว่าพระมาลา เมื่อบั้นเสร็จแล้วจะต้องเอาสິงของมันไปให้เฝ้าที่ร้าน

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 80)

(สิ่งของ) นั้น เป็นตัวบ่งบอกประเภทคำบอกกำหนดอ้างอิง องค์พระ

5.1.4 การอ้างอิงโดยการใช้คำที่เกี่ยวกับจำนวน

การอ้างอิงเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงความอาจทำโดยการใช้คำบอกปริมาณ ซึ่งได้แก่คำบอกจำนวน เช่น หนึ่ง สอง สาม บาง ล้วน ทั้งหมด คำบอกลำดับ เช่น ที่หนึ่ง ที่สอง ที่สาม แรก สุดท้าย (สถาบันภาษาไทย 2552 : 124)

ตัวอย่างที่ 1

เนื่องจากทรงเป็นเจ้านายชั้นสูง เสด็จฯทรงมีพระพี่เลี้ยงและข้าหลวงที่เจ้าจอมมารดาจัดถวาย และต่อมาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯก็ทรงจัดประทานอยู่เสมอ แต่ก็มีบางคนที่ทรงเลือกมาเองส่วนมากจะมาตั้งแต่ยังเล็ก ๆ อยู่

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 78)

บาง (คน) อ้างถึง พระพี่เลี้ยงและข้าหลวง

ตัวอย่างที่ 2

แม้ได้ทดลองใช้วิธีหลายอย่าง เช่น ใช้เครื่องอัดที่ทำขึ้นพิเศษสำหรับดอกไม้ซึ่งมีหลายแบบและซึ่งมีคนหลายคนซื้อมาให้หรือใช้เตารีดผ้า ในที่สุดหลังจากที่ได้ค้นคว้านาน ท่านได้พบวิธีที่ท่านเห็นเหมาะสมที่สุด

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 160)

หลาย (แบบ) อ้างถึง ดอกไม้

5.1.5 การอ้างถึงโดยการใช้ตัวบ่งบอก

การอ้างถึงโดยการใช้ตัวบ่งบอก หมายถึง คำหรือวลีที่ชี้บ่งเฉพาะเจาะจงว่าสิ่งที่ผู้พูดกล่าวถึงคือสิ่งที่ได้กล่าวถึงมาแล้วหรือสิ่งที่จะได้กล่าวต่อไป ทำให้รู้ว่าข้อความที่อ้างถึงนั้นอยู่ ณ ส่วนใดของ สัมพันธสาร คำที่ใช้เป็นตัวบ่งบอก เช่น ดังกล่าว ข้างต้น ข้างล่าง ดังกล่าวข้างต้น ดังกล่าวมาแล้ว (สถาบันภาษาไทย 2552 : 125)

ตัวอย่างที่ 1

ตำหนักที่ประทับขณะนั้นที่สวนสุนันทาก็ไม่สบายนัก เป็นตำหนักไม้ที่ตำ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รับสั่งว่า “อากาศไม่ดี” และมีเสียงรบกวน เพราะติดกับตำหนักของสมเด็จพระองค์ประภาฯ ดังที่กล่าวมาแล้ว

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 84)

ดังที่กล่าวมาแล้ว เป็นตัวบ่งบอก อ้างถึง ตำหนักที่ประทับขณะนั้นที่สวนสุนันทา (พระตำหนักใหญ่ในสวนสุนันทา)

ตัวอย่างที่ 2

หลัง พ.ศ. 2514 ไม่ได้เสด็จฟังเทศน์ที่วัดเทพศิรินทร์ฯ ดังเคย เพราะไม่ทรงแข็งแรงอย่างเดิม ประชวรมากบ้าง น้อยบ้างมาเรื่อย แต่ดังที่กล่าวมาแล้ว เจ้าคุณธรรมธัชมนี วัดเทพศิรินทร์ฯ เห็นทรงหายไปไม่ได้เสด็จที่วัด จึงมาเฝ้าเยี่ยมที่วัง

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 84)

ดังที่กล่าวมาแล้ว เป็นตัวบ่งบอก อ้างถึง เพราะไม่ทรงแข็งแรงอย่างเดิม ประชวรมาก บ้าง น้อยบ้างมาเรื่อย

5.1.6 การอ้างถึงโดยการใช้คำเปรียบบอกความมากน้อย

การอ้างถึงอาจทำได้โดยการใช้คำเปรียบบอกความมากน้อยของลักษณะหรือปริมาณ เช่น คำว่า กว่า ที่สุด (สถาบันภาษาไทย 2552 : 127)

ตัวอย่าง

วิธีพับดอกไม้

แม้ได้ทดลองใช้วิธีหลายอย่าง เช่น ใช้เครื่องอัดที่ทำขึ้นพิเศษสำหรับดอกไม้ซึ่งมีหลายแบบและซึ่งมีคนหลายคนซื้อมาให้หรือใช้เตารีดผ้า ในที่สุดหลังจากที่ได้ค้นคว้ามานาน ท่านได้พบวิธีที่ท่านเห็นเหมาะสมที่สุด

การเตรียม

1. ใช้หนังสือพิมพ์ที่ขนาดเท่ากันเสมอ ขนาดหนังสือพิมพ์นี้มีความสำคัญมาก เพื่อความสะดวกในการพับ ตามปกติแม่ใช้หนังสือพิมพ์ Le Matin (เมื่ออยู่โลซานน์) และ Bangkok Post (เมื่ออยู่เมืองไทย) นำหนังสือพิมพ์มาหนึ่งแผ่น (สี่หน้า) พับครึ่งสามครั้ง

2. ตัดกระดาษห่อของอย่างนุ่มและบาง (tissue paper) เท่ากับ 1/4 ของหน้าหนังสือพิมพ์ วางหนังสือพิมพ์ด้านที่จะเปิดออกเข้าหาตัว เปิดหนังสือพิมพ์ออก ทากาวได้รอยพับเป็นทางกว้างประมาณ 1 – 2 ซม. แล้วเอากระดาษห่อของมาติดการใช้กระดาษห่อของชนิดนี้เพื่อให้เห็นดอกไม้ที่พับได้ แม่เคยใช้กระดาษแก้วเพราะใสดี แต่ดอกไม้เสียหายหมด เพราะกระดาษแก้วไม่ดูดความชื้นออกไป

3. ตัดกระดาษห่อของที่ติดกาวอยู่เป็นเส้น ๆ ตามขนาดดอกไม้ที่จะพับ

4. เอากระดาษห่อน้ำมาปูใต้กระดาษห่อของ

การพับ

5. เอาดอกไม้ที่ละดอกหรือที่ละช่อมาวางบนกระดาษห่อน้ำและจัดให้ดี ปิดเส้นกระดาษห่อของ ทับด้วยกระดาษแข็งแบน ๆ และกดไว้สักครู่หนึ่ง แล้วจึงเอากาวติดส่วนล่างของเส้นกระดาษห่อของ จากนั้นจึงทำวิธีเดียวกันจนเต็มหน้า

6. เอากระดาษห่อน้ำอีกชิ้นหนึ่งมาวางซ้อนข้างบนกระดาษห่อของ ปิดหนังสือพิมพ์ เขียนชื่อดอกไม้และวันที่ไว้ข้างล่าง

7. เมื่อเสร็จแล้ว เอาหนังสือพิมพ์ทั้งแผ่นซึ่งพับสามครั้งเช่นเดียวกันไว้ข้างบนและข้างใต้แต่ละชุด แล้วเรียงซ้อนกันและเอาหนังสือหนัก ๆ ทับไว้ ประมาณ 4 - 5 วัน จะใช้ได้

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 160 - 161)

เหมาะสมที่สุด อ้างถึง วิธี (ทับดอกไม้)

5.2 การเชื่อมโยงความด้วยการละ

การละ คือ การละไว้ในฐานที่เข้าใจ หรือการตัดข้อความที่ผู้พูดกับผู้ฟังรู้ที่อยู่แล้ว ออก ทำให้เกิดช่องว่างที่มีความเชื่อมโยงกับข้อความที่มาข้างหน้า (สถาบันภาษาไทย 2552 : 127)

ตัวอย่างที่ 1

สิ่งที่ทรงจำได้อีกในสมัยนั้น คือ น้ำแข็งที่ได้เข้ามาถึงกรุงเทพฯ จากสิงคโปร์เป็นครั้งแรก นำความตื่นเต็นมาให้ทุกคน โดยเฉพาะเจ้านายเล็ก ๆ ที่มีคนต่อย๑*ให้เสวย

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 46)

ข้อความที่ละคือ น้ำแข็ง

ตัวอย่างที่ 2

แม่ชอบดอกไม้มาก และอย่างยิ่งดอกไม้ภูเขา ถึงหน้าร้อนแม่ชอบไปดูและไปเก็บ๑

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 23)

ข้อความที่ละคือ ดอกไม้

ตัวอย่างที่ 3

เวลาอยู่กลางแดดนาน ๆ หรือ ไปเที่ยวที่ไหนที่คิดว่าจะต้องตากแดด แม้มักจะให้เราใส่หมวกกะโล่ ก็กลัวว่าอาจไม่สบายได้เพราะยังไม่ชินกับแดดร้อน ๆ ของเมืองไทย แต่

* เครื่องหมาย ๑ คือ การละ

เมื่อแรก ๆ พระองค์เล็กจะโยนหมวกนั้นออกไปเสมอ ไม่ชอบเลย แหนนจึงคิดหาชฎาใบลานแบบที่ขายในงานวัดมา พระองค์เล็กก็ยอมใส่ได้นานกว่าหมวกกะโล่

ในไม่ช้าการเล่นในกองทรายนั้นจะรู้สึกที่ไม่สนุกนัก เพราะเมื่อเอาน้ำเทลงไป ทราย น้ำก็จะซึมลงไปหมด จึงย้ายกันออกมาเล่นข้างนอก ขุดคลองในดิน นำน้ำมาใส่ให้มาไหลในคลองแล้ววิ่งไปเก็บกิ่งไม้ที่พุ่มไม้

นี่คือการสัมผัสครั้งแรกกับงานชลประทานและการปลูกป่า

แม่อนุญาตให้เล่นไฟด้วย เอาถังสังกะสีมาตั้งไว้บนทางเดินคอนกรีตในที่โล่ง ๆ

แม่ให้ O_1 เล่นน้ำด้วย ตอนแรก ๆ O_2 เล่นในถังเงินซึ่งสมเด็จพระย่าทรงทำให้หลาน ๆ อาบน้ำในห้องน้ำ แต่ไม่สะดวกเพราะ O_3 หนักมากและดำเร็ว แม่จึงให้ทำถังไม้ทำสี่ใช้แทน เครื่องเล่นประกอบคือถ้วยขามตุ๊กตาและลูกมะพร้าวที่เขาใช้แล้ว

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 107 - 113)

O_1 ชื่อความที่ละคือ เรา

O_2 ชื่อความที่ละคือ เรา

O_3 ชื่อความที่ละคือ ถังเงิน

ตัวอย่างที่ 4

ครอบครัว Adamsen เคยรับคนไทยหลายรุ่น ที่บ้านนี้แม่ไปพบสเก็ตลูกล้อ (Roller skates) คู่หนึ่ง ซึ่งมีผู้บอกว่าเป็นของนายพจน์ สารสิน แม่ก็เอา O มาลองเล่น และก็หกล้ม เลือดออกอีกหลายครั้ง

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 8)

ชื่อความที่ละคือ สเก็ตลูกล้อ

5.3 การเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำเชื่อมสัมพันธสาร

คำเชื่อมสัมพันธสาร คือ คำที่ใช้เชื่อมระหว่างประโยคเพื่อให้ข้อความมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน (สถาบันภาษาไทย 2552 : 129)

5.3.1 คำเชื่อมสัมพันธสารเชื่อมคำอธิบาย

คำเชื่อมสัมพันธสารเชื่อมคำอธิบาย ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่ขยายความหรืออธิบายข้อความที่มาข้างหน้าเพื่อทำให้กระจ่างชัดขึ้น เช่นคำว่า กล่าวคือ นั่นคือ อีกนัยหนึ่ง หรืออีกนัยหนึ่ง นั้นหมายความว่า (สถาบันภาษาไทย 2552 : 129)

ตัวอย่างที่ 1

ตามพจนานุกรม งานอดิเรก คือ งานพิเศษที่ทำเพื่อความเพลิดเพลิน บางครั้งเป็นสิ่งยากที่จะบอกว่าจะอะไรเป็นงานอดิเรกสำหรับแม่ (เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 7)

ตัวอย่างที่ 2

รัฐบาลขอให้สมเด็จพระเทพฯ อพยพไปนอกกรุงเทพฯ ทรงตัดสินพระทัยเสด็จไปที่ศรีราชา ซึ่งไม่ได้เสด็จไปนานแล้ว และทรงชวนพระชนิษฐา 2 พระองค์ คือ พระองค์เจ้าพวงสร้อยสอางค์ และพระองค์เจ้าประดิษฐาสารี (พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 147)

5.3.2 คำเชื่อมสัมพันธสารเชื่อมตัวอย่าง

คำเชื่อมสัมพันธสารเชื่อมตัวอย่าง ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่เป็นตัวอย่างหรืออุทาหรณ์ของข้อความที่มาข้างหน้า เช่นคำว่า เช่น ยกตัวอย่างเช่น ตัวอย่าง อาทิ (สถาบันภาษาไทย 2552 : 130)

ตัวอย่างที่ 1

สำหรับบางคนงานอดิเรกนั้นเป็นการสะสมสิ่งของต่าง ๆ เช่น กล้องไม้ขีด พวงกุญแจ ของเก่า ฯลฯ (เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 7)

ตัวอย่างที่ 2

แม้จะชื่อสิ่งवालเฉย ๆ ในการพูด หยงไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่จะเรียกกันว่า “แม่”
เช่น “แม่พลอย” ชายจะใช้คำว่า “พ่อ”

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 13)

5.3.3 คำเชื่อมสัมพันธ์สารเชื่อมความขัดแย้ง

คำเชื่อมสัมพันธ์สารเชื่อมความขัดแย้ง ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่แย้งข้อความที่มาข้างหน้า เช่นคำว่า แต่ แต่ทว่า อย่างไรก็ตาม ุ่ละนั้น ก็ตาม ในทางตรงกันข้าม ในทางกลับกัน (สถาบันภาษาไทย 2552 : 131)

ตัวอย่างที่ 1

อันที่จริงพระราชกฤษฎีกานี้ได้ทรงยกเลิกเดือนเสกภายหลัง เพราะ “มิได้ให้คุณความสะดวกสมพระราชประสงค์ แต่ตรงกันข้ามกลับเป็นเครื่องทำให้เปลืองเวลาและความคิดของข้าแผ่นดิน” ถึงอย่างไรก็ดีทางราชการก็ยังได้ใช้ต่อมาในราชกิจจานุเบกษา

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 12)

ตัวอย่างที่ 2

...ในวันนั้นก็ซื้อจานใหญ่มาใบหนึ่งพร้อมทั้งอุปกรณ์เขียนครบชุด แม่เอารูปนางฟ้าโปรยดอกไม้ที่มีอยู่มาเป็นแบบ โดยดัดแปลงและขยายให้เหมาะกับขนาดจาน แต่เมื่อเอาไปเผาที่ร้าน ปรากฏว่าจานนั้นแตก แม่คิดว่าเขาคงเผาด้วยอุณหภูมิสูงไป เขาซ่อมให้โดยติดกาว แต่แม่ก็ไม่พอใจนัก พอดีแม่ไปพบร้านใหม่ ชื่อNicolet อยู่ที่ Galeries du Commerce แม่จึงไปซื้อถ้วยชามและสี และส่งของที่เขียนแล้วไปเผาที่ร้านนี้ แม่ไม่เคยกลับไปร้านแรกอีกเลย

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 24)

5.3.4 คำเชื่อมสัมพันธ์สารเชื่อมความเพิ่ม

คำเชื่อมสัมพันธ์สารเชื่อมความเพิ่ม ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่เติมข้อมูลให้กับข้อความที่มาข้างหน้า เช่นคำว่า นอกจากนี้ นอกจากนั้น อีกทั้ง ยิ่งไปกว่านั้น นอกจากที่กล่าวมาแล้ว (สถาบันภาษาไทย 2552 : 133)

ตัวอย่างที่ 1

นอกจากถ้วยชามที่เขียนไว้ใช้เองแล้ว แม่ยังได้เขียนของที่ตั้งใจจะให้ผู้อื่นผู้ใด โดยเฉพาะ

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 64)

ตัวอย่างที่ 2

เมื่อแม่คำถึงแก่กรรมแล้วป้าช่วยรับจ้างมวนบุหรี่ นำยามาวางบนแผ่นกระดาษบาง ๆ ก่อน แล้วมวนให้แน่น เอากระดาษออกและมวนด้วยใบตองอ่อนหรือกลีบบัว บางครั้งแม่ได้ช่วยตัดปลายบุหรี่ให้เรียบและเท่ากัน นอกนั้นป้าช่วยก็ทำขนมขายบ้าง

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 18)

5.3.5 คำเชื่อมสัมพันธสารเชื่อมความลำดับเวลา

คำเชื่อมสัมพันธสารเชื่อมความลำดับเวลา ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่แสดงลำดับเวลาก่อนหลัง เช่นคำว่า แล้ว หลังจากนั้น ก่อนหน้านั้น ในที่สุด สุดท้าย หรือเชื่อมข้อความซึ่งแสดงเหตุการณ์ที่เกิดในเวลาไล่เลี่ยกันหรือเวลาเดียวกัน เช่นคำว่า ขณะเดียวกัน ขณะที่ เมื่อ เวลานั้น ขณะนั้น (สถาบันภาษาไทย 2552 : 133)

ตัวอย่างที่ 1

ก่อนที่สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดชฯ กรมขุนสงขลานครินทร์จะสิ้นพระชนม์ไป และได้สถาปนาเป็นกรมหลวงฯ หลังจากสิ้นพระชนม์แล้ว 2 เดือน แม่จึงเป็นหม่อมสรวง มหิดล ณ อยุธยา

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 5)

ตัวอย่างที่ 2

แม่อยากจะเรียนการบินมานานแล้ว แต่ก็หาครูไม่ได้ ในที่สุดหลังจากที่ได้หามาหลายปี ก็ได้พบคนหนึ่งชื่อ Wintsch

(เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 79)

5.3.6 คำเชื่อมสัมพันธสารเชื่อมความเป็นเหตุเป็นผล

คำเชื่อมสัมพันธสารเชื่อมความเป็นเหตุเป็นผล ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลของข้อความที่มาข้างหน้า เช่นคำว่า เนื่องด้วย ด้วยเหตุที่ว่า ใช้เชื่อมข้อความที่เป็นเหตุ (สถาบันภาษาไทย 2552 : 134)

ตัวอย่างที่ 1

ส่วนดินที่แม่ใช้ที่เมืองไทย แม่ได้มาจากร้านเครื่องดินเผาหลายร้าน ดินนี้ถ้าทิ้งไว้นาน ๆ จะแห้งลง แต่ก็ไม่เสีย ดังนั้นเวลาน้องค์พระแม่จะคลุมพระเศียรด้วยถุงพลาสติกเล็ก ๆ (เวลาเป็นของมีค่า 2549 : 80)

ตัวอย่างที่ 2

ผู้ใหญ่ได้เล่าให้แม่ฟังว่า แม่เกิดที่นนทบุรี วันอาทิตย์ที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2443 ปีชวด ตรงกับ ค.ศ. 1900 ต่อไปข้าพเจ้าจะใช้ ค.ศ. ควบไปกับ พ.ศ. เพราะจะทำให้ทราบอายุแม่ได้อย่างรวดเร็ว

(แม่เล่าให้ฟัง 2538 : 12)

จากการศึกษาการเชื่อมโยงความในสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่าการเชื่อมโยงความมีความสำคัญต่องานเขียนอย่างมาก พระองค์ทรงใช้การเชื่อมโยงความที่หลากหลายเพื่อให้เนื้อหามีความสอดคล้องกัน ทำให้การเล่าเรื่องดำเนินไปอย่างเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็ว ผู้อ่านก็จะรู้สึกเพลิดเพลินกับเนื้อหาที่ลื่นไหลและมีความต่อเนื่องกันกับการอ่านงานเขียนเรื่องนั้น ๆ

บทที่ 5

คุณค่าด้านเนื้อหาในสารคดีชีวประวัติพระนิพนธ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงนำเสนอเรื่องราวพระราชประวัติได้อย่างน่าสนใจ เรื่องราวต่าง ๆ ที่ทรงพระนิพนธ์นั้นล้วนแทรกด้วยสาระความรู้มากมาย ทั้งด้านการดำเนินชีวิต การให้แง่คิด และความบันเทิง คุณค่าที่ได้จากสารคดีชีวประวัตินั้นนับว่ามีประโยชน์แก่ผู้อ่านอย่างมาก จากการศึกษาพบคุณค่าดังนี้

1. คุณค่าด้านการให้แง่คิด

สารคดีชีวประวัตินั้นเป็นการนำเสนอเรื่องราวประวัติชีวิตของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราวชีวิตของบุคคลเหล่านั้นอาจให้แง่คิดแก่ผู้อ่าน ทำให้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ จากการศึกษาพบคุณค่าด้านการให้แง่คิด 2 ประการ คือ แง่คิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต และแง่คิดในการอบรมเลี้ยงดูบุตรดังต่อไปนี้

1.1 แง่คิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต

เรื่องราวชีวิตของบุคคลต่าง ๆ ที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ นำมาถ่ายทอดนั้นเป็นเรื่องราวชีวิตที่น่าสนใจ การดำเนินชีวิตของแต่ละพระองค์นั้นล้วนให้แง่คิดได้เป็นอย่างดี เช่น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุบษบากร ดังต่อไปนี้

1.1.1 ความประหยัดและมัธยัสถ์

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ทรงนำเสนอแง่คิดเกี่ยวกับหลักการดำเนินชีวิตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในด้านการใช้สิ่งของให้คุ้มค่า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

สำหรับบางคนงานอดิเรกนั้นเป็นการสะสมสิ่งของต่าง ๆ เช่น ไม้ขีด พวงกุญแจ ของเก่า ฯลฯ แม่เป็นคนที่ไม่ชอบสะสมอะไรเลย เมื่อแม่ตัดสินใจว่าจะซื้อเสื้อฝืนหรือรองเท้าใหม่หรือของอื่น บ่อยครั้งที่ท่านจะให้ของเก่าไปเสียก่อนที่จะได้ของใหม่มา มีอยู่อย่างเดียวที่ท่านจะสะสม คือ แสตมป์ แต่ไม่ใช่สำหรับเดี๋ยวนี “เตรียมเอาไว้ก่อน สำหรับเวลาที่เดินไม่ได้แล้ว”

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 7)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีหลักในการดำเนินชีวิตอย่างประหยัดและมีชีวิตซึ่งจะใช้ของเก่าที่มีอยู่ก่อน โดยจะไม่สิ้นเปลืองเงินซื้อของใหม่

1.1.2 ความพยายาม

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตในด้านความมานะพยายามของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

วิธีตัดดอกไม้

แม่ได้ทดลองใช้วิธีหลายอย่าง เช่น ใช้เครื่องอัดที่ทำขึ้นพิเศษสำหรับดอกไม้ซึ่งมีหลายแบบและซึ่งมีคนหลายคนซื้อมาให้หรือใช้เตารีดผ้า ในที่สุดหลังจากที่ได้ค้นคว้ามานาน ท่านได้พบวิธีที่ท่านเห็นเหมาะสมที่สุด

การเตรียม

1. ใช้หนังสือพิมพ์ที่ขนาดเท่ากันเสมอ ขนาดหนังสือพิมพ์นี้มีความสำคัญมาก เพื่อความสะดวกในการพับ ตามปกติแม่ใช้หนังสือพิมพ์ Le Matin (เมื่ออยู่โลซานน์) และ Bangkok Post (เมื่ออยู่เมืองไทย) นำหนังสือพิมพ์มาหนึ่งแผ่น (สี่หน้า) พับครึ่งสามครั้ง

2. ตัดกระดาษห่อของอย่างนุ่มและบาง (tissue paper) เท่ากับ 1/4 ของหน้าหนังสือพิมพ์ วางหนังสือพิมพ์ด้านที่จะเปิดออกเข้าหาตัว เปิดหนังสือพิมพ์ออก ทากาวได้รอยพับเป็นทางกว้างประมาณ 1 – 2 ซม. แล้วเอากระดาษห่อของมาติด

การใช้กระดาษห่อของชนิดนี้เพื่อให้เห็นดอกไม้ที่ทับได้ แม่เคยใช้กระดาษแก้วเพราะใสดี แต่ดอกไม้เสียหาย เพราะกระดาษแก้วไม่ดูความชื้นออกไป

3. ตัดกระดาษห่อของที่ติดกาวอยู่เป็นเส้น ๆ ตามขนาดดอกไม้ที่จะทับ
4. เอากระดาษห่อน้ำมาปูใต้กระดาษห่อของ

การทับ

5. เอาดอกไม้ที่ละดอกหรือที่ละช่อมาวางบนกระดาษห่อน้ำและจัดให้ดี ปิดเส้นกระดาษห่อของ ทับด้วยกระเบื้องแบน ๆ และกดไว้สักครู่หนึ่ง แล้วจึงเอากาวติดส่วนล่างของเส้นกระดาษห่อของ จากนั้นจึงทำวิธีเดียวกันจนเต็มหน้า

6. เอากระดาษห่อน้ำอีกชั้นหนึ่งมาวางซ้อนข้างบนกระดาษห่อของ ปิดหนังสือพิมพ์เขียนชื่อดอกไม้และวันที่ไว้ข้างล่าง

7. เมื่อเสร็จแล้ว เอาหนังสือพิมพ์ทั้งแผ่นซึ่งพับสามครั้งเช่นเดียวกันไว้ข้างบนและข้างใต้แต่ละชุด แล้วเรียงซ้อนกันและเอาหนังสือหนัก ๆ ทับไว้ ประมาณ 4 - 5 วัน จะใช้ได้

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 160 - 161)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงเป็นบุคคลที่มีความพยายามและความตั้งใจในการที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ พระองค์พยายามค้นคว้าหาวิธีทับดอกไม้ที่อยู่หลายวิธี จนพบวิธีที่คิดว่าเหมาะสมที่สุดในการทับดอกไม้และมีพระประสงค์จะถ่ายทอดความรู้ดังกล่าวให้ผู้อ่านด้วย

1.1.3 การอ่อนน้อมถ่อมตนและไม่ถือตน

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ให้แง่คิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุชบากรว่ามีความอ่อนน้อมถ่อมตน และสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนกก็ทรงไม่ถือพระองค์ ทรงช่วยสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเลี้ยงพระโอรสพระธิดา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ในที่สุดปลายปี 2522 หนังสือ “บันทึกเทศน์สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ญาณวระเถระ) วัดเทพศิรินทราวาส” ก็ได้ปรากฏขึ้นมา มิได้เป็นหนังสือที่พิมพ์อย่างธรรมดา แต่เป็นลายพระหัตถ์ของเสด็จฯ พร้อมทั้งการแก้ติชมของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ฯ เจ้าคุณธรรม

ซัชฯ อยากจะให้ทรงเผยแพร่อันที่นี้ทันที แต่เสด็จฯ ไม่ทรงยอม จะให้เป็นหนังสือแจกในงานพระเมรุ รับสั่งว่าเราอาจจะคิดกันว่าอยากทรงไอ้อวด

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 13)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบาทรงเป็นบุคคลที่ไม่ไอ้อวดตนเอง โดยไม่ยากให้คนอื่นเห็นว่าพระองค์อยากแสดงตนว่าเก่ง เพราะการไอ้อวดตนเองอาจจะทำให้ผู้อื่นไม่ชอบได้

ตัวอย่างที่ 2

แหวนและมิสเควิสเมากันมากทั้งสองคนและลูกจากเตียงไม้ไหว แม่ต้องดูแลลูกทั้งสามคนเอง เพราะหัดดีทูลหม่อมฯ ไม่ทรงเป็นบุรุษประเภทที่เห็นว่าเป็นการเสียดศีร์ชของผู้ชายถ้าไปเลี้ยงลูก จึงทรงช่วยแม่ ถึงขนาดทรงอาบน้ำแต่งตัวให้ลูก ๆ และทรงกุมการรับประทานอาหารด้วยพระองค์เอง

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 77)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก มีหลักในการดำเนินชีวิตครอบครัวที่น่ายึดถือเป็นแบบอย่าง ทรงไม่ถือพระองค์และศักดิ์ศรีของผู้ชายในการที่จะทรงช่วยสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเลี้ยงพระโอรสพระธิดาถือว่าเป็นความคิดแบบผู้ชายตะวันตก

1.1.4 การช่วยเหลือตนเองและรู้จักหน้าที่

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้ให้แง่คิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในด้านการช่วยเหลือตนเองและรู้จักหน้าที่ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

เมื่อไปอยู่ใหม่ ๆ อานต์สตรีงทำอาหารให้ทุกมื้อและล้างชามเองด้วย อุบลและแม่เสนอว่าจะทำอาหารเข้าเอง อานต์สตรีงจะได้ไม่ต้องตื่นเช้านัก และจะล้างชามให้ด้วย อานต์สตรีงจะได้อ่านหนังสือพิมพ์ได้สบาย ๆ ด้วยระเบียบนี้อุบลและแม่สามารถหุงข้าว

และเขียวไข่ และบางครั้งยังไปตัดเนื้อเยื่อที่อยู่ในตู้ เช่น ขาแกะมากินอีก เนื้อนี้เวลานั่งโต๊ะ
จะได้เพียงชิ้นเล็ก ๆ ไม่พอกับความหิวและความอร่อย

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 63)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมีหลักในการ
ดำเนินชีวิตโดยการช่วยเหลือตนเองและรู้จักหน้าที่ของตนเอง พยายามดำเนินชีวิตโดยไม่เป็นภาระ
ของผู้อื่น

1.2 แง่คิดในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

งานพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาส
ราชนครินทร์ทรงเสนอแง่คิดวิธีการเลี้ยงดูพระโอรสพระธิดาในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราช
ชนนีไว้อย่างน่าสนใจ วิธีการอบรมเลี้ยงดูพระโอรสพระธิดาของพระองค์นั้นเป็นวิธีการเลี้ยงดูที่
สามัญชนสามารถนำไปเป็นแบบอย่างได้เป็นอย่างดี เช่น การอบรมพระโอรสพระธิดาโดยวิธี
ลงโทษ การเลี้ยงดูโดยนำวิธีทางพระพุทธศาสนามาสอน ดังต่อไปนี้

1.2.1 การสอนให้มีระเบียบวินัย

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรง
นำเสนอแง่คิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูพระโอรสพระธิดาในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
ด้านการสอนให้มีระเบียบวินัย พระองค์ทรงสอนให้ลูก ๆ มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยใน
ตนเอง ไม่ต่างกับสามัญชนทั่วไป ดังความว่า

ตัวอย่าง

ชีวิตก็ผ่านไปเรื่อย ๆ แม่จัดการเรียน การเล่น การออกสังคมของเรา ท่านดูแลอาหาร
ความสะอาด สุขภาพ เราต้องทำทุกอย่างเป็นเวลา เช่น การกิน การนอน การโรงเรียน
การเล่น นาน ๆ ที่ถ้าเราไม่ทำตามที่ต้องทำจะถูกทำโทษหรือถูกตี

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 87)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรง
ใช้ชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย เพราะการสร้างวินัยตั้งแต่เด็ก ๆ จะช่วยฝึกให้ทั้ง 3 พระองค์ มีความ

รับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเองตั้งแต่ยังเด็ก และเมื่อเป็นผู้ใหญ่จะทำให้สามารถรับผิดชอบหน้าที่อันยิ่งใหญ่ที่มีต่อบ้านเมืองได้เป็นอย่างดี

1.2.2 การลงโทษเมื่อลูกกระทำผิด

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเสนอแง่คิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูพระโอรสพระธิดาในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ด้านการลงโทษเมื่อพระโอรสกระทำผิด พระองค์ทรงมีวิธีการสอนเพื่อให้รู้จักถูกผิด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

ครั้งหนึ่ง เมื่อไปอยู่โศกานันแล้ว จะต้องมีการลงโทษ เพราะพระองค์ชายชอบไปแก๊งลูกของผู้เฝ้าบ้าน ซึ่งตัวเล็กที่สุดในจำนวนเด็กที่วิ่งอยู่ตามแถวนั้น อายุประมาณ 4 – 5 ขวบ พี่น้องสององค์ตั้งชื่อเขาว่า “เด็กคนเล็ก” และเมื่อเรียก “เด็กคนเล็ก” เป็นภาษาไทย เด็กคนนี้ก็โผล่มาทุกที บางครั้งก็โยนของให้กินจากระเบียง เช่น เม็ดแตงโม ซึ่งเด็กคนนั้นก็กินทิ้งเปลือก วันหนึ่งพระองค์ชายก็ไปปลุกเด็กคนนี้ในที่ที่อันตราย คือที่บันได แม่จึงพูดว่า “เดือนมาหลายทีแล้วคราวนี้เห็นเห็นจะต้องตี คิดว่าควรตีสักกี่ที” พระองค์ชายตอบว่า “หนึ่งที” แม่ก็ตอบว่า “เห็นจะไม่พอ เพราะทำมาหลายทีควรเป็นสามที” จึงได้ตกลงกันเช่นนั้น ตั้งแต่นั้นมาก็ไม่ได้ปลุกเขาอีก ส่วนพระองค์เล็กนั้น บางครั้งก็ต้องถูกทำโทษเหมือนกันแต่น้อยกว่า ไม่ใช่เพราะไม่ชน แต่แม่บอกว่าเพราะโดยมากพี่จะเป็นผู้นำ เมื่อเห็นตัวอย่างจากการถูกทำโทษของพี่ก็จะระวังตัว

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 87 - 89)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงมีวิธีและแนวทางในการอบรมเลี้ยงดูพระโอรสพระธิดาที่ดี โดยจะลงโทษพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดลและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเมื่อกระทำผิดครั้งทรงพระเยาว์ ถึงแม้ว่าทั้งสองพระองค์จะเป็นพระบรมวงศานุวงศ์ก็ตาม

1.2.3 การสอนโดยใช้วิธีทางพระพุทธศาสนา

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเสนอแง่คิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูพระโอรสพระธิดาในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ด้านการสอนโดยใช้วิธีทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นสิ่งที่คนไทยใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจเพื่อปฏิบัติความดีงาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

นอกจากนั้น วันอาทิตย์ แม่จะพาไปวัดต่าง ๆ เป็นเพียงการไปชมภายนอก เพื่อให้รู้จักลักษณะของวัด เช่น วัดพระแก้ว โดยเฉพาะระเบียบที่มีภาพรามเกียรติ์ วัดสุทัศน์ฯ วัดโพธิ์ วัดอรุณฯ ที่วัดสระเกศฯ นั้นได้ไปเวลาว่างเขาทองเพื่อดูละครลิงและซื้อดอกไม้ไฟ แม่ไม่ได้พาไปฟังเทศน์เพราะ “เด็ก ๆ” (ตามที่เราเรียกตัวเองกัน) คงนั่งนิ่ง ๆ อยู่ไม่ไหวและคงไม่เข้าใจอะไรเลย แม่จะอธิบายพุทธประวัติในถ้อยคำง่าย ๆ ที่เราสามารถจะเข้าใจได้ และก่อนนอนจะให้สวดมนต์สั้น ๆ ในภาษาธรรมดา ๆ ว่า “ขอให้พระพุทธเจ้าบันดาลใจให้ (ชื่อของเราเอง) เป็นเด็กดี มีใจเมตตากรุณา” ภายหลังอาจมีต่อเติมอะไรอื่นอีกแล้วแต่แต่ละคน

(เจ้านายเล็ก ๆ – ชุวกษัตริย์ 2549 : 127)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงมีวิธีเลี้ยงดูพระโอรสและพระธิดาที่น่าสนใจ โดยนำวิธีทางพระพุทธศาสนา มาสอนให้เป็นคนดี และมีจิตใจเมตตา

1.2.4 การให้เรียนรู้ความจริงและมีสัจจะ

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเสนอแง่คิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูพระโอรสพระธิดาของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ด้านการให้เรียนรู้ความจริงและมีสัจจะ ไม่หลอกลวงตนเองและผู้อื่นเพื่อเชิดชูตนเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง

แม่ไม่เคยชมเราว่าฉลาดหรืองาม จะชมก็เมื่อประพฤติตนดี ทำอะไรที่น่าสรรเสริญ เราจึงไม่เหลิง อาจขาดความมั่นใจในตัวเองบ้าง แต่ก็ทราบอยู่เสมอว่าเราเป็นใคร ด้วยการพูดกันให้เข้าใจนี้ทำให้เราเป็นผู้ที่นับถือความจริง สัจจะ ไม่หลอกลวงใครและไม่หลอกลวงตัวเอง

(เจ้านายเล็ก ๆ – ชุวกษัตริย์ 2549 : 258)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงมีหลักในการเลี้ยงพระโอรสพระธิดาที่ดี โดยจะไม่ชมว่าฉลาดหรืองามอย่างไม่มีเหตุผล จะชมก็ต่อเมื่อได้กระทำความดีหรือประพฤติตนดี ทำให้เป็นผู้ที่นับถือความจริงและสัจจะของตน

2. คุณค่าด้านการให้ความรู้

สารคดีชีวประวัติเป็นเรื่องราวที่กล่าวถึงความเป็นมาของชีวิตบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่ นอกเหนือจากความรู้เรื่องประวัติความเป็นมาของชีวิตบุคคลที่พระองค์ทรงจะนำเสนอแล้ว สารคดีชีวประวัติยังอาจแทรกความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ไว้ด้วย จากการศึกษาสารคดีชีวประวัติของ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบคุณค่าด้านการให้ความรู้ดังต่อไปนี้

2.1 ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคม

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ถ่ายทอดเรื่องราวชีวประวัติของบุคคลที่ใกล้ชิดได้อย่างน่าสนใจ นอกจากประวัติชีวิตที่เป็นเนื้อหาที่สำคัญที่พระองค์ทรงนำเสนอแล้ว เรื่องราวชีวิตที่พระองค์ทรงถ่ายทอดนั้นยังได้แทรกความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในช่วงเวลาเหตุการณ์ที่พระองค์ทรงเล่าถึงอีกด้วย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

จะสังเกตว่าแม่ใส่หมวกอยู่เสมอ ในสมัยนั้นเมื่อออกจากบ้านสุภาพสตรีจะต้องใส่หมวกเสมอไป จะมาเลิกนิยมใช้กันตอนสงครามโลกครั้งที่สอง พ.ศ. 2482 – 2488 (ค.ศ. 1939 – 1945)

การเลิกนุ่งผ้าโจงกระเบนมาเป็นนุ่งผ้าซิ่นมีขึ้นในต้น ๆ รัชกาลที่ 6 เมื่อแม่กลับมาเมืองไทยปี พ.ศ. 2466 (ค.ศ. 1923) แม่เริ่มนุ่งผ้าซิ่น

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 108)

จากข้อความข้างต้น คุณค่าที่ได้จากเรื่องนี้คือความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมในสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 สุภาพสตรีในสมัยนั้นจะต้องสวมหมวกเมื่อออกจากบ้าน และการสวมหมวกนั้นมาเลิกนิยมตอนสงครามโลกครั้งที่สอง และนอกจากนั้นยังให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมการแต่งกายในสมัยต้นรัชกาลที่ 6 โดยเปลี่ยนจากการนุ่งผ้าโจงกระเบนมาเป็นการนุ่งผ้าซิ่นแทน

ตัวอย่างที่ 2

ในสมัยนั้นยังไม่มีนามสกุล จะมีพระราชบัญญัติขนานนามสกุลในปี พ.ศ. 2456 การใช้คำว่า “เด็กชาย” หรือ “เด็กหญิง” ก็ยังไม่มีจนกระทั่งมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่านามเด็ก 1 ตุลาคม พ.ศ. 2464 อันที่จริงพระราชกฤษฎีกานี้ได้ทรงยกเลิกเดือนเศษภายหลัง เพราะ “มิได้ให้คุณความสะดวก สมพระราชประสงค์ แต่ตรงกันข้ามกลับเครื่องทำให้เปลืองเวลาและความคิดของข้าแผ่นดิน” ถึงอย่างไรก็ดีทางราชการก็ยังได้ใช้ต่อมาในราชกิจจานุเบกษา”

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 12)

จากข้อความข้างต้น คุณค่าที่ได้จากเรื่องนี้คือความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคมสมัยนั้น ประชาชนยังไม่มีนามสกุล ดังนั้นพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้มีการตั้งนามสกุลเหมือนกับประเทศอื่นๆ โดยให้ตราพระราชบัญญัติขนานนามสกุล เมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2455 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2456 นอกจากนั้นค่านามหน้าว่า เด็กชาย และ เด็กหญิง ก็ยังไม่มีใช้เช่นกัน จนมีราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่านามหน้าเด็กในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2464

2.2 ความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติและพระบรมวงศานุวงศ์

สารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เนื้อหาทั้งหมดเป็นชีวประวัติของพระบรมวงศานุวงศ์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุษาบากร และพระบรมวงศานุวงศ์ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นความรู้หลักที่ผู้อ่านจะได้รับก็คือความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติและความรู้เกี่ยวกับพระบรมวงศานุวงศ์ ซึ่งเป็นความรู้ที่ถ่ายทอดมาจากบุคคลที่ใกล้ชิดกับเจ้าของประวัติ จึงทำให้ความรู้ที่ได้รับเป็นข้อมูลที่ถูกต้องมากที่สุด ดังความว่า

ตัวอย่างที่ 1

วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2468 (ค.ศ. 1925) หม่อมเจ้าชายอานันทมหิดล (พ.ศ. 2470 พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า พ.ศ. 2477 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 8) ประสูติที่โรงพยาบาลของเมืองไฮเดลเบิร์ก

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 157)

จากข้อความข้างต้น คุณค่าที่ได้จากเรื่องนี้คือความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

ตัวอย่างที่ 2

พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าวาปีนุชบากร ประสูติในพระบรมมหาราชวังเมื่อวัน พุธหีสบตี เดือน 7 แรม 4 ค่ำ ปีเถาะ ตรีศก จุลศักราช 1253 ตรงกับวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2434 ทรงเป็นพระราชธิดาพระองค์ที่ 68 ในจำนวนพระราชโอรสธิดา 77 พระองค์ของ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระชนนี คือ เจ้าจอมมารดาพร้อม เป็นธิดาของ พระยาพิศณุโลกาธิปัตย์ (บัว) ท่านหญิงแก้วทรงเขียนว่า “เสด็จฯ รับสั่งเกล้าว่า คุณจอมมารดา ของพระองค์ไม่มีนามสกุล เพราะพระยาพิศณุโลกาธิปัตย์เป็นบิดานั้น มีแต่ธิดาไม่มีบุตรเลย ฉะนั้นเมื่อรัชกาลที่ 6 พระราชทานนามสกุลในปี พ.ศ. 2456 จึงไม่มีผู้ใดที่จะขอ พระราชทาน”

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 43)

จากข้อความข้างต้น คุณค่าที่ได้จากเรื่องนี้คือความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติของ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุชบากร

ตัวอย่างที่ 3

พระราชโอรสและพระราชธิดาจะทรงมีพระอิสริยยศต่างกันตามฐานันดรศักดิ์ของ พระชนนี

1. ถ้าพระมารดาเดิมเป็นพระองค์เจ้า คือ เป็นพระราชธิดาของพระเจ้าแผ่นดิน เช่น พระชนนีฐานันดรศักดิ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งต่อไปจะทรงสถาปนาเป็น พระนางเจ้าฯและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระราชโอรสและพระราชธิดาจะทรงเป็น

สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าฯ (องค์ชาย)

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าฯ (องค์หญิง)

ภายในเรียกกันว่า “ทูลกระหม่อม” หรือ “ทูลหม่อม” สมเด็จพระเจ้าฟ้าชั้นทูลกระหม่อมมี 20 พระองค์

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 36)

จากข้อความข้างต้น คุณค่าที่ได้จากเรื่องนี้คือความรู้เกี่ยวกับพระอิสริยยศของพระราชโอรสและพระราชธิดาที่ต่างกันตามฐานันดรศักดิ์ของพระชนนี

2.3 ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์

เรื่องราวในพระนิพนธ์ชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์นั้น ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์หลายเรื่อง เช่น ประวัติศาสตร์ทางการเมืองที่สำคัญของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2475 นับว่าเป็นประวัติศาสตร์ทางการเมืองที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยอย่างมาก หรือประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสงครามโลกซึ่งมีผลกระทบต่อบุคคลที่พระองค์ได้กล่าวถึงในพระนิพนธ์ช่วงเวลาที่พระองค์ได้บันทึกเรื่องราว จากงานพระนิพนธ์พบตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ปี 2477 เป็นปีที่น่าการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงมาในชีวิตของครอบครัวมหิดล หรือถ้าจะพูดให้ถูกต้องคือ ราชสกุลมหิดล และนำความทุกข์ความกังวลมายังผู้ที่เจ้านายเล็ก ๆ ในราชสกุลนี้การพริกที่สุดคือ สมเด็จพระย่าและแม่

หลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง (24 มิถุนายน พ.ศ. 2475) ไม่นาน สถานการณ์ทางการเมืองก็ไม่เรียบร้อยขึ้นมา

(เจ้านายเล็ก ๆ – ชูภักดิ์ 2549 : 213)

จากข้อความข้างต้น คุณค่าที่ได้จากเรื่องนี้คือความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ทางการเมือง เมื่อปี พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีพระหัตถเลขาประกาศสละราชสมบัติ

ตัวอย่างที่ 2

สงครามโลกเริ่มที่ยุโรป พ.ศ. 2482 แต่ทางการเมืองไทยไม่ได้กระทบกระเทือนจนถึงปลายปี 2484 เมื่อญี่ปุ่นโจมตีเพิร์ลฮาร์เบอร์ในเกาะฮาวายและประเทศต่าง ๆ ในแหลมอินโดจีน ในปี 2486 ทางสัมพันธมิตรมาอมบ์ประเทศไทยหนัก รัฐบาลขอให้สมเด็จพระเทพฯ ทรงอพยพไปนอกกรุงเทพฯ ทรงตัดสินใจเสด็จไปที่ศรีราชา ซึ่งไม่ได้เสด็จไปนานแล้ว และทรงชวนพระชนนีสุธา 2 พระองค์ คือ พระองค์เจ้าพวงสร้อยสอางค์ และพระองค์เจ้าประคิษฐาสา

รีพร้อมทั้ง เสด็จฯ ให้เสด็จไปด้วย เสด็จฯ ประทับที่ตำหนักเรือนปทุมทวยากร ซึ่งทรงสร้าง
เมื่อพระชันษาครบ 4 รอบ พ.ศ. 2482

(พระราชบิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 147)

จากข้อความข้างต้น คุณค่าที่ได้จากเรื่องนี้คือความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของ
สงครามโลก สงครามโลกได้เริ่มขึ้นที่ยุโรปใน พ.ศ. 2482 แต่ทางการเมืองไทยยังไม่ได้มีผลกระทบ
กระเทือน ประเทศไทยได้มารับผลกระทบในปี พ.ศ. 2486 ที่ทางสัมพันธมิตรมาทิ้งระเบิดประเทศ
ไทยอย่างหนัก

2.4 ความรู้เกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์

สารคดีชีวประวัตินอกจากจะเล่าเรื่องราวชีวิตแล้ว ผู้อ่านยังได้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่
สำคัญ ๆ อีกด้วย พระองค์ทรงบรรยายถึงสถานที่หรือสภาพภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง ทำให้
ผู้อ่านได้รับความรู้เพิ่มเติม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

เมืองโลซานน์และเมืองพูยี่นีทางใต้จดกับทะเลสาบเลมอง (Lac Léman) สูงจาก
ระดับน้ำทะเล 300 เมตรแล้วจะลาดขึ้นไปเรื่อย ๆ เขตเมืองทางเหนือสูงถึงประมาณ 600
เมตร โรงเรียนใหม่ (Ecole Nouvelle) อยู่ทางเหนือเรียนของข้าพเจ้าอยู่กลาง ๆ เมือง

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 253)

จากข้อความข้างต้น คุณค่าที่ได้จากเรื่องนี้คือความรู้เกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ของ
เมืองโลซานน์และเมืองพูยี่ว่า เมืองโลซานและเมืองพูยี่นั้นตั้งอยู่ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ ซึ่งเป็น
เมืองที่มีอากาศดีและภูมิประเทศสวยงามมาก

ตัวอย่างที่ 2

ทูลหม่อมพ่อและแม่ได้ทรงถือโอกาสไปเที่ยวโดยรถบัสกับกลุ่มนักท่องเที่ยวธรรมดา
(bus tour) ที่กริมเซลและฟูร์คา ซึ่งเป็นทางผ่านระหว่างเขาสองเขา (pass) และซึ่งเป็นถนน
คดเคี้ยวที่สวยงามมาก และผ่านที่กลาเชียร์ ดู โรน (Glacier du Rhône) ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของ
แม่น้ำโรน และไปเที่ยวเมืองลูเซิร์น (Lucerne) ด้วย

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 165 - 166)

จากข้อความข้างต้น คุณค่าที่ได้จากเรื่องนี้คือความรู้เกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ของเมืองต่าง ๆ ที่สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกและสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้เดินทางผ่านไปท่องเที่ยว โดยแม่น้ำโรนนั้นมีต้นแม่น้ำอยู่ที่สวิสเซอร์แลนด์และไหลผ่านประเทศสวิสเซอร์แลนด์ไปยังทางมุมตะวันออกเฉียงใต้ของฝรั่งเศส

2.5 ความรู้เกี่ยวกับประเพณี

สารคดีชีวประวัติในพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้กล่าวถึงประเพณีที่น่าสนใจหลายอย่าง บางอย่างเป็นประเพณีที่สามัญชนทั่วไปอาจจะไม่คุ้นเคยมากนัก เพราะเป็นประเพณีที่จัดขึ้นสำหรับพระบรมวงศานุวงศ์ นับได้ว่าการอ่านสารคดีชีวประวัติในพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์นั้น ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับประเพณีในราชสำนักเพิ่มมากขึ้นด้วย

ตัวอย่างที่ 1

...ตามโบราณราชประเพณีก็มีหลักสำคัญอยู่ว่า พระมหากษัตริย์เมื่อได้ทรงราชย์แล้ว จำต้องรีบทำพิธีบรมราชาภิเษกโดยเร็ว เพราะหาไม่แล้วยังไม่ถือว่าทรงเป็นพระมหากษัตริย์โดยบริบูรณ์ คือยังเป็น “พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ไม่ได้ พระสงฆ์ยัง “ถวายอดิเรก” ไม่ได้ เป็นการทำให้ชุลุกขลังมาก สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จขึ้นทรงราชย์ถึงปีกว่าแล้ว ยังหาได้ทรงทำพระราชพิธีนี้ไม่ ดูเป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง...

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 335)

จากข้อความข้างต้น คุณค่าที่ได้จากเรื่องนี้คือความรู้ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในพระบรมวงศานุวงศ์ คือราชประเพณีเกี่ยวกับการขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ การขึ้นครองราชย์นั้นจะสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อทำพิธีบรมราชาภิเษก

ตัวอย่างที่ 2

ตามพระราชประเพณีโปรดเกล้าฯ กำหนดพิธีทำขวัญเดือน เมื่อวันที่อาทิตย์เดือน 10 ขึ้น 4 ค่ำ ราช 1253 ตรงกับวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2434 ที่ตำหนักเจ้าจอมมารดาพร้อม เวลาเช้าพระสงฆ์ 10 รูป เจริญพระพุทธมนต์ เวลา 2 ทุ่มเศษ พระบรมวงศานุวงศ์และข้าราชการผู้ใหญ่ ไปคอยเฝ้าอยู่ พระเจ้าอยู่หัวเสด็จลง เจ้าพนักงานแต่งพระองค์พระเจ้าลูกเธอพระองค์

เจ้าหญิง ตามขัตติยราชกุมารีประเพณีเสร็จแล้ว โปรดให้เวียนเทียนสมโภชตามเคย แล้วโปรดพระราชทานพระนาม พระเจ้าลูกเธอ พระองค์เจ้าหญิง เวลายามเสด็จการสมโภชเสด็จขึ้น

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 45)

จากข้อความข้างต้น คุณค่าที่ได้จากเรื่องนี้คือความรู้ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพระบรมวงศานุวงศ์ คือพระราชประเพณีเกี่ยวกับพิธีการทำขวัญเดือนว่าเป็นพิธีที่จัดขึ้นเมื่อเด็กเกิดมาครบเป็นเวลา 1 เดือน

3. คุณค่าด้านความบันเทิง

นอกจากพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติจะให้คุณค่าในด้านแง่คิดและคุณค่าด้านความรู้แล้ว ยังให้คุณค่าด้านความบันเทิงแก่ผู้อ่านด้วย พระองค์ทรงใช้ภาษาที่เรียบง่าย มีชีวิตชีวา ทำให้ประวัติชีวบุคคลนั้นมีสีสันและไม่น่าเบื่อ จากการศึกษาสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบคุณค่าการให้ความบันเทิงดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

นักเรียนพยาบาลทุกคนจะอยู่ด้วยกันในเรือน ๆ หนึ่ง ซึ่งชั้นบนเป็นห้องนอนและชั้นล่างเป็นห้องเรียน ต่อมาเมื่อมีนักเรียนมากขึ้น ทั้งสองชั้นกลายเป็นห้องนอน และห้องเรียนย้ายไปอยู่เรือนใหม่ การเรียนปีแรกเป็นการเรียนทฤษฎีกับครูซึ่งเป็นแพทย์ปีที่ 3 เป็นการฝึกงานภายใต้การควบคุมของนางพยาบาล ในปีที่ 2 ของรุ่นของแม่ต้องเข้าไปฟังภาคทฤษฎีกับปีที่ 1 ของรุ่นต่อไปอีกที การเรียนซ้ำโดยนั่งฟังเฉย ๆ ทำยั้งแม่เห็นว่าน่าเบื่อ จึงเอาลูกโป่งไปปาเล่น แต่ครั้งหนึ่งลูกโป่งก็แตกในกลางชั้นเรียน การเรียนของแม่เป็นไปด้วยดี เพราะแม่เขียนและอ่านได้อย่างดี และงานปฏิบัติก็ทำได้อย่างคล่องแคล่ว แต่แม่ก็ยังเด็กมากและชอบเล่น ชอบวิ่งอยู่ ครั้งหนึ่งเมื่อต้องไปช่วยในการคลอดลูก คนต้องไปตามตัวลงมาจากต้นมะม่วง อีกครั้งหนึ่งถึงเวรที่จะเข้าไปพยาบาลคนไข้ เมื่อคนไข้นั้นเห็นหน้าอันเด็กเหลือเกินของผู้ที่จะมาพยาบาลตนก็อดที่จะร้องไห้ไม่ได้

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 26)

จากข้อความข้างต้น จะพบได้ว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงสร้างความบันเทิงให้กับผู้อ่าน โดยแทรกเรื่องราวที่บุคคลทั่วไป

ไม่เคยได้ยินเรื่องเกี่ยวกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีที่ทรงเป็นบุคคลที่ชอบความสนุกสนานและสนุกสนานสมัยวัยเยาว์

ตัวอย่างที่ 2

แม่ได้จัดให้บรรทมห้องเล็ก ๆ ซึ่งอยู่ติดกับห้องทรงพระอักษร และอยู่สุดตำหนัก เพื่อที่จะได้ไม่มีเสียงเด็ก ๆ รบกวน ข้าพเจ้าจำได้ว่าวันหนึ่งเห็นเสด็จออกจากห้องทรงซึ่งไม่ได้อยู่ติดกับห้องบรรทม แม่ก็มาไล่ให้ทรงรีบเสด็จกลับไปห้องบรรทมเสีย ทรงรีบจนพระสนับเพลาจิ้น (กางเกงจิ้น) เกือบหลุด เวลานั้นข้าพเจ้าเห็นว่าตกลงมากที่แม่ดูแลหม่อมพ่อเหมือนเด็ก ๆ

(แม่เล่าให้ฟัง 2549 : 175)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้อ่าน โดยแทรกเรื่องราวข้างต้นที่เกิดขึ้นระหว่างสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีกับสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก

ตัวอย่างที่ 3

มีเหตุการณ์เกิดขึ้นที่นั่นที่ข้าพเจ้าจำได้แม่นยำ วันหนึ่งท่านชายอนันตฯ ซึ่งเวลานั้นชันษายังไม่เต็ม 2 ขวบ นั่งเล่นอยู่ในน้ำ จะมีกลิ่นที่แรงหนอยซ์ดมมาหรืออย่างไรไม่ทราบ นื่องหงายหลังลงไปในทะเล แม่และแหนนรีบวิ่งไปช่วยกันโดยไม่ได้คำนึงถึงถุงเท้ารองเท้าที่ใส่อยู่ ข้าพเจ้าจำความรู้สึกของข้าพเจ้าในเวลานั้นได้เป็นอย่างดี การที่เห็นทั้งแม่ทั้งแหนนวิ่งลงน้ำโดยไม่ถอดถุงเท้ารองเท้าเป็นสิ่งที่แปลก และน่าขันจนข้าพเจ้าไม่ได้กลัวหรือเป็นห่วงว่าจะเกิดอันตรายขึ้นกับนื่องได้

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 48)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้อ่าน โดยแทรกเรื่องราวข้างต้นซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี แหนน หรือคุณเนื่อง จินตกุล พระพี่เลี้ยง และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นสร้างความขบขันให้แก่พระองค์ในวัยเยาว์

ตัวอย่างที่ 4

แต่ส่วนมากและอย่างยิ่งเมื่อโตขึ้นแล้ว แม่จะใช้วิธีอธิบายสิ่งที่ควรไม่ควร สิ่งที่ดีไม่ดี โดยพูดจาดูด้วยกันด้วยเหตุด้วยผล ครั้งหนึ่ง พระองค์ชายมาถามอะไรแม่ที่น่าจะหาคำตอบได้เอง แม่จึงบอกว่า ควรใช้สมองคิดเสียบ้าง เดี่ยวสมองจะเป็นสนิมเสีย วันหนึ่งขณะที่อยู่หัวหิน มีเจ้านายเสด็จมาเยี่ยม หม่อมเจ้าหญิงองค์หนึ่งรับสั่งถามอะไรที่ง่าย ๆ เพราะทรงเห็นว่าป็นเด็ก พระองค์ก็ตอบว่า “คิดเอาเองซิ เดี่ยวสมองจะเป็นสนิมเสีย”

(เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ 2549 : 89)

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงสร้างความบันเทิงให้กับผู้อ่าน โดยแทรกเรื่องราวจำขัณซึ่งเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นระหว่างสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชกัษกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อานันทมหิดล

4. คุณค่าด้านพระทรงสนะ

พระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ นอกจากจะให้สาระด้านการให้แง่คิด ด้านการให้ความรู้ ด้านความบันเทิง แล้ว พระองค์ยังทรงสอดแทรกพระทรงสนะเกี่ยวกับเรื่องราวที่ทรงพระนิพนธ์อีกด้วย พระทรงสนะเหล่านั้นสะท้อนให้เห็นถึงการมองโลกของพระองค์ได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาพบคุณค่าด้านพระทรงสนะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1

ถึงแม้ว่าทรงมีพระชนม์มาตลอด 5 แผ่นดิน และต้องปรับพระองค์มาเรื่อย ๆ ให้เข้ากับสถานการณั์ เสด็จ ๆ ยังทรงเป็นเจ้านายโบราณชั้นสูงของรัชกาลที่ 5 ทรงมีคุณธรรมหลายประการซึ่งในปัจจุบันจะหาได้ยากในคน ๆ เดียวกัน เช่น

- ทรงมีความกตัญญูกตเวทิต่อ “ทูลกระหม่อม” (พระชนก พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) ดังพระราชโอรสธิดาในพระพุทธเจ้าหลวงทรงรักและบูชาพระชนกอย่างล้นพ้นทุกพระองค์
- ถึงแม้ว่าในระยะหลังทรงหลงลืมไปบ้างแล้ว ยังทรงมีความห่วงใยในสมเด็จพระที่ทรงถือว่าเป็น “สมเด็จพระแม่” ทรงนึกว่าสมเด็จพระประทับอยู่ในห้องข้าง ๆ รับสั่งกับข้าหลวงให้เจียบ ๆ เพราะมิฉะนั้นจะทำให้สมเด็จพระตื่นบรรทม

- ทรงรักษาพระเกียรติยศไว้เสมอ แต่ก็เจียมพระองค์ เช่น ในการที่ไม่ทรงยอมให้พิมพ์ “บันทึกเทศน์สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์” ก่อนที่จะสิ้นพระชนม์ไปแล้ว
- ทรงโอบอ้อมอารี ไม่ทรงเอารัศมีเอาเปรียบใคร รับสิ่งอะไรแล้ว พระวาจาเป็นที่เชื่อถือได้ ครั้งหนึ่งผู้ที่ได้รับบางสิ่งบางอย่างเป็นมรดกซึ่งบางคนอาจนึกว่าควรเป็นของสมเด็จพระเจ้า ไม่ทรงยอมลงพระนาม รับสั่งว่า รับรองด้วยวาจาก็พอแล้ว

(พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5 2524 : 198)

พระองค์ทรงแสดงพระพรตสนะเกี่ยวกับพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีนุษาบากรไว้ว่า พระองค์ทรงเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมหลายอย่างเป็นที่น่ายกย่อง ทรงมีความกตัญญูกตเวที ทรงรักษาพระเกียรติยศไว้เสมอแต่ก็ทรงเจียมพระองค์ ทรงมีความโอบอ้อมอารีไม่ทรงเอารัศมีเอาเปรียบใคร ซึ่งสิ่งเหล่านี้หาได้ยากในคน ๆ เดียว

ตัวอย่างที่ 2

ท่านได้เห็นผลงานต่าง ๆ หลายชนิด ซึ่งจะบอกว่างามหรือไม่งามก็แล้วแต่ความคิดเห็นและรสนิยมของแต่ละคน แต่ปัญหาไม่ได้อยู่ที่นั่น สิ่งที่น่าประสอจะให้เห็น คือ วิธีหนึ่งระหว่างหลายร้อยหลายพันวิธีที่จะกำจัดความเบื่อ ความเหงา วิธีนี้คือการสร้างความงามเฉพาะตัว ความพอใจส่วนตัวในวัยเด็กจนถึงวัยชราโดยไม่ต้องมีพรสวรรค์ โดยไม่ต้องใช้จ่ายมากนักเหมือนงานอดิเรกบางชนิด เช่น การ “เล่น” ของเล่นนาฬิกา รถยนต์ โดยไม่ลำบากหรือสร้างความลำบากให้ผู้อื่น แต่สิ่งที่ขาดไม่ได้คือ ความรัก สิ่งที่ทำ รสนิยม และความอดทน

(เวลาเป็นของมีค่า 2538 : 200)

พระองค์ทรงแสดงพระพรตสนะเกี่ยวกับเรื่องที่ว่าพระองค์ทรงพระนิพนธ์ ให้ผู้อ่านได้รับรู้ว่าสิ่งที่พระองค์ทรงนำมาเล่านี้ทรงมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นวิธีต่าง ๆ ในการสร้างงานอดิเรกโดยที่ไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากมาย และไม่ต้องสร้างความลำบากให้ผู้อื่นด้วย แต่สิ่งสำคัญคือความรักในสิ่งที่จะทำ รสนิยม และความอดทน

จากการศึกษาพระพรตสนะในพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระองค์ทรงแสดงพระพรตสนะและมองโลกได้อย่างน่าสนใจ ทรงมีพระพรตสนะเชิงบวกเกี่ยวกับการใช้ชีวิตและการมองโลกในแง่ดี

จากการศึกษาคุณค่าด้านเนื้อหาในสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนริวราชชนก ครินทร์ พบว่าสารคดีชีวประวัตินั้นมีคุณค่าด้านต่าง ๆ ได้แก่ คุณค่าด้านการให้แง่คิด คุณค่าด้านการให้ความรู้ คุณค่าด้านความบันเทิง และคุณค่าด้านพระพรสนะจากการศึกษาด้านคุณค่าของสารคดีชีวประวัติทำให้ทราบได้ว่างานเขียนสารคดีชีวประวัตินั้นไม่เพียงแต่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติบุคคลเท่านั้น ยังให้ความรู้ด้านอื่น ๆ อีกด้วย

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์สารคดีชีวประวัติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จำนวน 4 เรื่อง คือ แม่เล่าให้ฟัง เวลาเป็นของมีค่า เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ และพระราชธิดาในรัชกาลที่ 10 ในเรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสารคดีชีวประวัติและพระประวัติ กลวิธีการนิพนธ์ ลักษณะการใช้ภาษา และคุณค่าของเนื้อหา สามารถสรุปได้ดังนี้

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงพระนิพนธ์ไว้มากมาย ได้แก่ พระนิพนธ์เกี่ยวกับพระราชวงศ์ พระนิพนธ์แปล และพระนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยว รวมทั้งหมด 25 เรื่อง แต่พระนิพนธ์ที่ทรงนิพนธ์ไว้มากที่สุดคือ พระนิพนธ์เกี่ยวกับราชวงศ์ นับว่าพระนิพนธ์เกี่ยวกับพระราชวงศ์ของพระองค์ท่านน่าสนใจเป็นอย่างมาก เพราะพระองค์ทรงเป็นบุคคลในราชวงศ์และเป็นบุคคลที่ใกล้ชิด ทำให้งานพระนิพนธ์เกี่ยวกับราชวงศ์พระองค์มีความน่าสนใจกว่านักเขียนท่านอื่น เพราะข้อมูลที่น่าเสนอนั้นมีความถูกต้อง ชัดเจน และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น เหตุนี้พระนิพนธ์เกี่ยวกับราชวงศ์ของพระองค์ท่านจึงเป็นที่สนใจของผู้อ่านจำนวนมากจนบางเล่มได้รับการตีพิมพ์หลายครั้ง

ในการนิพนธ์ ผู้นิพนธ์ทรงมีจุดมุ่งหมายที่ทรงนิพนธ์สารคดีชีวประวัติแต่ละเล่มแตกต่างกันไป ดังนี้ เรื่องแม่เล่าให้ฟัง มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอเรื่องราวชีวิตของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในเรื่องที่ยังไม่ทราบกันโดยทั่วไปและอยากจะนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้อง เรื่องเวลาเป็นของมีค่า มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านทราบถึงกิจกรรมและผลงานของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เรื่องเจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อระลึกถึงชีวิตเมื่อวัยเยาว์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และเรื่องพระราชธิดาในรัชกาลที่ 10 มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำพระราชประวัติของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบาทร มาเล่าให้บุคคลต่าง ๆ ได้ทราบ เนื่องในวโรกาสที่พระองค์ทรงมีพระชันษาครบ 90 ปี ในวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2524

ด้านกลวิธีการเขียนผู้ศึกษาได้แบ่งการศึกษาไว้ 4 ประเด็น ได้แก่ การเปิดเรื่อง การเสนอเรื่อง การปิดเรื่อง และการตั้งชื่อ ดังนี้

การเปิดเรื่อง ผู้นิพนธ์ทรงใช้วิธีการเปิดเรื่อง 2 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ การเปิดเรื่องแบบอธิบาย และการเปิดเรื่องแบบตรงไปตรงมา

การเสนอเรื่องผู้ศึกษาได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 หัวข้อ คือ วิธีการเล่าเรื่อง และ การเสนอเรื่องที่น่าสนใจ พบว่าผู้นิพนธ์มีวิธีการเล่าเรื่องแบบตามลำดับเวลา ส่วนการเสนอเรื่องนั้น ผู้นิพนธ์ใช้วิธีการเสนอเรื่องที่น่าสนใจอยู่ 5 แบบ ได้แก่ การใช้แผนผังและแผนที่ การอ้างอิงข้อมูล การแทรกเนื้อหาที่น่าสนใจ การแทรกบทสนทนา และการแทรกภาพถ่าย กลวิธีการเสนอเรื่องเหล่านี้สามารถช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

การปิดเรื่องผู้นิพนธ์มีวิธีการปิดเรื่อง 5 แบบ ได้แก่ การปิดเรื่องโดยใช้บทกวี การปิดเรื่องโดยการสรุปความ การปิดเรื่องโดยการกล่าวขอบคุณผู้ช่วยเหลือและแสดงพระพรตศนะ การปิดเรื่องโดยการกล่าวถึงอุปสรรคและปัญหาในการนิพนธ์ และการปิดเรื่องแบบไม่มีการทิ้งท้าย จะเห็นได้ว่าพระองค์มีการปิดเรื่องที่หลากหลายแตกต่างกันไป เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับผู้อ่าน

ส่วนการตั้งชื่อเรื่องนั้นพระองค์ทรงตั้งชื่อเล่ม ตั้งชื่อบท และตั้งหัวข้อย่อยดังนี้ ตั้งชื่อเล่มพบการตั้งชื่อ 2 แบบ ได้แก่ การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหาและการตั้งชื่อแบบบอกที่มาของเนื้อหา การตั้งชื่อบทพบการตั้งเพียงแบบเดียว ได้แก่ การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหา และการตั้งชื่อหัวข้อย่อยนั้นพบการตั้งชื่อ 2 แบบ ได้แก่ การตั้งชื่อแบบบอกเนื้อหาและการตั้งชื่อตามสถานที่ในเนื้อเรื่อง

ด้านการใช้ภาษาในสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบการใช้ภาษาดังนี้

ระดับภาษาในพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พบว่ามี 3 ระดับ คือ ภาษาแบบเป็นทางการระดับมาตรฐานราชการ ภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับกึ่งทางการ และภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับสนทนา ซึ่งระดับภาษาที่พบมากที่สุดคือ ภาษาแบบไม่เป็นทางการระดับกึ่งทางการ

การใช้คำในพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติ มีการใช้คำหลายประเภท ได้แก่ การใช้คำซ้ำ คำซ้อน คำราชาศัพท์ คำภาษาต่างประเทศ คำย่อและอักษรย่อ ส่วนการใช้สำนวนนั้นพบเพียง 1 สำนวน

การใช้โวหารพระนิพนธ์ในสารคดีชีวประวัติมี 3 ประเภท ได้แก่ บรรยายโวหาร อธิบายโวหาร และพรรณนาโวหาร โวหารส่วนใหญ่จะเป็นบรรยายโวหาร ส่วนภาพพจน์มีการใช้อยู่จำนวนน้อย พบมี 3 ประเภท ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ และอติพจน์

การเชื่อมโยงความในพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติ พบมีการเชื่อมโยงความ 3 ประเภท ได้แก่ การเชื่อมโยงความด้วยการอ้างถึง การเชื่อมโยงความด้วยการละ การเชื่อมโยงความด้วยการใช้คำเชื่อมสัมพันธสาร

ด้านคุณค่าของเนื้อหาพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติ พบคุณค่า 3 ด้าน ได้แก่ 1. คุณค่าด้านการให้แง่คิด คือ แง่คิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต แง่คิดในการอบรมเลี้ยงดูบุตร 2. คุณค่าด้านการให้ความรู้ คือ ความรู้เกี่ยวกับสภาพสังคม ความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติและพระบรมวงศานุวงศ์ ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ ความรู้เกี่ยวกับประเพณี 3. คุณค่าด้านความบันเทิง 4. คุณค่าด้านพระทรงสนะ

จากการศึกษาสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มีความโดดเด่นในด้านการนำเสนอ พระองค์ทรงมีกลวิธีที่น่าสนใจ โดยเฉพาะการอ้างอิงข้อมูลต่าง ๆ เช่น จดหมายและภาพถ่ายจำนวนมาก ทำให้ข้อมูลเหล่านั้นน่าเชื่อถือ ด้านการใช้ภาษานั้นก็มีความเรียบง่าย กระชับ และชัดเจน และยังให้คุณค่าด้านแง่คิดและความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้อ่านอย่างมาก

อภิปรายผล

จากการศึกษาสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นสารคดีชีวประวัติที่ทรงคุณค่าอย่างมาก สิ่งสำคัญที่ยืนยันได้อย่างชัดเจนคือประวัติชีวิตของบุคคลที่พระองค์ได้เขียนขึ้นนั้นเป็นประวัติของบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับพระองค์ ทรงสามารถสร้างความน่าเชื่อถือกับผู้อ่านได้ว่าข้อมูลที่ได้อ่านนั้นมีความถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ปรีดี พิศณุวิถิ (2550 : 43) ที่กล่าวว่า งานพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ล้วนแต่เป็นพระนิพนธ์ที่ทรงคุณค่า และมีประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยเป็นอย่างยิ่ง งานพระนิพนธ์หลายเล่มฉายภาพประวัติศาสตร์บางภาพที่หาดูได้ยาก อีกทั้งเป็นเรื่องราวเฉพาะบุคคลใกล้ชิดเท่านั้นจะสามารถบันทึกได้อย่างถูกต้องได้

นอกจากความใกล้ชิดของผู้นิพนธ์ที่มีต่อเจ้าของประวัติแล้ว สิ่งที่สร้างความน่าสนใจให้พระนิพนธ์ของพระองค์นั้นคือ การมีหลักฐานและข้อมูลอ้างอิงที่ชัดเจน เช่น มีรูปภาพ จดหมาย แผนผัง แผนที่ สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการเขียนสารคดีที่กล่าวว่า ถ้าหากผู้เขียนให้ความรู้ที่ถูกต้องและแม่นยำแล้ว ผู้อ่านก็จะได้รับประโยชน์ และผู้เขียนก็จะได้รับความเชื่อถือ ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากผู้เขียนเสนอความรู้ที่ไม่ถูกต้อง ขาดหลักฐานข้อมูลที่แน่นอน หรือไม่อาจพิสูจน์ได้ ผลเสียย่อมเกิดขึ้นทั้งผู้อ่านและผู้เขียน (ชลอ รอดลอย 2544 : 15)

นอกจากนี้ผลการศึกษาเรื่องการใช้ภาษา พระองค์ทรงใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ทรงผูกประโยคไม่ซับซ้อน และไม่ใช้คำยาก ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่างชัดเจน โดยที่ไม่ต้องแปลความหมายจากคำหรือสำนวนที่ยาก ถึงแม้ว่าพระองค์จะทรงศึกษาในต่างประเทศเป็น

เวลานาน แต่พระองค์ก็ทรงเลือกใช้ภาษาไทยในการนำเสนอเรื่องได้อย่างชัดเจนและเรียบง่าย สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงนิพนธ์หนังสือต่าง ๆ ไว้เป็นจำนวนมาก งานพระนิพนธ์ทั้งหมดเรียบเรียงด้วยภาษาไทยเป็นหลัก และเป็นหนังสือที่อ่านเข้าใจง่าย ข้อความกระชับ ไม่วกวนสับสน และมีการอธิบายขยายความอย่างพอเหมาะ (ปรีดี พิศุมิวิติ 2551 : 44) นับว่าคำกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับผลการศึกษา

จะเห็นได้ว่าสารคดีชีวประวัติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์นั้น เป็นสารคดีชีวประวัติที่มีคุณค่าอย่างมาก สมดังที่ ส่งศรี ประพัฒน์ทอง (2538 : 55) ได้กล่าวไว้ว่างานหนังสือเป็นงานที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงโปรดปรานเป็นพิเศษ ทรงรักการอ่าน การประพันธ์ และการจัดทำหนังสือ ทรงมีแววเป็นนักประพันธ์ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ คำกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับพระนิพนธ์ที่พระองค์ทรงตั้งใจถ่ายทอดให้ผู้อ่านรับรู้

นอกจากงานพระนิพนธ์สารคดีชีวประวัติที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาแล้วนั้น พระองค์ยังทรงมีพระนิพนธ์ประเภทสารคดีท่องเที่ยว พระนิพนธ์แปล และบทความต่าง ๆ ที่น่าสนใจอีกมาก นับว่าพระองค์ทรงเป็นนักประพันธ์ที่ตั้งใจประพันธ์งานเขียนที่มีคุณค่าให้แก่ผู้อ่าน สมกับคำยกย่องว่าพระองค์ทรงเป็น “เจ้าฟ้านักประพันธ์”

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาพระนิพนธ์ประเภทอื่นของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เช่น พระนิพนธ์สารคดีท่องเที่ยว พระนิพนธ์แปล
2. ควรมีการศึกษางานเขียนสารคดีชีวประวัติของนักเขียนท่านอื่น ๆ เช่น สารคดีชีวประวัติของ ส.พลายน้อย

บรรณานุกรม

- กัลยาณีวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าฟ้า. เจ้านายเล็ก ๆ – ยุวกษัตริย์. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ซิลค์เวอร์ม, 2549.
- กัลยาณีวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าฟ้า. พระราชธิดาในรัชกาลที่ 5. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- กัลยาณีวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าฟ้า. แม่เล่าให้ฟัง. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : ซิลค์เวอร์ม, 2549.
- กัลยาณีวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าฟ้า. เวลาเป็นของมีค่า. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน, 2538.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ : Idea ดี ๆ ไม่มีวันหมด. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2552
- ไชสิริ ปราโมช ณ อยุธยา. การเปลี่ยนแปลงถ้อยคำและความหมายของสำนวนไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- คุณข้าหลวง. พระโศทรเชษฐภคินี. กรุงเทพฯ : สยาม, 2550.
- จันทร์เพ็ญ ฉันทอภิชัย. “การวิเคราะห์หนังสือชีวประวัติของคนไทยที่จัดพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2524 – 2543.” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- ชลอ รอดลอย. การเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.
- ชุมสาย สุวรรณชมภู. “ความรู้เกี่ยวกับโวหารและภาพพจน์.” ใน ภาษากับการสื่อสาร. จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บำหยัน อิ่มสำราญ, บรรณาธิการ. ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.
- ดวงใจ ไทยอุบล. ทักษะการเขียนภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548
- ถวัลย์ มาศจรัส. สารคดีและการเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ : มิติใหม่, 2538.
- ทวีศักดิ์ ญาณประทีป. การเขียนสารคดี. กรุงเทพฯ : อักษรไทย, 2525.
- ธวัช ปุณโณทก. แนวทางการศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช. 2527.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. การเขียนสารคดีภาคปฏิบัติ. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หม่อมหลวง. วิเคราะห์วรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517.

- เบญญาภา คิชฐพิทักษ์. “การวิเคราะห์สารคดีอัตชีวประวัติเรื่องชีวิตที่เลือกไม่ได้.” สารนิพนธ์
 ปรินญาอักษรศาสตรบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2541.
- ประทีป เหมือนนิล. **วรรณกรรมไทยร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2545
- ปรีดี พิศภูมิวิไล. “สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์และ
 งานพระนิพนธ์เกี่ยวกับราชวงศ์จักรี เฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา พุทธศักราช 2550.”
วารสารไทย, ปีที่ 28 ฉบับที่ 103 กรกฎาคม – กันยายน 2550, 43.
- _____. “พระดำริเรื่องการใช้ภาษาในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
 กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์.” **วารสารไทย**, ปีที่ 29 ฉบับที่ 105 มกราคม – มีนาคม
 2551, 44.
- ปัทมน กอตระกุลสิน. “การศึกษาวิเคราะห์วิวัฒนาการและคุณค่าของสารคดีอัตชีวประวัติสมัย
 รัชกาลที่ 5 – รัชกาลที่ 9.” ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาวรรณคดี
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550.
- พัชรา แก้วพุก. “วิเคราะห์การใช้สำนวนโวหารในงานเขียนสารคดีที่ได้รับรางวัลดีเด่น รางวัล
 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2547 – 2551.” ปรินญา
 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2552.
- พลอย ลวณะมาลย์. “การศึกษาเชิงวิเคราะห์ลีลาภาษาในงานวรรณกรรมประเภทสารคดี
 ประวัติศาสตร์ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช.” ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา
 ภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.
- พลาดิษฐ์ สิทธิชัยกิจ. **สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอแห่งกรุงรัตนโกสินทร์**. กรุงเทพฯ : บ้านที่กสยาม,
 2551.
- พาขวัญ สิงหนเทพ. “ทัศนะและกลวิธีการเขียนของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ใน
 พระนิพนธ์สารคดีอัตชีวประวัติ เรื่องเกิดวังปารุสก์.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหา
 บัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2547.
- มาลี บุญศิริพันธ์. **การเขียนสารคดีสำหรับสื่อสิ่งพิมพ์**. กรุงเทพฯ : ประกายพริก, 2535.
- ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์
 พับลิเคชัน, 2546.
- ลักษณะหญิง รัตธาร. “งานเขียนเชิงชีวประวัติของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ระหว่าง พ.ศ. 2325
 – 2475”. วิทยานิพนธ์ปรินญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกบรรณารักษศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.

- วนิดา บำรุงไทย. สารคดี : กลวิธีการเขียนและแนววิจารณ์. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์, 2545.
- วัลยา ช่างขวัญยืน. “ระดับภาษา.” ใน การใช้ภาษาไทย, 10-11. จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิ่มสำราญ, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : พี.เพรส., 2547.
- วิรัช ศิริวัฒนะนาวิน. “การอ่านสารคดี.” ใน การใช้ภาษาไทย, 172. จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิ่มสำราญ, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : พี.เพรส, 2547.
- ศศิธร ทศนัยนา. “การศึกษาลักษณะภาษาชาวบ้านในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยปี พ.ศ. 2531.” วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ส่งศรี ประพัฒน์ทอง. เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2538.
- สถาบันภาษาไทย. บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 2 : คำ การสร้างคำ และการยืมคำ. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2552.
- สถาบันภาษาไทย. บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 4 : วัฒนธรรมการใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : สถาบันภาษาไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2552.
- สมพร จารุณัฐ. คู่มือการเขียนเรื่องบ้านเกิดและสารคดีสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำของครูสภา, 2541.
- สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ. เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ, 2542.
- สุนันท์ อัญชลินุกูล. ระบบคำภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. “การอ่านสารคดี.” ใน ภาษากับการสื่อสาร, 107. จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยัน อิ่มสำราญ, บรรณาธิการ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : พี.เพรส, 2548.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวนภาพรรณ พันธุ์จินดา
 ที่อยู่ 8/1 หมู่ 8 ตำบลคลองจินดา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110
 ที่ทำงาน โรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม (นครรายบุรีประสิทธิ์) ตำบลกระทุ่มล้ม
 อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73220

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2551 สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
 ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
 พ.ศ. 2552 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย
 สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ ภาควิชาภาษาไทย
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2551 - 2554 ครูอัตราจ้าง โรงเรียนวัดปริคาราม (มณีสิริวรรณ) จังหวัดนครปฐม
 พ.ศ. 2554 - ปัจจุบัน ข้าราชการครู ตำแหน่งครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านกระทุ่มล้ม
 (นครรายบุรีประสิทธิ์) จังหวัดนครปฐม